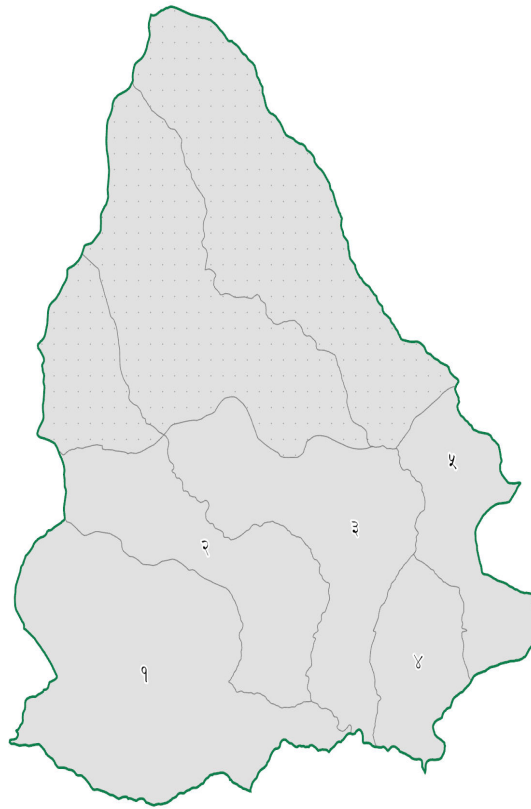

लेखापरीक्षण प्रतिवेदन
सिलीचोङ गाउँपालिका, संखुवासभा
आर्थिक वर्ष २०८०/८१

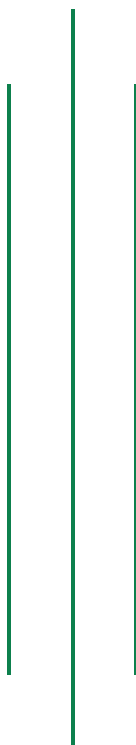

महालेखापरीक्षकको कार्यालय

काठमाडौं, नेपाल

लेखापरीक्षण प्रतिवेदन
सिलीचोड गाउँपालिका, संखुवासभा
आर्थिक वर्ष २०८०/८१

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
काठमाडौं, नेपाल

दूरदृष्टि

(VISION)

जवाफदेहिता, पारदर्शिता र निष्ठा
प्रवर्द्धन गर्ने विश्वसनीय सार्वजनिक संस्था

*(Be A Credible Public Institution in
Promoting Accountability,
Transparency and Integrity)*

राष्ट्रलाई स्वतन्त्र एवं गुणस्तरीय
लेखापरीक्षण सेवा प्रदान गर्ने

*(Provide independent
and Quality Audit Service
to the Nation)*

गन्तव्य

(MISSION)

मूल्य मान्यता

(CORE VALUES)

स्वतन्त्रता

(Independence)

निष्ठा

(Integrity)

पारदर्शिता

(Transparency)

जवाफदेहिता

(Accountability)

व्यावसायिकता

(Professionalism)

महालेखापरीक्षकको भनाइ

नेपालको संविधानको धारा २४१ मा सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहको लेखा कानून बमोजिम नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता, प्रभावकारिता र औचित्यसमेतको विचार गरी महालेखापरीक्षकबाट लेखापरीक्षण हुने व्यवस्था छ। लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २० को उपदफा २ मा महालेखापरीक्षकले प्रत्येक स्थानीय तहको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी अलग अलग लेखापरीक्षण प्रतिवेदन जारी गर्न सक्ने व्यवस्था छ। लेखापरीक्षण गर्दा लेखापरीक्षण ऐन, २०७५, नेपाल सरकारी लेखापरीक्षणमान, लेखापरीक्षण मार्गदर्शन, स्थानीय तह लेखापरीक्षण निर्देशिका, महालेखापरीक्षकको वार्षिक लेखापरीक्षण योजना र स्थानीय तहसँग सम्बन्धित ऐन, नियमलाई आधार लिइएको छ। सोहीबमोजिम स्थानीय तहको २०८०।८१ को लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्दा देखिएका बेहोरा उल्लेख गरी प्रारम्भिक प्रतिवेदन जारी गरिएकोमा सो उपर प्राप्त प्रतिक्रियासमेत सम्बोधन गरी राय सहितको प्रतिवेदन जारी गरिएको छ।

वित्तीय विवरणको शुद्धता, प्रचलित कानूनको परिपालना, राजस्व प्रक्षेपण तथा बजेट निर्माण, योजना तर्जुमा एवं कार्यक्रम कार्यान्वयन, खरिद व्यवस्थापन तथा विकास निर्माण, सार्वजनिक सेवा प्रवाह, आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली, आन्तरिक आय परिचालन, जनशक्ति व्यवस्थापन, जिम्मेवारी एवं जवाफदेहितालगायतका विषयहरूको अध्ययन, विश्लेषण तथा मूल्याङ्कन गर्नुका साथै स्रोत साधनको प्राप्ति, उपयोग एवं परिचालन सन्दर्भमा मितव्ययिता, कार्यदक्षता र प्रभावकारिता समेतलाई दृष्टिगत गर्दै कार्यान्वयनयोग्य सुझाव प्रदान गरी सुशासन कायम गर्न सहयोग गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य रहेको छ।

सबै स्थानीय तहको स्थलगत रूपमा लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी लेखापरीक्षणको क्रममा देखिएका बेहोरा उपर स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा जिम्मेवार कर्मचारीहरूसँग छलफलसमेत गरिएको छ।

यस वर्ष सामान्यतया स्थानीय तहमा कार्यसम्पादनका लागि आवश्यक कानून निर्माण पूर्ण रूपमा नभएको, विद्यमान कानूनको पूर्ण परिपालना हुन नसकेको, बजेट अनुशासन कमजोर रहेको, आन्तरिक आय न्यून रहेको, करदाताको अभिलेख व्यवस्थित नभएको, आन्तरिक आयलाई व्यवस्थित गर्न नसकिएको, प्रशासनिक खर्चमा वृद्धि हुँदै गएको, योजनालाई खण्डीकृत गरी कार्य गर्ने गरेको, वर्षान्तको खर्च उच्च रहेको, आयोजनाको प्राथमिकीकरण गरेर बजेट विनियोजन नभएको, निर्माणको सुनिश्चितता नभएका आयोजनाहरूको समेत विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन तयार गरिएको, जटिल प्रकृतिका कार्यहरूसमेत उपभोक्ता समितिबाट गराएको, जनशक्ति व्यवस्थापन हुन नसक्दा सेवा प्रवाह प्रभावकारी हुन नसकेको, स्वीकृत दरबन्दी बेगरका कर्मचारीसमेत करारमा नियुक्ति गरेको, सार्वजनिक सम्पत्तिको अभिलेख तथा संरक्षण र उपयोग प्रभावकारी रूपमा हुन नसकेकोले आन्तरिक नियन्त्रण र लेखाङ्कन तथा प्रतिवेदन एवं बेरुजु फर्स्यौटमा सुधार गर्नुपर्ने लगायतका बेहोरा देखिएका छन्।

लेखापरीक्षणबाट उल्लेख गरेका बेहोराको समयमा नै फर्स्यौट तथा सुझावहरूको कार्यान्वयनबाट वित्तीय अनुशासनमा अपेक्षित सुधार गरेर स्थानीयतहबाट हुने विकास निर्माण तथा समग्र कार्यसम्पादन र सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउनुपर्दछ।

अन्तमा, स्थानीय तहको लेखापरीक्षणमा सहयोग पुऱ्याउने पदाधिकारी तथा कर्मचारी लगायत सबै सरोकारवाला प्रति आभार व्यक्त गर्दछु। साथै लेखापरीक्षण कार्यमा संलग्न कर्मचारीहरूमा समेत विशेष धन्यवाद व्यक्त गर्दछु।

२०८२ वैशाख

(तौयम राया)

महालेखापरीक्षक

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
Office of the Auditor General
कोशी प्रदेश लेखापरीक्षण निर्देशनालय
काठमाडौं

प.सं.:2081/82

मिति : २०८२-२-७

च.न.:FAR/2080-81/LOC/173

विषय: लेखापरीक्षण प्रतिवेदन।

श्री अध्यक्षज्यू,
सिलीचोड गाउँपालिका, गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय,
संखुवासभा ।

कैफियतसहितको राय

हामीले सिलीचोड गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८०।८१ को प्राप्ति र भुक्तानीको एकीकृत वार्षिक प्रतिवेदन, बजेटको तुलनात्मक विवरण र त्यससँग सम्बन्धित लेखानीति तथा टिप्पणीहरू समावेश भएको एकीकृत वित्तीय विवरणको लेखापरीक्षण गरी रायसहितको प्रतिवेदन पेश गरेका छौं।

हाम्रो रायमा, यस प्रतिवेदनको कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार खण्डमा उल्लेख भएका विषयले पार्ने असर बाहेक, पेश भएको आर्थिक वर्ष २०८०।८१ को प्राप्ति र भुक्तानीको एकीकृत वार्षिक प्रतिवेदन आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ लगायत सम्बन्धित प्रचलित कानूनबमोजिम एकीकृत वार्षिक प्रतिवेदन, बजेटको तुलनात्मक विवरण र त्यससँग सम्बन्धित लेखानीति तथा टिप्पणी समावेश भएको एकीकृत वित्तीय विवरणले नेपाल सार्वजनिक क्षेत्र लेखामान नगदमा आधारित र आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ लगायत सम्बन्धित प्रचलित कानून बमोजिम सारभूतरूपमा सही तथा यथार्थ अवस्था चित्रण गर्दछ।

कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार

१. गाउँपालिकाको आर्थिक कार्यप्रणालीको लेखाङ्कन गर्न स्थानीय संचित कोष व्यवस्थापन प्रणाली (सुत्र) प्रयोगमा रहेको छ। पालिकाले पेश गरेको एकीकृत वित्तीय विवरण (म.ले.प. फा. नं. २७०) मा अन्तरसरकारी वित्तीय हस्तान्तरणबाट प्राप्त भएको सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षणको रु.५ करोड ४५ लाख १६ हजार, गरिवसंग विश्वेश्वर कार्यक्रमको रु.४ लाख ५ हजार, राष्ट्रपति महिला सशक्तिकरण परियोजनाको रु.८ लाख ७० हजार, स्थानीय तथा प्रशासकीय भवन पुर्वाधार विकास कार्यक्रमको रु.३० लाख समेत गरी रु.५ करोड ८७ लाख ९१ हजार समावेश गरेको छैन।

२. गाउँपालिकाको रु.८४ करोड ८९ लाख ९३ हजार लेखापरीक्षण गरिएकोमा रु.२ करोड ९२ लाख ४६ हजार बेरुजू देखिएको छ। सो सम्बन्धमा प्रतिक्रिया प्राप्त नभई बाँकी बेरुजुमा असुल गर्नुपर्ने रु. १८ लाख ८९ हजार, प्रमाण कागजात पेश गर्नुपर्ने रु. १ करोड ३७ लाख २१ हजार, नियमित गर्नुपर्ने रु.१ करोड ३६ लाख ३८ हजार, र पेस्की बाँकी शून्य रहेको छ। गत वर्षसम्म रु.५ करोड ८२ लाख ६२ हजार बेरुजू बाँकी रहेकोमा हालसम्मको अद्यावधिक बेरुजू रु. ८ करोड ७३ लाख १२ हजार रहेको छ। बेरुजू वर्गीकरण, अद्यावधिक बेरुजू स्थिति र बेरुजू सम्परीक्षणको वेहोरा यसैसाथ संलग्न छ।

३. गाउँपालिकाले वित्तीय विवरण नेपाल सार्वजनिक क्षेत्र लेखामानको ढाँचामा तयार गरेकोमा लेखा टिप्पणीहरू ८, १४, १७, सम्पत्ती तथा राजश्व लगायतका विवरणहरू खुलासा गरेको छैन।

लेखापरीक्षण कार्य नेपालको संविधान, लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्बन गरेको नेपाल सरकारी लेखापरीक्षणमान, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसँग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानूनबमोजिम गरिएको छ। एकीकृत वित्तीय विवरण तयार गर्ने सिलीचोड गाउँपालिकासँग हामी स्वतन्त्र छौं। त्यसका लागि स्वीकृत आचारसंहिताअनुसार हामीले काम गरेका छौं। लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त भएका आधार र प्रमाणहरू राय व्यक्त गर्न पर्याप्त र उपयुक्त छन् भन्नेमा विश्वस्त छौं।

अन्य बेहोरा

यो गाउँपालिकाको लेखापरीक्षणबाट स्रोत र साधनको प्राप्तिको प्रक्षेपण यथार्थपरक नभएको, लक्ष्यअनुसार असुली नभएको, कर्मचारीको दरबन्दी अनुसार स्थायी पदपूर्ति नभएका कारण विकास निर्माण र सेवा प्रवाहमा असर परेको, अनुदानको पर्याप्त अनुगमन नभएको, आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली कमजोर रहेको लगायतका बेहोरा यस लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा औल्याइएको छ।

वित्तीय विवरण उपर व्यवस्थापन को जिम्मेवारी

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ तथा अन्य प्रचलित कानून बमोजिम वित्तीय जिम्मेवारी र जवाफदेहिता जिम्मेवार व्यक्तिमा रहेको हुन्छ। त्यसैगरी नेपाल सरकारबाट स्वीकृत भई महालेखा नियन्त्रक कार्यालयबाट लागू भएको नेपाल सार्वजनिक क्षेत्र लेखामान (नगदमा आधारित) बमोजिम आर्थिक कारोबारको सही र यथार्थ अवस्था चित्रण हुने हुने गरी वित्तीय विवरण तयार गर्ने तथा जालसाजी वा त्रुटिका कारण वित्तीय विवरण सारभूतरूपमा गलत आँकडा रहित बन्ने गरी आवश्यक आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली लागू गर्ने जिम्मेवारी **सिलीचोड गाउँपालिका** व्यवस्थापनमा रहेको छ। गाउँ कार्यपालिका, गाउँपालिका प्रमुख र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत वित्तीय प्रतिवेदन प्रक्रियाको अनुगमनका लागि जिम्मेवार रहेका छन्।

वित्तीय विवरणको लेखापरीक्षण उपर लेखापरीक्षकको जिम्मेवारी

वित्तीय विवरण समग्रमा जालसाजी वा त्रुटिका कारण सारभूत रूपमा गलत आँकडारहित रहेको छ भनी यथोचित आश्वस्तता प्राप्त गरी रायसहितको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन जारी गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य हो। लेखापरीक्षणमा यथोचित आश्वस्तताले उच्च स्तरको आश्वस्तता प्रदान गरेको हुन्छ। लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्बन गरेको नेपाल सरकारी लेखापरीक्षणमान, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसँग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानूनबमोजिम लेखापरीक्षण कार्यसम्पादन गरिएको छ। यसरी लेखापरीक्षण गरिएको अवस्थामा समेत आन्तरिक नियन्त्रण र वित्तीय प्रतिवेदनको प्रकृति, लेखापरीक्षणका विधि तथा लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्न लागेको समय जस्ता लेखापरीक्षणका अन्तर्निहित सीमाहरूका कारण वित्तीय विवरण वा आर्थिक कारोबारमा भएका सबै प्रकारका जालसाजी वा त्रुटि पत्ता लाग्न सक्ने निश्चितता हुँदैन। वित्तीय विवरणका उपयोगकर्ताले सामान्यतया गर्ने आर्थिक निर्णयमा फरक पार्ने अवस्था देखिएका जालसाजी वा त्रुटिका एक वा समग्र सूचनालाई सारभूतरूपमा गलत आँकडा मानिएको छ।

(बालकृष्ण थापा)

नायब महालेखापरीक्षक

बेरुजु वर्गीकरण

चालु वर्षको बेरुजु

प्रारम्भिक बेरुजु			प्रतिक्रियाबाट फछ्यौट			प्रतिक्रियाबाट थप बेरुजु रकम	बाँकी बेरुजु		बेरुजु							
									असुल गर्नु पर्ने	नियमित गर्नुपर्ने					पेस्की	
दफा संख्या		रकम	दफा संख्या		रकम	दफा संख्या		रकम	असुल गर्नु पर्ने	अनियमित भएको	प्रमाण कागजात पेश नभएको	जिम्मेवारी नसारेको	सोधभर्ना नलिएको	जम्मा	पेस्की	
सैद्धान्तिक	लगती		सैद्धान्तिक	लगती		सैद्धान्तिक	लगती									
६५	१६८	२,९२,४६,८४२	०	०	०	०	६५	१६८	२,९२,४६,८४२	१८,८८,५४४	१,३६,३७,७४४	१,३७,२०,५५५	०	०	२,७३,५८,३००	०

अद्यावधिक बेरुजु स्थिति

जिल्ला	गत वर्ष सम्मको बाँकी	समायोजन	यो वर्ष फस्यौट	बाँकी बेरुजु	यो वर्ष सम्परीक्षणबाट कायम बेरुजु	यो वर्षको बेरुजु	कुल बेरुजु बाँकी
संखुवासभा	५,८२,६२,०००	०	१,९६,८२१	५,८०,६५,१७९	०	२,९२,४६,८४२	८,७३,१२,०२१

बेरुजु सम्परीक्षणको विवरण

क्र.सं	आर्थिक वर्ष	बेरुजुको दफा	बेरुजुको छोटकरी व्यहोरा	सम्परीक्षण भएको रकम
१	२०७९/८०	५७	शिक्षकलाई बढी निकासा	२२,८४४
२	२०७९/८०	५६	विद्यार्थी संख्या भन्दा बढी पुस्तक खरिद	७२,६२४
३	२०७९/८०	५२	बढी दैनिक भ्रमण भत्ता	१,६००
४	२०७९/८०	५८	पाठ्यपुस्तको दोहोरो निकासा	८४,२१३
५	२०७९/८०	२४	अग्रिम कर	१५,५४०
जम्मा				१,९६,८२१

(८०१०४५०५३०० - सिलीचोड गाउँपालिका, संखुवासभा)

परिचय

१

(क) **कार्यालय परिचय :-** स्थानीय सरकारले संचालन गर्ने कार्यमा सहकारिता, सह-अस्तित्व र समन्वयलाई प्रवर्द्धन गर्नु र स्थानीय सरकारका काममा जनसहभागिता, उत्तरदायित्व, पारदर्शिता सुनिश्चित गरी नागरिकलाई गुणस्तरीय सेवा प्रदान गर्नु यस गाउँपालिकाको उद्देश्य रहेको छ ।

(ख) **लेखापरीक्षणको उद्देश्य :-** लेखापरीक्षण गरिने निकायको वित्तीय विवरण तथा कारोबारको परीक्षण गरी उचित आश्वस्तता (Reasonable Assurance) प्रदान गर्नु वित्तीय लेखापरीक्षणको उद्देश्य हो । यस कार्यालयको आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को सबै प्रकारका आर्थिक कारोबारको परीक्षण एवं प्रचलित कानूनको परिपालनाको मूल्याङ्कन गरी प्रतिवेदन गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य हुनेछ ।

(ग) **लेखापरीक्षणको क्षेत्र र अवधि :-** यस कार्यालयको विनियोजन, राजस्व, धरौटी, कोष तथा अन्य आय-व्यय, मौज्जात हिसाब, आर्थिक व्यवस्थापन, कार्यक्रम सञ्चालन, जिन्सी व्यवस्थापन, जनशक्ति व्यवस्थापन तथा सेवा प्रवाह लगायत आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा सञ्चालित क्रियाकलापलाई लेखापरीक्षण क्षेत्रमा समावेश गरिएको छ । स्थलगत लेखापरीक्षणको अवधि २०८१/५।२५ देखि २०८१/५।२७ सम्म रहेको छ ।

(घ) **लेखापरीक्षण विधि :-** लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ र नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड तथा मार्गदर्शनमा नमुना छनौट गरी लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्न सकिने आधार तथा कार्यालयले स्वीकृत गरेको जोखिममा आधारित लेखापरीक्षण योजनाका आधारमा निकायको आन्तरिक नियन्त्रणको परीक्षण तथा विश्लेषणात्मक र विस्तृत परीक्षण विधि अवलम्बनबाट लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी प्रतिवेदन जारी गरिएको छ । लेखापरीक्षण गर्दा देखिएका व्यहोरा सम्बन्धमा कार्यालय प्रमुख तथा लेखा प्रमुख लगायतका पदाधिकारीहरूसँग छलफल सम्पन्न गरी कायम भएका व्यहोराहरू यस प्रतिवेदनमा समावेश गरिएको छ ।

(ङ) **लेखापरीक्षणको सीमा :-** लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ र नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, २०७७ तथा मार्गदर्शनमा नमुना छनौट गरी लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्न सकिने आधार तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले नेपाल लेखापरीक्षण व्यवस्थापन प्रणाली (NAMS) अवलम्बन गरी स्वीकृत भएको जोखिममा आधारित लेखापरीक्षण योजना, लेखापरीक्षण गरिएको निकायबाट पेश भएका लेखा एवं सोसँग सम्बन्धित कागजात, विवरण, लिखित प्रतिनिधित्व पत्र, लेखापरीक्षण अनुबन्ध पत्र समेतको आधारमा लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी प्रतिवेदन जारी गरिएको छ । आम्दानी तथा खर्चलाई नतिजासँग तुलना गरी विश्लेषण गर्नका लागि पर्याप्त भौतिक एवं स्थलगत अवलोकन गर्न भौगोलिक कठिनाई, समय सीमा, स्रोतको उपलब्धता, प्रमाणको प्रकृति तथा पहुँच जस्ता अन्तर्निहित जोखिमहरू सीमाको रूपमा रहेका छन् । सारभूत रूपमा उल्लेखनीय नदेखिएका व्यहोरालाई प्रतिवेदनमा समावेश गरिएको छैन ।

(च) **आर्थिक कारोबारको स्थिति :-** कार्यालयको आय – व्ययतर्फ रु.८४,८९,९३,२०५।०० को लेखापरीक्षण सम्पन्न गरिएको छ । सो को विस्तृत विवरण अनुसूची -१ मा संलग्न छ ।

(छ) **लेखापरीक्षणमा परीक्षण गरिएका मुख्य विषयहरू :-** लेखापरीक्षण योजना अनुसार परीक्षण गरिएका विषयहरू अनुसूची – २ मा संलग्न छ ।

(ज) **सम्परीक्षणको क्रममा असुली :-** ुसम्परीक्षणको क्रममा निम्नानुसारको रु.१९६८२१ असुल भइ दाखिला प्रमाण पेश भएको छ ।

लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोराहरू

२ वित्तीय प्रतिवेदन

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को नियम ७२ मा नेपाल सरकारले निर्धारण गरे बमोजिमको आय र व्ययको वर्गीकरण तथा खर्च शीर्षक सम्बन्धी व्यवस्था अवलम्बन गर्नुपर्ने तथा नियम ७६(२) मा महालेखा परीक्षकबाट स्वीकृत भए बमोजिमको ढाँचामा लेखा राख्नुपर्ने व्यवस्था गरेको छ । पालिकाले २०७६।२।१९ मा महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत भएको सार्वजनिक क्षेत्र लेखामान(NPSAS) अनुसार लेखाङ्कन तथा प्रतिवेदन गर्नुपर्दछ । पालिकाले उपलब्ध गराएको स्थानीय सरकारको कोषको प्राप्ति र भुक्तानीको एकीकृत वार्षिक प्रतिवेदन (म.ले.प.फा.नं २७०)सम्बन्धमा निम्नअनुसार देखिएको छ ।

३ सुत्रमा कारोबार

पालिकाको आर्थिक कार्यप्रणालीको लेखाङ्कनको गर्न स्थानीय सञ्चित कोष व्यवस्थापन प्रणाली (सुत्र) प्रयोगमा रहेको छ । आर्थिक कारोबार गर्दा सुत्रको प्रयोग गरी सम्पूर्ण आर्थिक कारोबारको लेखाङ्कन तथा प्रतिवेदन गर्नुपर्दछ भने सोही प्रणालीबाट स्थानीय सरकारको कोषको प्राप्ति र भुक्तानीको एकीकृत वार्षिक प्रतिवेदन (म.ले.प.फा.नं २७०) तयार गर्नुपर्छ । पालिकाले सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षणको रु ५४५१५७९४ गरिवसंग विश्वेश्वर कार्यक्रमको रु ४०५०००, राष्ट्रपति महिला सशक्तिकरण परियोजनाको रु ८६९८७०, स्थानीय तथा प्रशासकीय भवन पुर्वाधार बिकास कार्यक्रमको रु ३०००००० समेत गरी रु ५८७९०६६४ सुत्रमा लेखाङ्कन गरेको छैन । जसले गर्दा सुत्रबाट तयार भएको वित्तीय विवरण समेत पूर्ण नहुँदा पालिकाको यथार्थ आर्थिक अवस्थाको चित्रण गरेको छैन । तसर्थ सबै आर्थिक कारोबार सुत्र मार्फत हुने र सबै कारोबार वित्तीय विवरणमा समावेश गर्ने व्यवस्था गर्नुपर्दछ ।

४ फरक जिम्मेवारी र अनुदान फिर्ता

पालिकाले आफ्नो कारोबारको जिम्मेवारी भिडान गरी हिसाब यकिन गर्नुपर्दछ । पालिकाको गतवर्षको लेखापरीक्षण प्रतिवेदनअनुसार २८५४१५८९ मौज्जात रहेकोमा यो वर्ष रु. ५७३४९९५२ जिम्मेवारी सारेको छ । आर्थिक वर्ष २०७९।८० को फिर्ता गर्नुपर्ने अनुदान फिर्ता नगरि सो रकम आर्थिक वर्ष २०८०।८१ मा अल्या गरेकोले बढि देखिएको कार्यालयको बनाई रहेको छ । फिर्ता गर्नुपर्ने बाँकी रहेको अनुदानको रकम सम्बन्धित आर्थिक वर्षमा नै फिर्ता गर्नुपर्दछ ।

५ फरक हिसाब

यस पालिकाले सुत्रबाट तयार गरेको स्थानीय सरकारको कोषको प्राप्ति र भुक्तानीको एकीकृत वार्षिक प्रतिवेदन (म.ले.प.फा.नं.२७०) ले सबै कारोबार नसमेटेको कारण लेखापरीक्षणका क्रममा पालिकाबाट भएका सबै कारोबार समेटिने गरी एकीकृत आर्थिक विवरण तयार गर्न लगाइएकोमा उक्त दुई विवरणमा देहाय यस वर्षको प्राप्ति रु. ८०२६९३१५ र यस वर्षको भुक्तानी रु. ७७३१६४५१ फरक परेको छ । सुत्रमा पालिकाको सम्पूर्ण आर्थिक कारोबारहरु समाविष्ट गरी म.ले.प.फा.नं.२७० ले पालिकाको समष्टिगत आर्थिक कारोबारको यथार्थ अवस्था चित्रण गर्ने व्यवस्था गर्नुपर्दछ ।

विवरण	यसवर्षको प्राप्ति	यसवर्षको भुक्तानी
सुत्र अनुसारको वार्षिक प्रतिवेदन (म.ले.प.फा.नं.२७०)	३३५९१०७२३	३५५१५७२०७
एकीकृत आर्थिक विवरणअनुसार	४९६१८००३८	४३२४७३६५८
फरक	८०२६९३१५	७७३१६४५१

६ कोषहरु

पालिकामा रहेका कोषहरुको जिम्मेवारी खर्च र मौज्जात अवस्था निम्नाअनुसार रहेको छ । पालिकाले धरौटी आम्दानी खर्चको विवरण मलेप २७० मा समावेश गरेको पाईएन । सबै कोष धरौटी खाता सुत्रमा समावेश हुनु पर्दछ ।

क्र.सं.	दातृ निकाय	शुरुको बजेट	अन्तिम बजेट	निकास	जम्मा खर्च	बजेट बाँकी
१	कोषहरु	१,९९,७६९	१,९९,७६९	८७,३७८	८७,३७८	१,१२,३९१
१		१,९९,७६९	१,९९,७६९	८७,३७८	८७,३७८	१,१२,३९१
२	कोषहरु	४३,६६,५५०	४३,६६,५५०	३३,३७,०६६	३३,३७,०६६	१०,२९,४८४
१		१४,०१,७९०	१४,०१,७९०	१४,०१,७९०	१४,०१,७९०	०
२		६०,०००	६०,०००	५९,२५०	५९,२५०	७५०
३		१०,०४,७६०	१०,०४,७६०	३,७७,९८१	३,७७,९८१	६,२६,७७९
४		१,५०,०००	१,५०,०००	१,०२,६०५	१,०२,६०५	४७,३९५
५		१७,५०,०००	१७,५०,०००	१३,९५,४४०	१३,९५,४४०	३,५४,५६०
कुल जम्मा		४५,६६,३९९	४५,६६,३९९	३४,२४,४४४	३४,२४,४४४	११,४१,८७५

७ आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली

स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७८ मा आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार गरी लागु गर्नु पर्ने व्यवस्था छ। स्थानीय तहले आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार गरेको जनाएकोमा समेत प्रभावकारी आन्तरिक नियन्त्रणको कार्यान्वयनको अभावमा कार्यालयको सेवा प्रवाह कार्यसम्पादन स्तर सम्पत्ती संरक्षण र व्यवस्थापन तथा सार्वजनिक कोषको मितव्ययी प्रयोग हुने सुनिश्चिततामा जोखिम रहेको पाईयो । यस सम्बन्धमा देखिएका अन्य व्यहोराहरु तपशिल बमोजिम रहेका छन् ।

बजेट व्यवस्थापनतर्फ

- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ११ अनुसार आफ्नो क्षेत्र भित्रको आधारभुत तथ्यांक संकलन, अभिलेखांकन गरि तयार गरेकोमा तयार गरेको पाईएन ।
- स्थानीय तहले एक आर्थिक वर्ष भित्र भएको आर्थिक कारोवारको अनुसूची ११ बमोजिमको ढाँचामा वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरेको पाईएन ।
- अन्तरसरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा १७ बमोजिम मध्यकालिन खर्च संरचना तयार गर्नुपर्नेमा स्थानीय तहले सो बमोजिमको मध्यकालिन खर्चको संरचना तयार नगरेको ।
- दीगो विकास लक्ष्य पुरा गर्न वातावरण संरक्षण लगायत आन्तरिकिकरणको लागि एकिकृत दिर्घकालिन योजना तयार नगरेको ।
- स्थानीय तहले कार्यक्रम संचालन जस्तै: बैठक भत्ता, तालिम, गोष्ठी गर्नको लागि कार्य संचालन निर्देशिका स्वीकृति गरी सोको पालना नगरेको ।
- स्थानीय तहबाट यस वर्ष संचालित कार्यक्रम तथा योजनाको कार्यान्वयन र सेवा प्रवाह समेतको वार्षिक कार्यक्रम अनुसारको प्रगति तयार नगरेको ।

- साना साना योजन संचालन गरी दिर्घकालिन योजना संचालनमा प्राथमिकता नदिएको ।
- लागत अनुमान तयार गर्दा किफायती नमर्स प्रयोग नगरेको

भ्रमण खर्च व्यवस्थापनतर्फ

- भ्रमण खर्च नियमावली, २०६४ अनुसार कार्यालयले भ्रमण काजमा खटाउँदा भ्रमणअभिलेख व्यवस्थित नगरेको ।
- नियमावलीमा उल्लेख भएबमोजिम भ्रमण पश्चात् भ्रमण प्रतिवेदन लिने गरे नगरेको।

खरिद व्यवस्थापन तर्फ

- स्थानीय तहले सार्वजनिक खरिद नियमावली तर्जुमा नगरेको ।

- सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ को नियम ६ अनुसार सार्वजनिक निकायले तोकिएको सीमा भन्दा बढी रकमको खरिद गर्दा तोकिए बमोजिम खरिदको गुरु योजना र वार्षिक खरिद योजना तयार गुरुयोजना र वार्षिक खरिद योजना तयार नगरेको ।
- सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ९७ अनुसार यस वर्ष कार्यसम्पन्न भएका आयोजना तथा कार्यक्रमहरु उपभोक्ता समितिलाई हस्तान्तरण नगरेको ।
- सञ्चालित योजनाहरुको उपभोक्ताको योगदान र कार्य सम्पादन लगायतका विषयमा स्पष्ट गरी सरोकारवाला सहितको सार्वजनिक सुनुवाई र सार्वजनिक परीक्षणलाई अनिवार्य गरी नगरेको ।
- स्थानीय तहले निर्माण व्यवसायी तथा उपभोक्ता समिति मार्फत कार्य गराएकोमा निर्माण कार्यमा प्रयोग हुने सामानको गुणस्तर परीक्षण गरे नगरेको ।
- उपभोक्ता समितिलाई दिएको कामको अनुगमन गरे नगरेको, गरेको भए अनुगमन प्रतिवेदनबाट देखिएको व्यहोरा सुधार गरे नगरेको ,
- उपभोक्ता समितिबाट सम्झौताबमोजिम समय, लागत र गुणस्तरमा कार्य सम्पन्न हुन नसकेको विषयमा समय र गुणस्तरको कार्यर्य गर्न आवश्यक पत्रचार सुचाना जारी नगरेको ।
- स्थानीय तहले विगतमा परामर्शदाताबाट विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन तयार गरेकोमा सोको कार्यान्वयन र अभिलेख नराखेको ।

शिक्षातर्फ

- स्थानीय तहले स्थानीय तह भित्रका विद्यालय अनुगमन गर्न अनुगमन मापदण्ड तयार गरेको तथा अनुगमन गरेको छैन। मापदण्ड तयार गरी नियमित अनुगमन गर्ने र अनुगमन प्रतिवेदन सार्वजनिक गर्ने व्यवस्था नरहेको ।
- शैक्षिक व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (IEMIS):- कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका मा IEMIS मा प्रविष्ट तथ्याङ्कलाई सम्बन्धित विद्यालयबाट कक्षागत विद्यार्थीहरुको यथार्थ तथ्याङ्कसँग सत्यापन (भिडान) गराइ शिक्षा अधिकृतबाट प्रमाणित गरी सोका आधारमा विद्यालयहरुलाई अनुदान निकास दिनुपर्ने कक्षागत विद्यार्थीहरुको यथार्थ तथ्याङ्कसँग सत्यापन गर्ने व्यवस्था कार्यान्वयन नभएको ।
- शिक्षा नियमावली, २०५९ को परिच्छेद ३ नियम १६ मा नं. (झ) मा शिक्षा सेवा आयोगबाट नियुक्ति वा बढुबाको लागी सिफारिस भई आएका शिक्षकलाई नियुक्त गर्ने, सामुदायिक तथा सरकारी विद्यालयमा कार्यरत शिक्षकको नोकरी तथा अन्य विवरण अभिलेख अद्यावधिक गरि राख्नुपर्नेमा नियमावलीको व्यवस्था अनुसारका उक्त अभिलेखहरु तयार नगरेको ।
- संस्थागत विद्यालयहरुको दर्ता, नविकरण, शुल्क निर्धारण, अनिवार्य निशुल्क छात्रवृत्ति, वर्गिकरण, अनुगमन र अभिलेख व्यवस्थित नरहेको,
- संस्थागत विद्यालयहरुमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरुको तथ्यांक शैक्षिक व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (IEMIS) अद्यावधिक नगरेको ,

विविध तर्फ

- मुख्य अभिवृद्धि कर नियमावली २०५३ को नियम ६ क अनुसार ठेक्का सम्झौता र कर भुक्तानीको जानकारी सम्बन्धित आन्तरिक राजस्व कार्यालयलाई नदिई आर्थिक वर्षको अन्तमा मात्र दिइएको तथा इ.टी.डि.एस. गरेको ।
- कार्यालयले उद्देश्य प्राप्तमा आइपर्ने सम्भावित जोखिमहरु पहिचान गरि निराकरणको प्रयास गरेको अभिलेख नराखेको ।
- कुनै रकम भुक्तानी दिँदा रित पुगे वा नपुगेको जाँच गरी रसिद विल भर्पाइहरुमा सिलसिलेवार नम्वर राखि कार्यालय प्रमुखले तोकेको कर्मचारीले भुक्तानी भएको जनाउने छाप समेत लगाई दस्तखत गरी प्रमाणित नगरेको ।
- विविध खर्च गर्दा विभिन्न होटलका विल पेश भएको भएतापनि कतिपय खर्च पुष्टि हुने आधार सहितको प्रमाण संलग्न गरेको देखिएन । खर्चको स्पष्ट उद्देश्य र यथार्थता प्रमाणित हुने आवश्यक प्रमाण संलग्न गरेर खर्च गर्ने र विल मात्र राखि खर्च गर्ने परिपाटी नरहेको, ।
- म. ले. प. फाराम ८०१ देखि ८०५ सम्मका देहायका म. ले. प. फाराम मध्ये कार्यालयसङ्ग सम्बन्धित फारामको अभिलेख नराखेको ।
- मन्त्रालयको मिति २०७३।१२।२५ को आर्थिक कारोबार तथा खाता सञ्चालन सम्बन्धमा थप स्पष्ट पारिएको परिपत्रको दफा १७ बमोजिम यस स्थानीय तह तथा स्थानीय तहमा समाहित भएका साविक गाउँविकास समिति तथा नाममा रहेको पेशकी तथा बेरुजु अभिलेख समायोजन भएको स्थानीय तहमा कायमगरी नियमानुसार पेशकी फछ्यौट तथा बेरुजु सम्परीक्षण कार्य गर्नुपर्नेमा गरे नगरेको

कार्यालय व्यवस्थापन तर्फ

- कार्यालयमा प्राप्त भएका सबै पत्र दर्ता गर्ने नगरेको दर्ता चलानी किताब सिलसिलेवार नरहेको ।

- दीगो विकास लक्ष्य पुरा गर्न वातावरण संरक्षण लगायत आन्तरिकीकरणको लागि एकीकृत दीर्घकालिन योजना तयार नगरेको,
 - ठेक्का अभिलेख खाता तथा योजना अभिलेख खाता नराखेको ।
 - स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा बमोजिम पालिकाबाट हुने अनुगमन प्रतिवेदनमा अनुगमनबाट देखिएको विस्तृत विवरण नखुलाएको ।
 - जिन्सी निरीक्षण गरेता पनि आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तर दायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ९९(१) अनुसारको प्रतिवेदन नगरेको ।
 - गत विगतमा खरिद भएका तथा यस वर्ष समेत वडा कार्यालयबाट खरिद भएका सबै सामान PAMS मा दाखिल नभएको ।
- लगायतका व्यहोरा लेखापरीक्षाको क्रममा देखिएकोले आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार गरी पालिकाको कार्य सञ्चालन तथा व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाउनुपर्दछ ।

८ नापी किताव

सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम १२३(१) मा खरिद सम्झौता अनुसार सार्वजनिक निकायले रनिङ बिल वा अन्य कुनै बिल बिजकको भुक्तानी गर्दा प्राविधिक नापजाँच गरी नापी कितावमा उल्लेख भएको वास्तविक कार्यसम्पादनको आधारमा भुक्तानी गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । यसै गरी सरकारी कागजात स्विकृत म.ले.प.फारममा तोकिएको ढाँचामा राख्नु पर्ने र निर्माण कार्यको नाँपजाँचका लागि स्विकृत म.ले.प फारम न ५०३ को कार्य विवरण खण्डमा अधिल्लो नापीबाट कायम भएको परीमाण, यस नापीको आयतन र परीमाण अध्यावधिक परीमाण लगायत खुलाउनु पर्ने छ । तर कार्यालयले निर्माण कार्यको रनिङ बिलको नापीकितावमा हाल भएको कार्य मात्र उल्लेख गरेको, अधिल्लो नापीबाट कायम भएको परीमाण नखुलाएको तथा अन्तिम बिल भुक्तानी गर्दा समेत हाल सम्मको नापी परीमाण नखुलाई अन्तिम बिलको कार्य परीमाण मात्र खुलाई नाँपजाँच गरेकोले कार्यालय द्वारा तयार गरेको नापी किताव, सोका आधारमा तयार भएका प्राविधिक बिल तथा कार्यसम्पन्न/स्विकार प्रतिवेदनले वास्तविक कार्य परीमाण देखाएको भन्ने यकिन गर्न सकिएन । यस्तो कार्यमा सुधार गरी तोकिएको ढाँचामा नापीकिताब तयार गर्नु पर्दछ ।

९ ठेक्का अभिलेख

सार्वजनिक निर्माण कार्य गर्ने हरेक निकायले ठेक्का अभिलेख म.ले.प.फा.न.५०७ को ढाँचामा अद्यावधिक गरी राख्नुपर्ने व्यवस्था छ । निर्माण कार्यको विस्तृत अभिलेखांकनको लागि प्रयोग गरिने ठेक्का सम्बन्धी अभिलेखले कूल गर्नुपर्ने कार्य, हाल सम्म भएको कामको परिमाण, मूल्य, कार्य सम्पादन जमानत, पेशकी म्यारेन्टीको अवस्था, काम सम्पन्न गर्नुपर्ने मिति, भेरिफेशन लगायतको जानकारी उपलब्ध हुन्छ । तर यस कार्यालयले उक्त विवरण देखिने गरी अभिलेख राखेको देखिएन । अतः स्वीकृत ढाँचा अनुसार सबै विवरण खुल्ने गरी ठेक्का अभिलेख अद्यावधिक गरी राख्नुपर्दछ ।

१० बजेट पेश, पारित र अख्तियारी

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ मा स्थानीय तहले आगामी आर्थिक वर्षको राजस्व र व्ययको अनुमान कार्यपालिकाबाट स्वीकृत गराई असार १० गते भित्र पेश गर्ने र यसरी पेश भएको बजेट छलफल गरी असार मसान्तभित्र सभाबाट पारित गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । सोही ऐनको दफा ७३ मा सभाबाट बजेट स्वीकृत भएको ७ दिनभित्र स्थानीय तहका प्रमुखले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई बजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । यस पालिकाको उप प्रमुखले मिति २०८०।०३।१० मा रु ४३ करोड १३ लाखको बजेट सभा समक्ष पेश गरेकोमा सभाबाट मिति २०८०।०३।१२ मा पारित भएको छ । यसै गरी स्थानीय तहका प्रमुखले मिति २०८०।०४।०७ मा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई बजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गरेको देखिन्छ । बजेटबाट स्विकृत भएका योजनाहरु आर्थिक वर्ष भित्र सम्पन्न गरि सक्ने गरी बजेट, कार्यक्रम र योजना व्यवस्थापन गर्नु पर्दछ ।

११ आन्तरिक लेखापरीक्षण

स्थानीय तह सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७७ (२) मा स्थानीय तहले आर्थिक कारोबारको नियमितता, मितव्ययिता, कार्यक्षमता र प्रभावकारिताको आधारमा प्रत्येक त्रैमासिक समाप्त भएको एक महिना भित्र आन्तरिक लेखापरीक्षण गराउनु पर्ने उल्लेख छ । तर पालिकामा आन्तरिक लेखापरीक्षण शाखा गठन नभएकोले पालिकाले यस वर्षको आर्थिक कारोबारको आन्तरिक लेखापरीक्षण गराएको

छैन । तसर्थ कानुनमा तोकिए बमोजिम आन्तरिक लेखापरिक्षण शाखा गठन तथा पदपूर्ति गरि आर्थिक कारोबारको आन्तरिक लेखापरिक्षण गराई आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाउने तर्फ ध्यान दिनुपर्दछ ।

१२ खर्च विश्लेषण

पालिकाले यस वर्ष कुल आन्तरिक आयबाट रु. २५,४९,६२६.६२ राजस्व बाँडफाँड र अनुदानबाट रु ३४,७९,३४,७२४।४८ समेत रु ३५,०४,७६,३५९।९ आम्दानी भएकोमा चालु तर्फ रु २६,९२,९३,५०३।००४ र पूँजिगत तर्फ रु ९,३९,४३,७०४ समेत रु ३५,५९,५७,२०७।०४ खर्च भएको छ । खर्च मध्ये आन्तरिक आयको हिस्सा ०.७९ प्रतिशत रहेको छ । यसवर्ष पदाधिकारी सुबिधामा रु ४३,६२,००० खर्च भएको छ जुन आन्तरिक आयको १७९.६२ प्रतिशत रहेको छ । पालिकालाई प्राप्त भएको सबै अनुदान र राजस्व बाँडफाँडको रकमबाट ७४ प्रतिशत चालु र २६ प्रतिशतमात्र पूँजिगत निर्माणमा खर्च भएको देखिन्छ । यसबाट पालिकाले विकास निर्माण कार्यक्रम सञ्चालनमा न्युन खर्च गरी प्रशासनिक कार्यमा बढी खर्च गरेको देखिन्छ । प्रशासनिक खर्च नियन्त्रण गर्दै प्राप्त अनुदान र राजस्व बाँडफाँडको रकम अधिकरूपमा विकास निर्माणमा परिचालन गरिनुपर्दछ ।

१३ आन्तरिक आय

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६६ बमोजिम स्रोत अनुमान तथा वजेट सीमा निर्धारण समितिले पालिकामा प्राप्त हुने आन्तरिक आय समेतको व्यवस्थापन गर्न सक्ने व्यवस्था छ । पालिकाले आर्थिक वर्ष २०८०।८१ मा केन्द्रीय अनुदानबाट गरेको खर्चका तुलनामा आन्तरिक आयको स्थिति देहाय बमोजिम छ ।

केन्द्रीय अनुदानबाट खर्च	आन्तरिक आय	आन्तरिक आय प्रतिशत
३४,७९,३४,७२४	२५४९६२६	०.७३

उपर्युक्त विवरण अनुसार स्थानीय तहमा प्राप्त केन्द्रीय अनुदानबाट भएको खर्चको तुलनामा आन्तरिक आयको हिस्सा ०.७३ प्रतिशत मात्र रहेको छ । त्यसैले पालिकाको आन्तरिक आय सङ्कलनको दायरालाई फराकिलो पाउँदा आन्तरिक आय बृद्धि गर्नेतर्फ ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ ।

१४ चौमासिक खर्च

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ३५ बमोजिम बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने कार्यालयले त्रैमासिक प्रगति विवरण बनाई कार्यसम्पादन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । तर पालिकाले त्रैमासिक खर्च विवरण पेश नगरी चौमासिक खर्च विवरण उपलब्ध गराएकोमा सो विवरण अनुसार चौमासिक पूँजीगत खर्चको स्थिति देहाय बमोजिम छ ।

बार्षिक खर्च	प्रथम चौमासिक		दोश्रोचौमासिक		तेस्रोचौमासिक		अषाढमहिना	
	खर्च	खर्च(%)	खर्च	खर्च(%)	खर्च	खर्च(%)	खर्च	खर्च(%)
९३९४३७०४	९२,४४,४८८	९.८४	२,४५,३०,०८५	२६.९९	६,०९,६९,९३९	६४.०५	२,९४,७२,९९७	३१.३७

पालिकाले उपलब्ध गराएको विवरण अनुसार वार्षिक रु ९३९४३७०४ निकासा भएकोमा प्रथम चौमासिक मा रु. ९२४४४८८(९.८४ प्रतिशत), दोस्रो चौमासिक रु ख २,४५,३०,०८५ (२६.९९प्रतिशत) र तेस्रो चौमासिक रु ६,०९,६९,९३९ (६४.०५ प्रतिशत) तथा अषाढ महिनामा मात्र रु २९४७२९९७ अर्थात् ३१.३७ प्रतिशत खर्च देखिनुले तेस्रो चौमासिक तथा अन्तिम महिनामा आएर खर्चको चाप बढेको देखिएकाले सन्तुलित खर्च व्यवस्थापन भएको देखिएन।स्वीकृत कार्यक्रम अनुसार चौमासिक रुपमा सन्तुलित खर्च हुने गरी कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनुपर्दछ ।वर्षान्तमा हतारमा काम गराउँदा कामको गुणस्तरमा असर पर्ने देखिएकोले नियममा भएको व्यवस्था अनुरूप अषाढमा खर्च गर्ने परिपाटीमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ ।

१५ क्षेत्रगत बजेट र खर्चको स्थिति

स्थानीय तहको एकीकृत, समानुपातिक र दिगो विकासका क्षेत्रगत रुपमा समानुपातिक बजेट विनियोजन गरी खर्च गर्नुपर्ने हुन्छ । यस पालिकाको २०८०।८१ को क्षेत्रगत बजेट र खर्चको स्थिति देहायअनुसार रहेको देखिन्छ ।

क्षेत्र	वार्षिक बजेट	खर्च रकम	कुल खर्च मध्ये प्रतिशत
आर्थिक विकास	१०५६३०००	5673943	1.6
सामाजिक क्षेत्र	159284480	142960842	40.25
पूर्वाधार विकास क्षेत्र	114358942.4	72538399	20.41
वित्तीय व्यवस्थापन र सुशासन	8008000	7397176	2.1
कार्य सञ्चालन तथा प्रशासनिक खर्च	139179662.1	126586847.1	35.64
जम्मा	431394084.5	355157207.1	100

माथि उल्लेखित विवरण अनुसार सभाले विनियोजन गरेको बजेट मध्येसामाजिक क्षेत्रमा सबैभन्दा बढी ४०.२५ प्रतिशत र वित्तीय व्यवस्थापन र सुशासनमा सबै भन्दा घटी ०.२० प्रतिशत रहेको छ भने वातावरण विपद् व्यवस्थापन र वित्तीय व्यवस्थापन बजेट विनियोजन गरेको छैन । सबै क्षेत्रमा आवश्यकता अनुसार बजेट विनियोजन गर्नु पर्दछ ।

१६ सेवा प्रवाह

स्थानीय तहको अधिकारसम्बन्धी व्यवस्था कार्यान्वयन गर्न जनसहभागिता, उत्तरदायित्व, पारदर्शिता सुनिश्चित गरी सुलभ र गुणस्तरीय सेवा प्रदान गर्ने दायित्व स्थानीय तहमा रहेको छ। स्थानीय तहमा दरबन्दीअनुसार कर्मचारी पदपूर्ति नभएको, कार्यालय भवन तथा अन्य पूर्वाधारको अभाव रहेको, भौगोलिक कठिनाई लगायतका कारण सेवा प्रवाह प्रभावकारी हुन सकेको छैन। नगर सभाबाट धेरै संख्यामा स-साना टुक्रे योजना पारित हुने, पारित योजनाहरू कार्यान्वयन नगरी योजनाको रकम अन्य शीर्षकमा रकमान्तर गर्ने, अनुत्पादक र वितरणमुखी कार्यक्रममा बढी खर्च हुने, खरिद प्रक्रिया कानून अनुसार नहुने, दिगो योजना नबनाउने लगायतका समस्या रहेका छन्। स्थानीय तह आफैले गर्ने, निजी क्षेत्रले गर्ने, साझेदारीमा गर्ने र नागरिक संस्थामार्फत् गराउने कार्यहरूको पुनरावलोकन नहुँदा सेवा प्रवाह प्रभावकारी हुन सकेको छैन।पालिकाबाट यस वर्ष प्रवाह भएको विवरण यस प्रकार छ ।

क्र.सं.	विवरण/ वडा नं १	सेवा प्राप्तिका लागी निवेदन संख्या	सिफारिससंख्या	कैफियत
	नागरिकतासिफारिस	५६९	५६९	
	घरबाटोसिफारिस	७४	७४	
	नाताप्रमाणित	६५	६५	
	जन्म, मृत्यु, विवाह, वसाइसराई, सम्बन्धविच्छेद दर्ता	६०३	६०३	
	अन्य	४०९८	४०९८	

१७ वार्षिक खरिद योजना/गुरुयोजना

सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ ले सार्वजनिक निकायले तोकेको सीमा भन्दा बढी रकमको खरिद गर्दा तोकिए बमोजिमको खरिद गुरुयोजना र वार्षिक खरिद योजना तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । यस्तै सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ७ ले वार्षिक १० करोड भन्दा बढीको खरिद गर्दा गुरुयोजना तयार गर्नुपर्ने नियम ८ ले वार्षिक १० लाख भन्दा बढीको खरिद गर्दा वार्षिक खरिद योजना बनाउनुपर्ने व्यवस्था छ। यसपालिकाले विभिन्न शीर्षक अन्तर्गत वार्षिक रु. ९,३९,४३,७०४ पूँजीगत खर्च/खरिद निर्माण कार्य गरेको छ। तर पालिकाले आफ्नो खरिद नियमावली नबनाएको अवस्थामा उक्त ऐन, नियम बमोजिम वार्षिक खरिद योजना र गुरु योजना नबनाई खरिद कार्य गरेको देखियो। अतःपालिकाले उक्त नियमावली बमोजिम खरिद योजना/गुरुयोजना बनाई व्यवस्थित र प्रभावकारी हुने गरी खरिद कार्य गर्नुपर्दछ ।

१८ योजना तथा कार्यान्वयन

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा २४ बमोजिम स्थानीय तहले योजना बनाउँदा सहभागितमूलक, उत्पादनमूलक र प्रतिफल प्राप्त योजना छनौट गरी प्राथमिकीकरण गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। साथै, योजना बनाउँदा मध्यम तथा दीर्घकालीन प्रकृतिका आयोजनाहरूको सूची समेत तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याउनु पर्ने व्यवस्था छ। कार्यालयले योजना छनौट गर्दा ऐनमा भएको व्यवस्था अनुरूप दीर्घकालीन प्रकृतिका ठुला योजना छनौट नगरी सानासाना र टुक्रे योजनामा ठुलो मात्रामा बजेट छुट्याएको अवस्था छ। साना तथा टुक्रे योजनामा बजेट विनियोजन गर्दा दीर्घकालीन उपलब्धी नहुने हुँदा यस्ता कार्यमा नियन्त्रण गरी ठुला योजना छनौटलाई प्राथमिकतामा राखिनुपर्दछ।

१९ **आवधिक योजना**

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ बमोजिम पालिकाले आफ्नो अधिकार क्षेत्रभित्रको विकासका लागि आवधिक योजना बनाई लागू गर्नेमा यस पालिकाले आवधिक योजना तयार गरेको छैन। आवधिक योजना नहुँदा पालिकाले वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तयार गर्दा आवधिक योजनाका दीर्घकालीन विषयलाई भन्दा सालवसाली प्रकृतीका साना साना विषयहरूलाई समावेश गरेको देखिन्छ। स्थानीय तहको समग्र विकासका लागि आवधिक योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्नुपर्दछ।

२० **स्थानीय तथ्याङ्क, अभिलेख तथा स्रोत नक्साङ्कन**

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११ बमोजिम स्थानीय तहले आफ्नो क्षेत्र भित्रको आधारभुत तथ्याङ्क सङ्कलन, अभिलेख र सोको व्यवस्थापन गर्नुपर्ने तथा आफ्नो क्षेत्र भित्रको शैक्षिक, भौगोलिक अवस्था, प्राकृतिक स्रोत अन्तर्गत खानी, जंगल तथा अन्य स्रोत, पूर्वाधार अन्तर्गत सडक, पुल, खानेपानी लगायतको अभिलेख तथा स्रोत नक्साङ्कन सहितको पालिकाको प्रोफाइल तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले स्थानीय तथ्याङ्क सम्बन्धी नीति, कानून र सोको मापदण्ड बनाएको तथा स्रोत नक्साङ्कन नगरेको देखिएन। स्थानीय तहका प्राथमिकीकरणका क्रियाकलाप सञ्चालनमा तथ्याङ्कले महत्वपूर्ण भुमिका खेल्ने हुँदा सोको सङ्कलन र अभिलेख राख्ने कार्य गर्नपर्दछ।

२१ **बजेट सीमा निर्धारण समिति**

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६६(१) बमोजिम पालिकामा प्राप्त हुने आन्तरिक आय, राजश्व बाँडफाँडबाट प्राप्त हुने रकम, अनुदान, ऋण र अन्य आयको प्रक्षेपण तथा सोको सन्तुलित वितरणको खाका र बजेट सीमा निर्धारण गर्न ७ सदस्यीय स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समिति गठनको व्यवस्था छ। उक्त समितिले आयको प्रक्षेपण, साधनको सन्तुलित वितरणको खाका, बजेटको कूल सीमा, बजेटको क्षेत्रगत सीमा निर्धारण, बजेट तथा कार्यक्रमको प्रथमिकीकरण, विषयक्षेत्रगत बजेट तर्जुमा मार्गदर्शन तय गर्नुपर्ने जस्ता कार्यहरू फाल्गुन महिनाभित्र सम्पन्न गरिसक्नुपर्ने र बजेट प्रक्षेपण गर्दा बजेट वर्षपछिको थप दुई वर्षको समेत प्रक्षेपण तयार गर्नुका साथै तयार भएको आगामी आर्थिक वर्षको बजेट सीमा प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतले चैत्र १५ गतेभित्र पालिकाका विषयगत शाखा तथा वडा समितिलाई उपलब्ध गराउनुपर्ने कानुनी व्यवस्था रहेकोमा समिति गठन गरेता पनि बजेट सीमा, क्षेत्रगत सीमा निर्धारण, बजेट तथा कार्यक्रमको प्रथमिकीकरण, विषयक्षेत्रगत बजेट तर्जुमा मार्गदर्शन तयारी कार्य प्रभावकारी रूपमा गरेको पाईएन। जस कारण साना साना योजना संचालन भएको पाईयो। ऐनमा व्यवस्था भएअनुसार बजेट सीमालगायत क्षेत्रगत विषय समेटी बजेट प्रक्षेपण सम्बन्धी नियम तथा कार्यविधि तर्जुमा एवं सोको पालनामा सम्बन्धित पदाधिकारीको ध्यान जानुपर्दछ।

२२ **बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा**

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६७(१) मा ४ सदस्यीय बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति गठन गरी आगामी वर्षको नीति तथा कार्यक्रम, बजेट तथा कार्यक्रम, कार्यक्रमको प्राथमिकीकरण, विषय क्षेत्रगत कार्यक्रम, योजना तथा कार्यक्रममा दोहोरोपना हुन नदिई आपसी तादाम्यता तथा परिपूरकता कायम गर्नुपर्ने व्यवस्था अनुसार समिति गठन गरेको भएता पनि आगामी आर्थिक वर्षको नीति तथा कार्यक्रम, कार्यक्रमको प्राथमिकीकरण, कार्यक्रमबीच परिपूरकता कायम गरेको समेत नदेखिएकाले बजेट तर्जुमा गर्दा ऐनमा भएको व्यवस्थाको परिपालनामा ध्यान दिनुपर्दछ।

२३ **लक्ष्य प्रगति**

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्वनियमावली, २०७७कोनियम ३५ बमोजिम बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने कार्यालयले त्रैमासिक प्रगति विवरण बनाई कार्यसम्पादन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। कार्यालयले त्रैमासिक तथा वार्षिक प्रगति विवरण बनाई पेश गर्नुपर्नेमा

कार्यालयले सञ्चालन गरेका स्थानीय स्तर, तथा केन्द्रीय स्तरका योजनाको नियम बमोजिमको ढाँचामा त्रैमासिक प्रगति विवरण तयार गरेको देखिएन । बजेट खर्च गर्ने तथा खर्चको तोकिएको ढाँचामा वार्षिक प्रगति तयार नगर्ने प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई जिम्मेवार बनाउनु पर्दछ ।

कार्यक्रम/योजना	यो बर्ष खर्च	वार्षिक प्रगति स्थिती				
		शून्य प्रगती	२५%सम्म प्रगति	५०% सम्म प्रगति	७५% सम्म प्रगति	७५% माथि प्रगति
योजना संख्या	९३९४३७०४	१८	२	२	४	१२१

कार्यालयबाट प्राप्त विवरण अनुसार यस बर्ष तथा गत बर्ष जिम्मेवारी सरि आएका १४७ योजना तथा कार्यक्रम मध्ये १२१ वटा ७५ प्रतिशत माथी प्रगती भएका, २ योजना ५० प्रतिशत सम्म प्रगती भएका, २ योजना, २५ प्रतिशत प्रगती भएका तथा रु १५७५००० विनियोजन भएका १८ कार्यक्रमको शुन्य प्रगति रहेको छ । वार्षिक लक्ष्य बमोजिम योजना कार्यक्रम संचालन गरी प्रगती हाँसिल हुनु पर्दछ ।

२४ न्यायिक समिति

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ४६ देखि ५३ सम्म न्यायिक समितिको अधिकार क्षेत्र तथा न्याय सम्पादन प्रक्रियाको व्यवस्था गरेको छ । समितिमा परेको उजुरीमध्ये मेलमिलाप प्रकृतिका आधारमा विवाद दर्ता भएको ३ महिनाभित्र टुङ्गो लगाउने व्यवस्था छ । लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त विवरण अनुसार गतवर्ष फर्स्यौट वा कारबाही किनारा गरी टुङ्गो लगाउन बाँकी नरही यस वर्ष प्राप्त भएको ४ विवाद दर्ता भएकोमा .४ वटा फर्स्यौट भई बाँकी नरहेको विवरण पेश भएको छ ।

२५ योजना प्राथमिकीकरण

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा २४ मा स्थानीय तहले आवधिक योजना बनाई लागू गर्नुपर्ने उल्लेख गरेको छ । स्थानीय तहले योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७४ को दफा ५.२.४ सँग सम्बन्धित अनुसूची ३ मा आयोजना प्राथमिकीकरणका आधारहरू गरिवी निवारण, उत्पादनमूलक, रोजगारी, लागत सहभागिता, स्थानीय स्रोत र साधन, समावेशी विकास, दिगो र वातावरण संरक्षण र भाषिक र सांस्कृतिक विकास उल्लेख गरेको छ र सोही अनुसार गणना गरी प्राथमिकता आधारमा योजना छनौट गर्नु पर्ने व्यवस्था छ। तर पालिकाले आर्थिक वर्ष २०८०।८१ मा निम्नअनुसार वडागत र पालिकास्तरका कुल १०७ योजनामा वजेट विनियोजन गरेको छ।

रु १ लाख भन्दा कमको योजना	21	1855000
रु १ लाख देखि पाँच लाख सम्मका योजना	75	27069500
रु ५ लाख देखि १० लाख सम्मका योजना	3	2300000
रु.१० लाख एक देखि ५० लाख सम्मका योजना	4	9371442.42
रु.५० लाख भन्दा माथीका	4	57900000
जम्मा	107	98495942

उपरोक्त विवरण अनुसार पालिकाले साना र वितरणमुखी योजनाहरू सञ्चालन गरेको देखिन्छ । जसले गर्दा सञ्चालित योजनाबाट दीर्घकालिन प्रतिफल प्राप्त नहुनका साथै चालु प्रकृतिका खर्चमा बृद्धि भै लागत प्रभावी नहुने तथा निर्माण कार्यको गुणस्तरमा समेत प्रश्न उठ्ने गरेको छ । तसर्थ पालिकाले योजना वस्तुनिष्ठ तवरले प्राथमिकीकरण र छनौट गरी प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्नुपर्दछ ।

२६ आर्थिक सहायता

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ मा आर्थिक सहायता वितरण सम्बन्धमा उल्लेख भएको छैन।पालिकाले स्पष्ट मापदण्ड र कार्यविधि तर्जुमा गरी तथा बजेट विनियोजन गरेर मात्र आर्थिक सहायता वितरण गर्नु पर्दछ। पालिकाले विभिन्न व्यक्तिहरूलाई रु ४४५००० आर्थिक सहायता वितरण गरेको छ । उक्त रकम पालिकाको कुल आन्तरिक आय रु २५४९६२६।- को करिब १५% प्रतिशत हुन आउँछ । निश्चित विधि र मापदण्ड वेगर आर्थिक सहायता वितरण गर्ने प्रक्रियामा नियन्त्रण हुनु पर्दछ ।

२७ सार्वजनिक सम्पतिव्यवस्थापन प्रणाली

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ९९ मा सोही नियमावलीको नियम ९४, ९५ र ९६ बमोजिम जिन्सी मालसामानको लगत खडा गरी राख्नुपर्ने, सोको निरीक्षण गरी प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्ने, प्रतिवेदनमा उल्लेखित सामान मध्ये मर्मत गर्नुपर्ने सामान ३ महिना भित्र र लिलाम गर्नुपर्ने सामान ६ महिना भित्र लिलाम गरी सक्नु पर्ने व्यवस्था छ । महालेखा नियन्त्रक कार्यालयले २०७७।८।७ मा २०७७।९।७ भित्र सवै तहका कार्यालयहरुलाई २०७६।७७ सम्मको मौज्जात प्रबिष्टि र जिन्सी निरीक्षण फारम अनिवार्य रुपमा (PAMS)मा प्रविष्ट गर्ने र अनिवार्य रुपमा (PAMS) मा सरकारी सम्पत्तीको लेखाङ्कन गर्न परिपत्र गरेको छ । यस सम्बन्धि देखिएको व्यहोरा निम्नानुसार छः

- कार्यालयले गत विगत वर्षको मौज्जात रहेका र यस वर्ष खरिद भएका सबै समानहरुको Public Asset Management System (PAMS) मा प्रविष्टी गर्नुपर्नेमा सो गरेको पाइएन । वडा कार्यालयबाट खरिद भएका कतिपय सामान खरिद गर्दा हालसम्म Manual दाखिला गरेको छ । अनिवार्य रुपमा PAMS मा जिन्सी दाखिला गरि जिन्सी प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्दछ ।
- यस पालिका अन्तर्गतका साविक गाउँ विकास समितिबाट भएका सम्पत्ति हस्तान्तरण सम्बन्धमा अभिलेख अद्यावधिक गरेको छैन ।
- नियमावलीको व्यवस्था अनुसार जिन्सी निरीक्षण गराई सोको आधारमा मर्मत सम्भार, लिलामी लगायतका कार्य गरी जिन्सी व्यवस्थापन गर्नुपर्दछ । जिन्सी निरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भएका सामानहरुको मर्मत तथा लिलाम गरी जिन्सी अद्यावधिक गर्नुपर्दछ ।

२८ कानून निर्माण र सञ्चालन स्थिति

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ अनुसार स्थानीय तहहरुले आफ्नो अधिकार क्षेत्र भित्रका विषयमा ऐन तथा सोको अधिनमा रही नियम निर्देशिका, कार्य विधि र मापदण्ड बनाई कार्यान्वयनमा ल्याउन सक्ने व्यवस्था छ । जस अनुसार स्थानीय तह सञ्चालनको लागि संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट नमूना कानूनहरु बनाई उपलब्ध गराएकोमा पालिकाले हालसम्म ८ वटा ऐन, ३ वटा नियमावली, ४० वटा कार्यविधि लगायत ६१ वटा कानून निर्माण गरी कार्यान्वयनमा रहेका छन् । साथै पालिकाले ३२ वटा कानूनहरु निर्माण गरी सभा/कार्यपालिकाबाट स्वीकृत गरेता पनि उक्त कानूनहरु मध्ये १ कानून राजपत्रमा प्रकाशन गरेको छैन । तसर्थ उक्त कानूनहरु राजपत्रमा प्रकाशन गरी कार्यान्वयनमा ल्याउनुपर्दछ ।

२९ सार्वजनिक परीक्षण

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७८ बमोजिम स्थानीय तहले सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी, दिगो र भरपर्दो बनाउन कार्यक्रमको सामाजिक परीक्षण अन्तर्गत सार्वजनिक परीक्षण र सार्वजनिक सुनुवाई गर्नुपर्ने व्यवस्था बमोजिम पालिकाबाट भएको पाइएन । तोकिए बमोजिम सार्वजनिक परीक्षण गरी पालिकाबाट हुने आर्थिक कारोबारमा जवाफदेहिता र पारदर्शिताको प्रवर्द्धन गर्नु पर्दछ ।

३० राजस्व अभिलेख

कार्यालयले राजस्वको अभिलेख अध्यावधिक गरी सोको लेखापरीक्षण गराउने जिम्मेवारी कार्यालय प्रमुखको हुने व्यवस्था रहेको छ । पालिकाबाट रसिद ठेलिहरु छपाई गरेर वडा कार्यालयमा पठाउने गरेकोमा सोको पुरा अभिलेख पालिकामा आएको देखिएन । अधिल्लो आ.व.को बाँकी के कति छन यकिन गर्न सकिएन । चालु बर्ष देखि पालिकाले सुत्र राजश्व प्रणाली प्रयोग गरेता पनि आर्थिक बर्ष २०८०।८१ मा रसिदबाट २२,००,६४५.६५ असुल गरेको छ । कार्यालयले राजश्व संकलनको दैनिक अभिलेख खाता तयार नगरेको, मासिक प्रतिवेदन तयार नगरेको तथा वडा बाट दाखिला भएको रकमलाई नै आम्दानी मानि अभिलेख जनाएकोले पालिकाको राजश्व संकलन र दाखिला प्रभावकारी रहेको देखिएन । यस तर्फ सुधार गरी राजश्व संकलनमा प्रयोगहुने सबै मलेप फारमको अभिलेख राखि अध्यावधिक गराउनु पर्दछ ।

३१ आय अनुमान

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६६ बमोजिम स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले पालिकामा प्राप्त हुने आन्तरिक आयसमेतको व्यवस्थापन गर्न सक्ने व्यवस्था छ । पालिकाले पेश गरेको आय-व्ययको अनुमानमा आन्तरिक आयतर्फ मालपोत, कर, सेवा शुल्क, दस्तुर वापत अनुमानित रु ६० लाख प्राप्त हुने प्रक्षेपण गरेकोमा आर्थिक वर्ष २०८०।८१ मा रु १९ लाख ७१ हजार २७२ अर्थात अनुमान भन्दा २८ दशमलव ९३ प्रतिशत प्रतिशत बढि आय प्राप्त गरेको छ । पालिकाको आय अनुमानको

तुलानामा १२८ प्रतिशत आय संकलन भएको देखिएकोले आन्तरिक आय प्रयास बिश्लेषण गरी अनुमान गरेको पाईएन । पालिकाको आन्तरिक आय अनुमान यथार्थपरक नरहेको देखिएकोले आम्दानीका अन्य स्रोतको पहिचान गरी आयको अनुमान यथार्थपरक बनाई आय आर्जन बृद्धि गर्नेतर्फ विशेष ध्यान दिन आवश्यक देखिएको छ ।

क्र.सं.	प्राप्तिको स्रोत	वार्षिक अनुमानित आय	आम्दानी
१	११३१३ - सम्पत्ती कर	०	९,३४,७०३.६५
२	११३१४ - भुमिकर/मालपोत	४०००००	३४०.
३	११३१७ - वहाल कर	०	९०,८१०.००
४	११४५१ - सवारी साधन कर (साना सवारी)	०	४४०.
५	११६२१ - व्यवसाय बाहेक अन्यले भुक्तानी गर्ने	०	६००.
६	११६३१ - कृषितथा पशुजन्य वस्तुको व्यावसायिक कारोवारमा लाग्ने कर	०	१७,७५२.००
७	११६९१ - अन्य कर	२९१२७२	६२,७८७.००
८	१४१५१ - सरकारी सम्पत्तीको वहालबाट प्राप्त आय	१५००००	३,८४०.००
९	१४२११ - कृषि उत्पादनको बिक्रीबाट प्राप्त रकम	०	१०,५५०.००
१०	१४२१९ - अन्य सेवा शुल्क तथा बिक्री	०	१,९२०.००
११	१४२२१ - न्यायिक दस्तुर	०	२००.
१२	१४२२४ - परीक्षा शुल्क	०	९,५००.००
१३	१४२२९ - अन्य प्रशासनिक सेवा शुल्क	३५००००	६०,२५९.९७
१४	१४२४३ - सिफारिश दस्तुर	३०००००	४,०३,२३४.००
१५	१४२४४ - व्यक्तिगत घटना दर्ता दस्तुर	२५००००	१,५१,५४०.००
१६	१४२४५ - नाता प्रमाणित दस्तुर	२३००००	१२,०९०.००
१७	१४२४९ - अन्य दस्तुर	०	१,२५,०६६.००
१८	१४२५३ - व्यावसाय रजिष्ट्रेशन दस्तुर	०	२,०९,५८३.००
१९	१४५२९ - अन्य राजस्व	०	१,९९,२६९.००
२०	१४६११ - व्यवसाय कर	०	२,४४,९१५.००
२१	१५१११ - बेरुज्जु	०	२,२२७.००
जम्मा		१९७१२७२	२५,४१,६२६.६२

३२ व्यवसाय कर

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ५८ मा पालिकाले आफ्नो कार्यक्षेत्र भित्र रहेका विभिन्न व्यवसाय गर्ने व्यक्तिबाट व्यवसाय कर उठाउनु पर्ने व्यवस्था रहेको छ । यस वर्ष पालिकाले व्यवसाय दर्ता तथा नवीकरण शुल्क वापत रु.२०९५८३ तथा व्यवसाय कर रु २४४९१५ सङ्कलन गरेकोमा पालिकाको क्षेत्र भित्र रहेका व्यवसायीहरुको अभिलेख अध्यावधिक गरेको छैन । जसबाट पालिकाले सङ्कलन गरेको व्यवसाय कर यथार्थ मान्न सक्ने अवस्था छैन । तसर्थ पालिकाले क्षेत्र भित्र सञ्चालनमा रहेका सम्पूर्ण व्यवसायीको अद्यावधिक अभिलेख राखी करको दायरा भित्र ल्याउनु पर्दछ ।

३३ लोडर,आम्दानी र खर्च

पालिकामा रहेको लोडरको मर्मतमा रु १२४९७२ खर्च भएको विवरण पेश भएको छ भने लोडर संचालनका लागि प्रयोगहुने जनशक्तिका लागी भएको खर्च तथा ईन्धन प्रयोगको अभिलेख नराखेको कारण कुल खर्च बिश्लेषण गर्न सकिएन । लोडर भाडामा लगाएबापत कार्यालयले प्राप्त गरेको आम्दानी अभिलेख राखेको पाईएन भने संचालित योजनामा समेत यसको प्रयोग भएको पाईएन । कार्यालयले उपलब्ध मेशिनरीको अधिकतम प्रयोग गर्ने एवम् सरकारी रकम लगानीको उचित प्रतिफल प्राप्त हुने गरि प्रयोग गर्न जरुरी छ ।

३४ पेशकी बाँकी

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ५० मा पेशकी दिईएको रकम तोकिएको म्याद भित्र फर्साउनु गर्नु गराउनु पेशकी लिने दिने दुवै थरिको कर्तव्य हुने उल्लेख छ । पालिकाले निर्माण व्यवसायीलाई दिएको पेशकी रु १९४६६७४७ रहेकोले नियमानुसार असुल फर्साउनु गर्नु पर्दछ ।

पेशकी मिति गो. भौ. न.	पेशकी लिने को नाम	भ्याद ननाघेको मोबिलाईजेशन पेशकी रु
२०८०/०४/०१११	छुमा गणेश चैनलिक जे भी	१८,१४,०००
२०८०/०६/२४११४	छुमा गणेश चैनलिक जे भी	७०,००,०००
२०८०/०९/२९१३५	अमर कुड्शालिङ जे.भी.	३३,३८,७४७
२०८१/०१/१४११२२	ममता इ.एण्ड कन्ट्रक्सन प्रा.लि.	३६,५७,०००
२०८१/०३/१६१२१५	ममता इ. एण्ड कन्ट्रक्सन प्रा.लि.	३६,५७,०००
जम्मा रु.		१९४६६७४७

३५ अनुदानको अनुगमन

सार्वजनिक निकायबाट उपलब्ध गराईएको अनुदानको सहि सदुपयोग भए नभएको एकिन गर्न अनुदान उपलब्ध गराउने निकायले समय समयमा अनुगमन गर्नुपर्दछ। तर पालिकाले कृषि,पशु तथा विभिन्न संस्थालाई वीउ पुँजी तथा अनुदानमा खर्च लेखेका छन। पालिकाबाट खरिद तथा बितरण गरी श्रेस्ता साथ संलग्न भरपाईहरु जोड जम्मा नगरेको, वडागत भरपाई शारस तयार नभएको,अनुदानग्राहि छनौटको स्पास्ट मापदण्ड यार नगरेको तथा मागको आधारमा खरिद गरि वितरण गरेको पाईयो ।यसै गरी पालिकाबाट वितरण भएको अनुदानको सही सदुपयोग भए नभएको सम्बन्धमा अनुगमन तथा सो वाट प्राप्त उपलब्धी मापन गरेको छैन। साथै अनुदान सम्बन्धमा स्थानीय अनुदान नीति तय गरेको छैन।तसर्थ अनुदान लाई प्रभावकारी वनाई संघ, प्रदेश तथा स्थानिय तहवाट वितरण हुने अनुदानमा दोहोरोपना नहुने गरी अनुदानग्राहीको जीवनस्तरमा आएको यकिन गरी रकमको पुर्ण सदुपयोग गराउने तर्फ ध्यान दिनु पर्दछ।केहि उदाहरणहरु यसप्रकार रहेका छन ।

गौ. भौ. नं. र मिति	आपुर्तिकर्ता	अनुदान पाउने।	प्रयोजन	अनुदान रकम
२६।८।१।२।३१		देवायोङ्ग कृषि फर्म	अकबरे खोर्सानी प्रवहन	३८९७५
२३।८।१।१।३१	सिधुवा एगोभेट	विभिन्न कृषक	१५३० के जि मकै बिउ	१९९०००
२२।८।१।१।३१		कालु मेवाहाङ्ग	अकबरे खोर्सानी प्रवहन	३६५००
३६।८।१।८।१।३।१४		क्याटवारी कृषि फर्म सिलिचोङ्ग कृषि फर्म	अकबरे खोर्सानी प्रवहन	७८५००
४५।८।१।३।२१	राज कृषि नर्सरी रौतहट	विभिन्न १५० कृषक	४६० दाते ओखर विरुवा	२७६०००
४२।८।१।३।२१	जय मा दुर्गा नरसरी रौतहट	३१० जना कृषक	मेकोटमेनिया बिरुवा विवरण	७६१५०
४३।८।१।३।२१	बिसाल एगो भेट	विभिन्न कृषक	हिउदे बर्षे उन्नत तरकारी विउ	१०७१२५
२५।८।१।२।२	निदिमा सप्लायर्स	२७५ कृषक	७५ % अनुदान च्याउ बिउ १९०० प्याकेट खरिद वितरण	९९१००

३६ म्याद थप

सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १२१ मा व्यवसायी वा आपूर्तिकर्ताले कारण सहित खरिद सम्झौताको थपको लागि निवेदन दिएमा मनासिव कारण विश्लेषण गरी सम्झौता अवधि थप गर्न सम्म व्यवस्था छ। यो वर्ष कार्यालयले २ खरिद सम्झौताको अवधि थप गरेकोमा म्याद थप गर्दा निर्माण व्यवसायीबाट प्रयास प्रयास गरे नगरेको तथा निवेदनमा उल्लेखित कारणहरूको विश्लेषण गरी वास्तविक ढिलाई अवधिमा मात्र थप गर्नु पर्नेमा वर्षा बाढि पहिरो जस्ता कारण देखाई अवधि थप गर्नु उपर्युक्त देखिएन । यसरी कानून बाहिरको परिस्थिति बाहेक पूर्व निर्धारित क्षतिपूर्ति समेत निर्धारण नगरी नियमित रूपमा म्याद थप गर्ने पदाधिकारीको कार्य सम्पादन अवस्था विश्लेषण गरेर यस्तो कार्यमा नियन्त्रण हुनपर्दछ।

गो भौ न	कार्य	निर्माण व्यवसायी	शुरु सम्झौता	अवधि थप
१८०।८१।२।२३	माङ्तेवा स्वा. चौकि १४।७।८।७९	सोनाम कन्ट्रक्सन	२०७९।३।२७-८१।२।२७	६ महिना
१९९।८१।३।८	सिलिचोङ्ग क्लब भवन	सिदार्थ कन्ट्रक्सन	२०७९।३।१०-८१।२।१९	४ महिना थप

३७ सम्भाव्यता अध्ययन/डी.पी.आर

सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ को नियम ८.९ मा प्रतिस्पर्धात्मक प्रस्ताव माग गरि परामर्श सेवा खरिद गर्नुपर्ने, यस्तो खरिदमा आवश्यकताको पहिचान समेत गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। यसरी परामर्श सेवा खरिद गर्दा विभागीय जनशक्तिले संभव नहुने विषयमा मात्र परामर्श सेवा लिनुपर्नेमा कार्यालयले सम्भाव्यता अध्ययन, अध्ययन प्रतिवेदन लगायतमा गत वर्ष ५ कार्यमा रु ५१२१५५९ र यो वर्ष २ कार्यमा रु.५२६०००.समेत कुल रु ५६४७५५९ खर्च गरेको छ। यसरी अध्ययन परामर्श सेवा खरिद गर्दा सो को आवश्यकता, खरिदमा मितव्ययिता, विभागीय जनशक्तिको परिचालन जस्ता पक्षमा विश्लेषण गरेको छैन। यस्ता प्रतिवेदन खरिद गर्दा ती आयोजना एव कार्यक्रमको लागि बजेट व्यवस्था गरेर कार्यान्वयनमा जाने विषयमा समेत कार्यक्रमले ध्यान पुर्याएको छैन । प्रत्येक वर्ष अध्ययन गर्दै जाने, प्रतिवेदनको गुणस्तर र कार्यान्वयनको सुनिश्चितता पनि नगरिएको अवस्थामा सुधार एवं नियन्त्रण गर्न यस्ता खर्चका सम्बन्धमा ध्यान पुर्याउनु पर्दछ।

३८ कन्टिन्जेन्सी खर्च

निर्माण कार्यको लागत अनुमान तयार गर्दा सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १०(७) सँग सम्बन्धित व्यवस्था सोही नियमावलीको अनुसूची १ मा तोकिएको छ। उक्त अनुसूचीमा निर्माण कार्यको लागत अनुमान तयार गर्दा वर्क चार्ट स्टाफ खर्च २ प्रतिशत र सानातिना अन्य खर्च २ प्रतिशत गरी ४ प्रतिशत कन्टिन्जेन्सी बापत थप गर्ने व्यवस्था रहेको छ । सार्वजनिक खरिदमा कन्टिन्जेन्सी रकम खर्चलाई व्यवस्थित गकार्यालयने निर्देशिका, २०७४ अनुसार कन्टिन्जेन्सीबाट भएको खर्च ठेक्का एवं योजना अनुसार नापी किताबमा उल्लेख गर्नु पर्नेमा गरेको देखिएन। योजना वा ठेक्का प्याकेज अनुसार कन्टिन्जेन्सी खर्च छुट्याई नापी किताबमा प्रविष्टि गर्नुपर्छ।महालेखा नियन्त्रक कार्यालयले २०७४ सालमा जारी गरेको आर्थिक संकेत तथा वर्गीकरण सम्बन्धी पुस्तिकाको खर्च संकेत तथा वर्गीकरणअनुसार विभिन्न खर्च संकेत नम्बरबाट खर्च लेखाङ्कन गर्नुपर्ने रकमहरू जस्तै मर्मत संभार, स्टेशनरी छपाइ, सूचना प्रकाशन, इन्धन, दैनिक भत्ता जस्ता कार्यमा भएको खर्च को अभिलेख राखेको पाईएन ।

३९ खर्च मितव्ययिता कायम गर्नु पर्ने

स्थानिय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ बमोजिम व्ययको बजेट अनुमान आन्तरिक आयको परिधिभित्र रही औचित्यताको आधारमा खर्च गर्नुपर्ने व्यवस्था छ ।यसै गरी खर्च लेख्दा आवश्यकता र औचित्यका आधारमा आवश्यक प्रमाण कागजात सहित मितव्ययी तवरले गर्नु पर्दछ । पालिकाको आन्तरिक आय रु २५४१६२६ मात्र रहेको अवस्था पालिकाले यस वर्ष निम्न बमोजिम खर्च समानिकरण अनुदान र राजश्व बाडफाँट बाट प्राप्त भएको रकमबाट देहाय बमोजिम खर्च लेखेको छ ।

खर्चशीर्षक	अन्तिमबजेट	खर्च
फिल्डभत्ता	१०,००,०००	९,१४,५००
कर्मचारीकोबैठक भत्ता	५,००,०००	४,७५,३२५
कर्मचारीप्रोत्साहन तथा पुरस्कार	४,५६,१५६	४,५३,३६६
अन्यभत्ता	२६,००,०००	२३,२०,७०८
पदाधिकारीबैठक भत्ता	१५,००,०००	१४,९४,२७५
संचारमहसुल	१३,७०,०००	१३,२९,०७४
इन्धन (कार्यालय प्रयोजन)	६,००,०००	५,९६,७९२
सवारीसाधन मर्मत खर्च	११,००,०००	११,००,०००
मसलन्दतथा कार्यालय सामग्री	३१,२८,०००	२९,६६,०१३
पुस्तकतथा सामग्री खर्च	११,२५,०००	४,८८,७००
इन्धन - अन्य प्रयोजन	११,००,०००	५,९४,६३८
अनुगमन, मूल्यांकन खर्च	४,९०,०००	३,४९,४३४
भ्रमणखर्च	३०,१०,०००	२९,८७,४३९
अन्यभ्रमण खर्च	१,००,०००	१,००,०००
विविधखर्च	४२,९९,०००	३८,४७,५९९

- अनुगमन मुल्याङ्कन भ्रमण खर्च र अन्य भ्रमण खर्च शिर्षकबाट पदाधिकारी कर्मचारीको भ्रमण खर्च लेख्दा भ्रमण अभिलेख नराखी तथा भ्रमणको स्पष्ट उद्देश्य वेगर कतिपय पालिका क्षेत्र भित्रै भ्रमण तथा अनुगमन गरेको आधारमा भ्रमण खर्च लेखेको पाईयो भने भ्रमण गर्ने पदाधिकारी कर्मचारीबाट भ्रमण प्रतिवेदन समेत पेश भएको छैन ।
- मर्मत आदेश तथा अभिलेख खाता नराखेको कारण कुन सवारी साधनको मर्मत खर्च के कति भएको हो अवस्था यकिन गर्न सकिएन ।
- निश्चित उद्देश्य सहित विशेष परिस्थितिमा मात्र कानुन द्वारा गठित समितिको बैठकमा मात्र बैठक खर्च लेख्न पाईने व्यवस्था विपरित कार्यालयका पदाधिकारी कर्मचारीहरुलाई कार्यालयकै नियमित कार्य सम्बन्धमा भएका बैठकको भत्ता दिएको पाईयो ।
- विविध खर्चको प्रयोजन नखुलेको आवश्यकता आंकलन नगरी खर्च गरेको तथा प्यान विल राखी एउटै पार्टीबाट पटक पटक गरी सिमा भन्दा बढी खरिद गरि भुक्तानी गरेको पाईयो ।सवारीलग बुक बेगर ईन्धन खर्च गरेको पाईयो ।
- पुस्तक तथा सामग्री खर्च र पत्रपत्रिका, छपाई तथा सूचना प्रकाशन खर्च लेख्दा प्रतिस्पर्धात्मक तवरले नगरी खर्च गरेको छ ।
- कार्यालय सामग्री तथा मसलन्द खर्च गर्दा कार्यालयको आवश्यकता आंकलन गरी बार्षिक खरिद योजनाका आधारमा प्रतिस्पर्धात्मक बिधिबाट खरिद गर्नु पर्नेमा सो गरेको पाईएन ।
- मेशनरी सामग्री तथा फर्निचर खरिद गर्दा मितव्ययि तवरले खरिद नगरेको पाईयो ।
- पालिकाको आन्तरिक आय अवस्था समेत ख्याल गर्दै यस्ता खर्चहरुमा नियन्त्रण हुनु पर्दछ ।

४० १. तलवी प्रतिवेदन :

१. निजामती सेवा ऐन २०४९, स्वास्थ्य सेवा ऐन, २०५३ तथा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४, शिक्षा ऐन, २०२८ मा तलवी प्रतिवेदन पारित गराएर मात्र तलब खर्च लेख्नु पर्ने उल्लेख छ । पालिकाले यो वर्ष तलवी प्रतिवेदन पारित नगराई सङ्घीय सरकारबाट हस्तान्तरित चालु अन्तर्गत स्वास्थ्य तर्फ रु २१३८६३० र पालिका तर्फका तर्फका कर्मचारीको रु २०५३९७२७ समेत रु.

२२६७८३५७ खर्च लेखेको छ ।तलबी प्रतिवेदन पारित नगरी खर्च लेख्न पाउने भन्दा बढी तलब भत्ता ग्रेड भुक्तानी हुन सक्ने तथा लेखापरीक्षणको क्रममा भुक्तानीको तुलना गर्न नसकिने भएकोले तलबी प्रतिवेदन पारित गराएर तलब भत्ता भुक्तानी गर्नुपर्दछ ।

४१ जिन्सि दाखिला नभएको:

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ९५ मा कार्यालय प्रमुखले आफ्नो कार्यालयमा रहको र खरिद गरि वा नगरी कुनै प्रकार वाट प्राप्त हुन आएको सम्पति वा जिन्सि मालसामानको विवरण तथा मुल्य समेत खुलाइ ७ दिन भित्र जिन्सि कितावमा आम्दानी वाँध्नुपर्ने व्यवस्था छ। नमुना छनौटको आधारमा परिक्षण गर्दा निम्न सामान खरिद गरेकोमा जिन्सि कितावमा आम्दानी वाँधेको पाइएन।सम्बन्धितले जिन्सि कितावमा आम्दानी वाधेको प्रमाण पेश नभएको रु

भौ न र मिति	विवरण	रकम
४२४।२०८१।३।४	खेलकुद कार्यक्रम वडा नं ३ अन्तर्गत सिलिचोड बुक्स एण्ड स्टेशनरी बाट खेलकुद सामाग्री खरिद	१९८००
४१०।२०८१।२।३२	खेलकुद कार्यक्रम वडा नं ४ अन्तर्गत अस्मी प्रिन्ट एण्ड स्टेशनरी बाट खेलकुद सामाग्री खरिद	१९९००
४६६।२०८१।३।१२	खेलकुद कार्यक्रम वडा नं १ अन्तर्गत सिलिचोड बुक्स एण्ड स्टेशनरी बाट खेलकुद सामाग्री खरिद	१९९००
४७१।२०८१।३।१३	खेलकुद कार्यक्रम वडा नं ५ अन्तर्गत प्रकृती स्टोर्स एण्ड सप्लायर्स बाट खेलकुद सामाग्री खरिद	१७९००
५९३।२०८१।३।२२	आस्था बुक्स स्पोर्ट्स एण्ड स्टेशनरी बाट खेलकुद सामाग्री खरिद	३७५७५
जम्मा		११५०७५

प्रमाण पेश नगरेको १,१५,०७५

४२ कर्मचारी व्यवस्था :

नगरपालिकाको स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ८३ मा अधिकार क्षेत्र तथा कार्यबोझ समेतको विश्लेषण गरि संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षणको आधारमा सेवा करारबाट लिइने कर्मचारीको दरबन्दी प्रस्ताव तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था छ ।पालिकाले संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षणको आधारमा सेवा करारबाट लिइने कर्मचारीको दरबन्दी विवरण तयार नगरि जम्मा ७२ जना कर्मचारी करारमा राखि करार सेवा शुल्क बाट रु ५५१११८९ अन्य सेवा शुल्क बाट रु ५३०९६० तथा कर्मचारी पारिश्रमिक बाट रु ५५८२५३२ समेत खर्च लेखेको छ। त्यसैगरी

सोही ऐनको २०७४कोदफा८३(८) वमोजिम पालिकाले नगरप्रहरी, सवारीचालक, सयश, कार्यालयसहयोगी, प्लम्बर, इलेक्ट्रिसियन, चौकिदार, मालि, बगैँचेल गायतका पदमा मात्र करार वाट सेवा लिनसकिने व्यवस्था गरेकोछ।पालिकाले उल्लेखित पदवाहेकको असिस्टेन्ट सव इन्जिनियर ३ र सहायक कम्प्युटर अपरेटर १ गरी जम्मा ४ जना करार नियुक्ति गरी वर्षभरीमा रु. १८८१४८४। भुक्तानी गरेको पाइयो। ऐनको व्यवस्था विपरीत कर्मचारी नियुक्त गरी भुक्तानी गर्ने कार्य नियमसम्मत नदेखिएको रु

अनियमित भएको १८,८१,४८४

४३ ३. कर्मचारी प्रोत्साहन भत्ता :

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ८६(१) बमोजिम स्थानीय सेवा गठन, सञ्चालन व्यवस्थापन, सेवाका शर्त तथा सुविधा सम्बन्धी आधारभूत सिद्धान्त र मापदण्ड संघीय कानुन बमोजिम हुने, दफा ८६ (२) बमोजिम स्थानीय सेवाको गठन, सञ्चालन तथा व्यवस्थापन सेवाको शर्त तथा सुविधा सम्बन्धी अन्य व्यवस्था स्थानीय तहले बनाएको कानुन बमोजिम हुने व्यवस्था छ ।पालिकाले सिलिचोड गाउँपालिकाको कर्मचारी प्रोत्साहन भत्ता सम्बन्धी कार्यविधि २०७६ को आधारमा बजेटमा व्यवस्था गरि कर्मचारी प्रोत्साहन तथा पुरस्कार शिर्षक बाट रु ४५३३६६ र अन्य भत्त शिर्षक बाट रु २३२०७०८ गरि जम्मा रु २७७४०७४ राजश्व बाडफाड सोत बाट प्रोत्साहन भत्तामा खर्च गरेको कारण आर्थिक व्ययभार बढ्न गएको छ ।पालिकाको आन्तरिक आय रु 2541626 रहेकोमा उक्त खर्च आन्तरिक आय भन्दा ९.१५ प्रतिशत बढी रहेको छ। पालिकाको आन्तरिक आयलाई समेत विचार गरी कानुन बमोजिम खर्च लेख्नुपर्दछ ।

४४ करार कर्मचारीलाई सञ्चयकोष थप :

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ८६(१) बमोजिम स्थानीय सेवा गठन, सञ्चालन व्यवस्थापन, सेवाका शर्त तथा सुविधा सम्बन्धी आधारभूत सिद्धान्त र मापदण्ड संघीय कानून बमोजिम हुने, दफा ८६ (२) बमोजिम स्थानीय सेवाको गठन, सञ्चालन तथा व्यवस्थापन सेवाको शर्त तथा सुविधा सम्बन्धी अन्य व्यवस्था स्थानीय तहले बनाएको कानून बमोजिम हुने व्यवस्था छ । त्यसैगरी नेपाल सरकार, मन्त्री परिषद्को २०७४।१।२१ को निर्णयानुसार कार्यालयको स्वीकृत दरबन्दी भित्र करारमा रहेका कर्मचारीहरूलाई प्रदान गर्ने सुविधा सम्बन्धी व्यवस्थामा करारमा कार्यरत कर्मचारीहरूलाई सञ्चयकोष कट्टीमा थप गर्ने व्यवस्था रहेको देखिँदैन । पालिकाले सिलिचोड गाँउपालिकाको करार कर्मचारी कल्याणकोष सम्बन्धि कार्यविधि २०७६ को आधारमाभिभिन्न करार कर्मचारीको मासिक तलबबाट आधारभुत तलवमानको १० प्रतिशत वरावरको रकम मासिक कट्टी गरी सोही वरावरको रकम पालिकाको तर्फबाट थप गरी सञ्चयकोषमा जम्मा गरेको पाइयो। संचयकोस थप सम्बन्धी कार्यविधि नबनाई फरक कार्यविधि करार कर्मचारी कल्याणकोष सम्बन्धि कार्यविधि २०७६ को आधारमा खर्च लेखेको रकम अनियमित रु

सि नं	नाम	मासिक तलब	संचयकोष थप	बार्षिक थप
१	प्रविन राई	३२९०२	३२९०	३९४८०
२	चन्द्र कुमार राई	२४७३०	२४७३	२९६७६
३	चन्द्रमान राई	२४७३०	२४७३	२९६७६
४	दबोरा राई	२४७३०	२४७३	२९६७६
५	मनिकला राई	२४७३०	२४७३	२९६७६
६	हुडराज राई	२४७३०	२४७३	२९६७६
७	अनिता राई	२४७३०	२४७३	२९६७६
८	सुजन श्रेष्ठ	४३६८९	४३६८	५२४१६
९	गोकुल राई	३४७३०	३४७३	४१६७६
१०	गौतम राई	३४७३०	३४७३	४१६७६
११	प्रकाश विश्वकर्मा	३२९०२	३२९०	३९४८०
१२	केशरमान राई	३२९०२	३२९०	३९४८०
१३	तारा कुमार राई	३२९०२	३२९०	३९४८०
	जम्मा			४७१७४४

अनियमित भएको	४,७१,७४४
--------------	----------

४५ ठेक्का अभिलेख

सार्वजनिक निर्माण कार्य गर्ने हरेक निकायले ठेक्का अभिलेख म.ले.प.फा.न.५०७ को ढाँचामा अद्यावधिक गरी राख्नुपर्ने व्यवस्था छ। निर्माण कार्यको विस्तृत अभिलेखांकनको लागि प्रयोग गरिने ठेक्का सम्बन्धी अभिलेखले कूल गर्नुपर्ने कार्य, हाल सम्म भएको कामको परिमाण, मूल्य, कार्य सम्पादन जमानत, पेशकी ग्यारेन्टीको अवस्था, काम सम्पन्न गर्नुपर्ने मिति, भेरिफेशन लगायतको जानकारी उपलब्ध हुन्छ । तर यस कार्यालयले उक्त विवरण देखिने गरी अभिलेख राखेको देखिएन।अतः स्वीकृत ढाचा अनुसार सबै विवरण खुल्ने गरी ठेक्का अभिलेख अद्यावधिक गरी राख्नुपर्दछ।

४६ निर्माण कार्यको गुणस्तर:-

सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९ (२) मा निर्माण कामको गुणस्तर कायम गर्न ठेक्काको बि ओ क्यूमा गुणस्तर परीक्षणको लागि रकम समावेश गरि लागत अनुमान तयार गर्ने र सोहि अनुसार निर्माण ब्यबसायीहरुले गुणस्तर परिक्षण गरेको आधारमा भुक्तानी गर्ने गरिएको छ । तर सो रकमबाट गर्नु पर्ने जति सबै परीक्षण गराउनुपर्नेमा गराएको छैन । निर्माण व्यवसायीबाट Quality Assurance Plan पेश गराउनुपर्नेमा गराएको छैन । गुणस्तर परिक्षणको लागि सिलबन्दी नमुना संकलन गर्नुपर्नेमा खुला रुपमा गरेको छ । सोही कारणले ल्याब प्रतिवेदनमा समेत प्राप्त भएको नमुनाको मात्र परिक्षण भएको भन्ने शब्दावली प्रयोग गरी जिम्मेवारीबाट पन्छिने काम गरेको छ । स्पेशिफिकेशनको आधारमा तोकिएको संख्यामा क्यूव डण्डी बालुवा गिट्टी सिमेन्ट आदीको परीक्षण गर्नुपर्दछ ।

४७ बिपद ब्यवस्थापन:

विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा २३(१४) मा विपद् व्यवस्थापनको लागि प्रत्येक स्थानीय तहमा विपद् व्यवस्थापन कोष रहने र कोषमा रहने रकम तथा कोषको सञ्चालन सम्बन्धी व्यवस्था सम्बन्धित स्थानीय तहले बनाएको नियममा तोकिए बमोजिम हुने व्यवस्था छ । तर पालिकाले हालसम्म विपद् ब्यवस्थापन कोषको स्थापना तथा सो संचालनको निर्देशिका तयार गरेको छैन । पालिकाले यस बर्ष बिपद ब्यवस्थापनको लागि रु.२००००००।०० एकमुष्ट बजेट बिनियोजन गरि कार्यापालिकाको बिभिन्न निर्णयबाट योजनाहरुमा रु.१५४६४९०।०० र बिपदसँग सम्बन्धित आगलागि लगायतबाट पीडितहरु ८ जनालाई राहत स्वरुप रु.७००००।०० बितरण गरेको देखिएकोले सालबसालि रुपमा बजेट बिनियोजन गरि योजना कार्यान्वयन गर्ने काममा समेत बिपदबाट खर्च गरेको तथा ऐन अनुसार बिपद् ब्यवस्थापन कोष खडा हुनुपर्दछ ।

४८ आवास निर्माण अनुदान:

मनसुनजन्य विपद् प्रभावित निजी आवास पुननिर्माण तथा पुनस्थापना अनुदान कार्यविधि, २०७७ परिच्छेद ३ को दफा ५ (३) मा जिल्ला विपद् कोष मार्फत अनुदान रकम कुल लागत मध्ये स्थानीय तहको हकमा महानगरपालिका/उपमहानगरपालिकाले २० प्रतिशत, नगरपालिकाले १५ प्रतिशत र गाउँपालिकाले १० प्रतिशत ब्यहोर्ने तथा प्रदेश सरकारले ३० प्रतिशत र बाँकी संघीय सरकारले ब्यहोर्ने गरि लागत सहभागिताको प्रबन्ध गरिने साथै दफा ६ मा हिमाली जिल्लामा बढिमा ५ लाख, पहाडि जिल्लामा बढिमा ४ लाख र तराइका जिल्लामा बढिमा ३ लाख अनुदान रकम उपलब्ध उल्लेख गरेको पाइयो । पहिरो पीडितहरु देहाय अनुसारका ब्यक्तिहरुको आवास निर्माण गर्नको लागि जिल्ला प्रशासन कार्यालय संखुवासभामा पठाएको रकम र सम्बन्धित निकायहरुबाट लागत साझेदारि गरि आवास निर्माण सम्पन्न प्राबिधिक मूल्यांकन पेश हुनुपर्ने रु...

गो.भौ.नं. र मिति	रकम	नाम
१६।२०८१।३।२३	५००००	राम बिक राई
१६।२०८१।३।२३	५००००	राज मेवाहाङ
१६।२०८१।३।२३	५००००	जंग बहादुर राई
जम्मा	१५००००	

प्रमाण पेश नगरेको	१,५०,०००
-------------------	----------

४९ नमूना विद्यालय भवन निर्माण निकासा:

कार्यक्रम कार्यक्रम पुस्तिका २०७९ अनुसार नमुना विद्यालयमा प्राप्त भौतिक पूर्वाधार निर्माण वापत प्राप्त रकमबाट निर्माण भइ कार्य सम्पन्न गरी तोकिए बमोजिमको ढाँचामा नापी किताव/कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन लगायतको कागजात सहितको प्रतिवेदन स्थानीयत तहमा पेश गर्नुपर्ने उल्लेख छ । पालिकाले यस वर्ष सगरमाथा माध्यमिक विद्यालयलाई नमुना विद्यालय अनुदान कार्यक्रम अन्तर्गत विद्यालयको क्रमागत भवन निर्माणको लागि बिद्यालयको खातामा गो.भौ.नं.२०।२०८१।३।१७ बाट रु.१०००००००।०० निकासा गरेको छ । सगरमाथा माध्यमिक विद्यालयलाई नमुना विद्यालय अनुदान कार्यक्रम अन्तर्गत भवन निर्माण लगायतमा दिएको रकमबाट निर्माण कामको भौतिक प्रगति तथा खर्च नभएको अवस्था समेत बजेट फ्रिज नगराउने उद्देश्यले पुन रकम निकासा दिदै बैंक खाता रोक्का राख्ने काम नियमसम्मत देखिदैन । पालिकाबाट प्राप्त बिबरण अनुसार बिद्यालयलाई हालसम्म दिएको निकासा र खर्चको बिबरण देहाय अनुसार देखिएको हुदा आगामि दिनमा निर्माण कामको प्रगतिको आधारमा निमासा दिनुपर्दछ । प्रचलित कानून अनुसार बिद्यालय भवन

निर्माण काम सम्पन्न गरि निकासी दिएको रकमको पूर्ण सदुपयोग भएको सुनिश्चितता पालिकाले गरि निकासी रकमको बिल भरपाई तथा ठेक्का प्रक्रियाको समेत श्रेस्ता पेश गरि लेखापरीक्षण गराउनुपर्दछ । यसरी सगरमाथा माध्यमिक विद्यालयलाई गत बिगत बर्षहरुमा दिएको रकम सहित यस बर्ष निकासी दिएको रकम रु.१०००००००।०० को प्राबिधिक मूल्यांकन पेश नभएको रु...

आर्थिक वर्ष	निकासी रकम	रकम रोक्का गरेको मिति	फुकुवा भएको रकम	फुकुवा गरेको मिति	फुकुवाको प्रयोजन
२०७८।७९	१५४०५०००	२०७९।३।२५	२९६९०००	२०७९।१२।२८	मोबिलाइजेशन पेशिके
२०७९।८०	१०१०००००	२०८०।३।२४	३५०७०००	२०८०।२।१४	मोबिलाइजेशन पेशिके
			६२९११४१	२०८०।५।२७	प्रथम रनिङ्ग बिल
२०८०।८१	१०००००००	२०८१।३।१७	०		
जम्मा	३५५०५०००				

प्रमाण पेश नगरेको	१,००,००,०००
-------------------	-------------

५० ननफाइलर Non filer –

मूल्य अभिवृद्धि कर ऐन, २०५२ को दफा १८ मा भुक्तानीमा प्राप्त मूल्य अभिवृद्धि करको विवरण भुक्तानी पाएको अर्को महिनाको २५ गतेभित्र सम्बन्धित आन्तरिक राजस्व कार्यालयमा कर विवरण सहित दाखिला गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । मिसन आई टि सोलुसन खाँदबारीबाट ल्यापटप समेत रु.२०००००।०० खरिद गो.भौ.नं.२।२०८१।२।१४ बाट भुक्तानि दिएकोमा मिति २०८०/८/८ बाट नन फाइलर रहेकोले मू.अ.कर रु.२३००८।०० मू.अ.कर समायोजन पेश हुनुपर्ने अन्यथा असुल हुनुपर्ने रु..

प्रमाण पेश नगरेको	२३,००८
-------------------	--------

५१ सोलार जडानमा ढुवानि:

धौलागिरि सोलार संखुवासभाबाट मिति २०८१।२।६ गते ढुवानि,जडान समेतको कोटेशन माग गरि सो सप्लायर्सबाट जडान गरेकोमा ढुवानि,जडानमा रु.३८०००।०० (मू.अ.कर समेत) जम्मा रु.५९००००।०० गो.भौ.नं.४।२०८१।२।३२ बाट भुक्तानि दिएकोमा पुन सोलार ढुवानि वापत रु.११०००।०० को २ च २२३६ नं. सवारी धनि मोति बहादुर साईलाइ भुक्तानि दिएको रकम दोहोरो खर्च लेखांकन भएकोले सम्बन्धितबाट असुल गरि संघिय संचितकोषमा फिर्ता हुनुपर्ने रु....

असुल गर्नुपर्ने	११,०००
-----------------	--------

५२ सिसुवाखोला पुल निर्माण:

५२.१ ठेक्का नं.२।०७८।७९ बाट सिसुवाखोला पुल निर्माण गर्न अमरकुन्सालिङ्ग जे.भि.भोजपुरबाट गराइ यस वर्ष सम्म रु. २७१६४११५।०० भुक्तानि भएको मध्ये मूल्य समायोजनमा रु.२४२८०२७।०० समेत भुक्तानि दिएकोमा देहाय अनुसार देखियो ।

५२.२ **सम्पूर्ण पक्षको बिमा नगरेको :** सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ११२ मा १० लाख भन्दा बढी मूल्यको निर्माण कार्य गर्ने निर्माण व्यवसायीले निर्माण सामाग्री प्रयोग गरिने मेसिन औजार वा प्लान्ट लगायत निर्माण कार्यको पूर्ण प्रतिस्थापन खर्च लगायत उपनियम २ मा लेखिएदेखि वाहेक सम्पूर्ण जोखिम वहन गर्ने गरी निर्माण काम शुरु भए देखि त्रुटि सच्याउने अवधि भन्दा थप एक महिना अवधिको वीमा गराउनु पर्ने तथा शुरु अबधिदेखि सम्पूर्ण पक्षको वीमा गराएर मात्र निर्माण व्यवसायीले कबोल गरेको बीमा वापतको रकम भुक्तानि गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । ठेक्का नं.२।०७८।७९ बाट सिसुवाखोला पुलको निर्माण गर्न अमरकुन्सालिङ्ग जे.भि.सँग मिति २०७९।१।११ मा सम्झौता गरि काम गराएकोमा यस वर्षसम्म रु.२३९३३४४९।०० भुक्तानि भएको मध्ये बिमा वापत रु.३००४९२।०० भुक्तानि दिएको पाइयो । निर्माण व्यवसायीले सामूहिक दुर्घटना बिमा नगरेको भएतापनि पालिकाले बिल अफ क्वान्टिटीमा मा कबोल गरेको रकम पूरै रु.३००४९२।०० भुक्तानि दिएको छ । निर्माण काम गर्न रु.४६५२७०२९।०० मा सम्झौता गरेकोमा सम्पूर्ण काम

सम्पन्न भइ नसकेको तथा सामूहिक दुर्घटना बिमा नगरेको भएपनि बिमा रकम पूरै भुक्तानि दिएकोले दामासाहिले बिमा वापतको रकम रु.१५०२४६।०० असुल हुनुपर्ने रु....

असुल गर्नुपर्ने	१,५०,२४६
-----------------	----------

५२.३ काम सम्पन्न गर्ने मिति संशोधन गरि सच्याइएको: निर्माण ब्यबसायी र पालिकाबिच भएको सम्झौताको बिडिङ्ग डकुमेन्टमा सम्झौताको अवधि एबेडमेन्ट गर्न सकिने गरि भएको सम्झौतामा बाहेक अन्य अवस्थामा सम्झौतालाई संशोधन गर्न सकिने देखिदैन । तर पालिकाले ठेक्का नं.२।०७८।७९ बाट सिसुवाखोला पुल निर्माण गर्न अमर।कुन्सालिङ्ग जे.भि.भोजपुरसँग भएको सम्झौताको एस.सि.सि.को जि.सि.सि. १.१ भि मा सम्झौता मितिले ३० महिना भित्र काम सम्पन्न गर्नुपर्ने उल्लेख भएकोमा निर्माण ब्यबसायीसँग मिति २०७९।१।११ गते भएको सम्झौतामा सम्पन्न गर्नुपर्ने मिति २०८१।३।१९ (२६ महिना) सम्म उल्लेख भएकोमा कार्यपालिकाको निर्णयले संशोधन गरि मिति २०८१।७।१० सम्म बनाएको पाइएकोले बिडिङ्ग डकुमेन्टमा सम्झौता संशोधन गर्न पाउने प्राबधान बिपरित म्याद बढाउने गरि सम्झौता संशोधन गरेको उचित देखिएन ।

५२.४ सम्झौता ब्यहोरा संशोध गरेको: ठेक्का नं.२।०७८।७९ बाट सिसुवाखोला पुल निर्माण गर्न निर्माण ब्यबसायी अमर।कुन्सालिङ्ग जे.भि.भोजपुरसँग मिति २०७९।१।११ मा भएको सम्झौताको बुदाँ नं.३ मा सम्झौता अवधिभर कुनै पनि सामाग्रिको मूल्य बृद्धि दोश्रो पक्षले पाउने छैन । कुनै पनि बहानामा क्षतिपूर्ति वा अतिरिक्त रकम दोश्रो पक्षले माग्न वा दाबि गर्न पाउने छैन भन्ने ब्यहोरालाई सच्याई प्रचलित कानून बमोजिम पाउने छ भनि सच्याएको उचित देखिएन । साथै उक्त निर्माण ब्यबसायीलाई यस वर्ष तेश्रो रनिङ्ग बिलसम्म ठेक्क सम्झौता रकमको अतिरिक्त मूल्य समायोजन वापत रु.२४२८०२७।०० भुक्तानि दिएको देखिएको हुदाँ सम्झौता संशोधन गरि भुक्तानि दिइएको उचित देखिएन ।

५२.५ मुख्य समायोजन बढि भुक्तानि: सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४, को नियम ११९ बमोजिम श्रम सामाग्री र उपकरणमा मुख्य समायोजन गणना गरि निर्माण ब्यबसायीहरुको रनिङ्ग बिलबाट मिलान गर्न सम्झौतामा श्रम सामाग्री र उपकरणको मुख्य समायोजन भुक्तानीका लागि इन्डेक्स श्रोत तोकीएको छ । यसरी ठेक्का नं.२।०७८।७९ बाट सिसुवाखोला पुल निर्माणको काम निर्माण ब्यबसायी अमर।कुन्सालिङ्ग जे.भि.भोजपुरबाट गराइ निर्माण ब्यबसायीलाई मूल्य समायोजन भुक्तानिको लागि नेपाल राष्ट्र बैंकबाट जारी भएको सम्बन्धित अबधिको मूल्य सूचांकको आधारमा गणना गरि दिनुपर्नेमा प्रथम रनिङ्ग बिलमा रु.७६८९५३।००, दोश्रो रनिङ्ग बिलमा रु.३४७७०९।०० र तेश्रो रनिङ्ग बिलमा रु.६६४८२१।०० गरि मू.अ.कर समेत जम्मा रु.२०१३०७५।०० भुक्तानि दिनुपर्नेमा रु.२४२८०२७।०० भुक्तानि दिएकोले बढि भुक्तानि दिएको रु.४१४९५१।०० असुल गरि संघिय संचितकोषमा दाखिला हुनुपर्ने रु.

असुल गर्नुपर्ने	४,१४,९५१
-----------------	----------

५३ पशु प्राबिधिकहरुलाई बढि भुक्तानि:

आर्थिक कार्यबिधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व नियमावली २०७७ को नियम ३९ को उपनियम १० मा सरकारी रकमको खर्च लेख्नु अघि त्यस्तो रकम खर्च गर्न वा भुक्तानि दिन आवश्यक बिल भरपाइ र कागजात संलग्न भए वा नभएको तथा संलग्न कागजात अनुसार भुक्तानि दिन रीत पुगे वा नपुगेको जाँच गरि भुक्तानि दिनुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । पालिकाले प्रदेश चालु शिर्षकमा गाई, गोरु लगायत पशुहरुलाई खोप लगाए वापत चार जना पशु प्राबिधिकहरुलाई गो.भौ.नं.७।२०८१।३।२२ बाट रु.४२९९९।०० भुक्तानि दिएको मध्ये भुमिका राईलाई रु.२१४६।०० र ज्ञान बहादुर राईलाई रु.११८९।०० गरि बढि भुक्तानि दिएको असुल हुनुपर्ने रु.

असुल गर्नुपर्ने	३,३३५
-----------------	-------

५४ प्राविधिक बिल र कार्य सम्पन्न:

सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम १२३(१) मा खरिद सम्झौता अनुसार सार्वजनिक निकायले रनिङ्ग बिल वा अन्य कुनै बिल बिजकको भुक्तानी गर्दा प्राविधिक नापजाँच गरी नापी कितावमा उल्लेख भएको वास्तविक कार्यसम्पादनको आधारमा भुक्तानी गर्नुपर्ने

व्यवस्था रहेको छ । उपभोक्ता समिति तथा निर्माण व्यवसायहरुबाट सञ्चालित योजनाको ठेक्का बिलहरुमा लागत अनुमान र वास्तविक कामको मूल्याङ्कनमा बराबर परिमाण र रकम उल्लेख भएको देखिन्छ । लागत अनुमान बराबर नै मूल्याङ्कन भएको देखिएकाले वास्तविक काम कति भएको हो भन्ने सम्बन्धमा आश्वस्त हुन सक्ने अवस्था देखिएन । प्राविधिकले पेश गर्ने कार्य सम्पन्न प्रतिवेदनमा कार्य सम्पन्न गर्नुपर्ने मिति र कार्य सम्पन्न भएको मिति लगायतका इन्जिनियरिङ नमर्स अनुसार बिलमा हाल भएको परिमाण र रकम,अघिल्लो रनिङ्ग बिलमा भएको परिमाण र रकम तथा हालसम्म भएको कामको परिमाण र रकम समेत खुलाउनुपर्नेमा केहि योजनाहरुको नापि किताब तथा प्राविधिक मूल्यांकनमा हालको मात्र उल्लेख गरेको कारण ईन्जिनियरिङ नमर्स अनुसार तथ्याङ्क उल्लेख गरेको पाईएन । यसले गर्दा कुन काम कहिले सम्पन्न गर्नुपर्ने र तोकिएको अवधिमा सम्पन्न भए/नभएको विषयमा यकिन हुन नसकिएको हुँदा प्राविधिकले इन्जिनियरिङ नमर्स अनुसारको उपभोक्ता समितिको बिल बनाउँदा नापजाँचलाई वास्तविक कार्यसम्पादनमा आधारित बनाउनुपर्दछ ।

५५ धरौटी फिर्ता

सार्वजनिक नियमावली २०६४ को नियम १२४ मा निर्माण व्यवसायीलाई रिटेन्सन मनि फिर्ता दिदाँ आन्तरिक राजस्व कार्यालयबाट मु अ कर समायोजन र कर चुक्ता प्रमाणपत्र पेश गरेको प्रमाणको आधारमा धरौटी रकम फिर्ता दिनुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । पालिकाले देहाय बमोजिमका निर्माण व्यवसायीहरुलाई धरौटी रकम फिर्ता गर्दा कर चुक्ता प्रमाण बिना दिएकोले प्रमाण पेश हुनुपर्ने रु.....

गो.भौ.नं. र मिति	रकम	बिबरण	कैफियत
१०।२०८०।८। २१	७३५७०	इशाकग्रिन कन्स्ट्रक्सन एण्ड सप्लायर्स	करचुक्ता पेश नगरेको र मू.अ.कर समायोजन बिजक नं.१६ को रु.१२४६५८२।०० को मात्र गरि कम गरेको
१४।२०८१।२। २१	१६१४१८	जौवारी निर्माण सेवा चैनपुर संखुवासभा	करचुक्ता पेश नगरेको
१८।२०८१।३। १४	१९१२२८	गणेश अनन्त ट्रेडर्स खाँदबारी	करचुक्ता र मू.अ.कर समायोजन पेश नगरेको
२०।२०८१।३। १४	५४०००	ईश्वर इन्टरप्राइजेज खाँदबारी	करचुक्ता र मू.अ.कर समायोजन पेश नगरेको
जम्मा	४८०२१६		
			प्रमाण पेश नगरेको ४,८०,२१६

५६ रितपूर्वकको कर बिजक –

मूल्य अभिवृद्धि कर ऐन, २०५२ को दफा १४ बमोजिम मूल्य अभिवृद्धि करमा दर्ता भएका निर्माण व्यवसायीसँग तोकिएको ढाँचाको कर वीजक लिई खरिद गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । ठेक्का नं. ७।०७९।८० का निर्माण ब्यबसायी साजिला।मंगलादेशि जे भि रितपूर्वकको कर बिजक पेश नभएको रु.....

गोभौनं./मिति	भुक्तानी पाउनेको नाम	प्यान नं.	बिजक नं	बिजक जारी मिति	भुक्तानी रकम	मुअकर कर रकम
४,१००।०८०। १२।१४	साजिला।मंगलादेशि जे भि	६१९५०८१७१	००२	२०८०।११।२४	२११३०१२	२४१३६४
२,१३।०८०। ६।२३	साजिला।मंगलादेशि जे भि	६१९५०८१७१	०१	२०८०।६।२२	१४३३२४६	१६४८८६
जम्मा					३५४६२५८	४०६२५०
						प्रमाण पेश नगरेको ४,०६,२५०

५७ कार्यक्रम संशोधन तथा पूर्व स्विकृति बिना खर्च:

आर्थिक कार्यविधि तथा बित्तिय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ३८ मा स्वीकृत वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम र सम्बन्धित खर्च शीर्षकमा परेको र खर्च गर्न बाँकी रहेको कुराको यकिन गरि बजेट खर्च गर्न वा निकासी अधिकार प्राप्त अधिकारीले गर्न सक्ने प्रावधान रहेको छ । संघिय सरकारबाट नविकरणीय उर्जा प्रविधिको शीर्षकमा प्राप्त बजेटबाट पालिकाले सिसुवाखोला लघुजलविद्युत कार्यसमूह मार्फत स्वीकृत कार्यक्रम बिपरित वडा नं. २ वालामा लिफ्टिङ्ग सिंचाई योजनामा संचालन गरि गो.भौ.नं. १५।२०८१।३।१३ बाट रु.४०००००।०० खर्च लेखेको नियमसम्मत नभएको रु..

अनियमित भएको	४,००,०००
--------------	----------

५८ मुल्य अभिवृद्धिकर

आर्थिक ऐन, २०७६ ले गरेको व्यवस्था अनुसार सरकारी कार्यालयले २०७६।२।१६ देखिको ठेक्का वा करार अन्तर्गतको भुक्तानीमा मू.अ.कर रकमको ३० प्रतिशत सम्बन्धीत राजस्व शीर्षकमा र बाँकी ७० प्रतिशत सम्बन्धीत फर्मलाई भुक्तानी दिनुपर्ने उल्लेख छ । तर पालिकाले कोटेशन कार्य गराई निम्नाअनुसार भुक्तानि दिदाँ मू.अ.कर वापत कट्टि गरेको रु.११६३८३ दाखिला नगरेकोले सम्बन्धित राजश्व शीर्षकमा दाखिला गरेको प्रमाण पेश नभएको रु.....

गो भौ न	निर्माण व्यवसायी	पान न	बिजक रकम	बिजक न	मु अ कर	३० प्रतिशत
६७।८०।११।१६	निउरेनि कन्ट्रक्सन	६०९९१४७८२	६६१५४८	३१।८०।११।१०	७६१०६	२२८३१
२३०।८१।३।२	मेवाहाङ्ग कन्ट्रक्सन	६१०१४६२४२	५७००७०	१९।८१।३।२०	६५५८३	१९६७९
१९७।८१।३।६	ईशाक ग्रिन कन्ट्रक्सन	६०९८५९३००	३९३१९०	०४।८१।२।२४	४५२३४	१३५७०
२०७।८१।३।११	ग्रिन्सा नि सेवा	६०९७८७०१४	७५१५८७	०९६।८१।१।२६	८६४६५	२५९३९
४६।८०।१०।८	नानो टेक बिराटनगर	(305505390)	९९५७००	१८५	११४४५९	३४३६४
						११६३८३

प्रमाण पेश नगरेको	१,१६,३८३
-------------------	----------

५९ ननफाईलर

मुल्य अविबृद्धिकर ऐन, २०५२ को दफा १८ अनुसार करदाताले तोकिएको समयमा आफूले बुझाउनु पर्ने मु.अ.कर को विवरण आन्तरिक राजश्व कार्यालयमा बुझाउनु पर्ने पने व्यवस्था छ । कार्यालयले उपभोक्ता समिति मार्फत कार्य गराउदा आन्तरिक राजश्व कार्यालयमा आय विवरण दाखिला नगरि नन-फाईलर रहेको ब्यवसायीबाट खरिद गरेको देखियो । यसरी ब्यवसायिक कारोबार गर्ने तर आय विवरण दाखिला नगर्दा आयको चुहावट हुने भएकोले नन् फाईलरभएका ब्यवसायीबाट कारोबार गर्ने कार्य नियन्त्रण हुनु पर्दछ । साथै देहाय अनुसार कारोबार भएको ब्यवसायीलाई मुल्य अभिवृद्धिकर रु ६९२७२३ सम्बन्धित आन्तरिक राजश्व कार्यालयबाट समायोजन गर्नु पर्ने रु

गो भौ न	उपभोक्ता	उपकरण	पान न	बिजक	मु अ	नन् फाईलर अवधि
१८१८०१८१२१	२ न वडा सडक नि उस	नेउरानी कन्ट्रक्सन	६०९९१४७८२	०२१८०१८१५	८२३०९	२०८०।T.2
२४१८०१९१२४	पुपाईस काथुला सडक	नेउरानी कन्ट्रक्सन	६०९९१४७८२	१११८०१९१११	४७७६६	२०८०।T.2
२२१८०१९१२०	खोङ्गदुवा छेड्दुवामा सडक उ स	मेवाहाङ्ग कन्ट्रक्सन	६१०१४६२४२	०६१८०१८१२५	१३४९१८	80.T.3
६९१८०१९१२१	घेङ्गखर्क पावर हाउस बाटो उ स	मेवाहाङ्ग कन्ट्रक्सन	६१०१४६२४२	८०१९०१२१	५२८८५	80.T.3
८०१८०१९२११५	बायेङ्ग याम्चाखा सडक उ स	मेवाहाङ्ग कन्ट्रक्सन	६१०१४६२४२	१३१८०१९११६	१००४००	80.T.3
१२५१८१११२४	मेल्लु पावा बोक्ताम सडक	मेवाहाङ्ग कन्ट्रक्सन	६१०१४६२४२	१६१८११११०	६०७५८	80.T.3
१७७१८१२१३१	पिसुवा सिम्ले खाम्खु सडक उ स	मेवाहाङ्ग कन्ट्रक्सन	६१०१४६२४२	१७१८१२११७	२१३६८७	80.T.3
					६९२७२३	
					प्रमाण पेश नगरेको	६,९२,७२३

६० उपभोक्ता परीचालन

६०.१ .१. **लागत सहभागिता**— पालिकाले आयोजना/कार्यक्रम छनौट गर्दा उपभोक्ता समितिको तर्फबाट नगद लागत सहभागिता जुट्ने आयोजनालाई प्राथमिकता दिनुपर्ने, नगद सहभागिता तोकिएको अवस्थामा सहभागिता वापतको रकम सम्बन्धित स्थानीय तहको खातामा दाखिला गरी सो को भौचर प्राप्त भएपछि मात्र उपभोक्ता समितिसँग योजना सम्झौता गर्नुपर्ने गर्नुपर्दछ । तर पालिकाले लागत सहभागिता सहितका लागत अनुमान तयार गरेको देखिएन् । अतः नगद लागत सहभागिता जुट्ने आयोजनालाई प्राथमिकता दिनुपर्दछ ।

.२. **उपभोक्ता समिति दर्ता**— सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ मा उपभोक्ता समितिबाट कार्य गराउने व्यवस्था छ । संस्था दर्ता ऐन २०३४ को दफा ३ मा कुनैपनि संस्था विधानसहित दर्ता नभएमा कानूनी मान्यता दिन मिल्ने देखिदैन । पालिकाले यो बर्ष विभिन्न ११८ वटा उपभोक्ता समितिसँग सम्झौता गरी कार्य गराई रु. ७५०५९४३९ भुक्तानी गरेकोमा यसरी कार्य गर्न गठन भएका उपभोक्ता समिति ऐनको उक्त व्यवस्था अनुसार दर्ता भएको पाइएन। त्यस्ता समितिहरु स्थानीयस्तरमा सञ्चालित आयोजनाको निर्माण गर्न अस्थायी रुपमा गठन हुने र कार्य सम्पन्न पश्चात् समिति विघटन हुने हुँदा निर्माण कार्य सम्पन्न भएकाले गराउने गरी सुधार हुनुपर्दछ ।

.३. **जटिल संरचना:-** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ अनुसार उपभोक्ता समितिहरुलाई मेशिन, औजार उपकरणहरुको आवश्यक पर्ने, श्रममूलक कार्यको जिम्मेवारी दिनुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । पालिकाले आर.सि.सी.भवन, पि सि सि ढलान सहितका सिचाई संरचना लगायतका जटिल प्राविधिक पक्ष समावेश हुने पूर्वाधार संरचना निर्माण कार्य समेत उपभोक्ता समितिहरु मार्फत गराउने गरेको देखियो । यस्ता कार्य व्यावसायिक र अनुभवी निर्माण व्यवसायी फर्मबाट बोलपत्र प्रतिस्पर्धा मार्फत गराउन उपयुक्त हुने देखिन्छ । यसका केही उदाहरणहरु यस प्रकार रहेका छन्:

गो भौ न	कार्य	उपभोक्ता समिति	भुक्तानी
५११८०१९०११९	RCC ढलान	बेश्कुखोला सिचाई आयोजना उ स	३०००००
१७८१८१२१३१	भवन	छाप्छिलुङ्ग सामुदायिक भवन	२९८३०५
१४८१८१२१३	भवन	शिवशक्ति बिद्यालय निर्माण उ स	९९३०१३
२५१८०१९१२४	भवन	तेयुङ्ग सामुदायिक भवन उ स	३५००००

.४. **हेभी इक्विपमेण्टको प्रयोग**— सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ को नियम उपनियम (९) मा उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायबाट सञ्चालित हुने निर्माण कार्यमा डोजर, एक्साभेटर, लोडर, रोलर, ग्रेडर जस्ता हेभी मेशिनरी प्रयोग गर्न नमिल्ने व्यवस्था छ । सो नियमावलीको प्रतिबन्धात्मक वाक्यांशमा लागत अनुमान तयार गर्दाको समयमा हेभी मेशिन प्रयोग गर्नुपर्ने जटिल प्रकृतिको कार्य भनी उल्लेख भएको रहेछ भने सम्बन्धित प्राविधिकको सिफारिशमा सार्वजनिक निकायबाट सहमति लिई त्यस्ता मेशिन

प्रयोग गर्न सकिने उल्लेख छ । पालिका अन्तर्गत सञ्चालित अधिकांश सडक निर्माण तथा स्तरोन्नतिसँग सम्बन्धित योजनाका उपभोक्ता समितिहरूले डोजर, एक्साभेटर लगायतका हेभी मेशिन प्रयोग गर्ने गरेको पाइए तापनि नियमावलीको व्यवस्था बमोजिम सम्बन्धित प्राविधिकको सिफारिश गराई गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयबाट योजना गत सहमति लिएको पाइएन । कार्यपालिकाबाट एकमुष्ट निर्णय भएतापनी योजनागत रुपमा सहमति नलिएका नमुना छनौट गरी परीक्षण गरिएका केही उदाहरणहरू यसप्रकार रहेका छन ।।

गो भौ न	उपभोक्ता	कार्य बाट	कार्यसम्पन्न	भुक्तानी	उपकरण	उपकरण	रकम
१८।८०।८।२१	२न वडा सडक नि उ स	बाटो	७९५४१३	६९९०००	नेउरानी कन्ट्रक्सन	जे सि वि	७९५४६१
३।८०।६।७	वालेङ्ग खेम्पालुङ्ग गुफा सडक नि.उ.स	बाटो	१४२८२२८	१२७१४४२	मेवाहाङ्ग कन्ट्रक्सन	जे सि वि	१२८४०८४
२४।८०।९।२४	पुपाईस काथुला सडक	बाटो	४५४७४८	४०००००	नेउरानी कन्ट्रक्सन	जे सि वि	४९५१९८
२२।८०।९।२०	खोङ्गदुवा छेड्दुवामा सडक उ स	बाटो	१३१९६१	११९२४८२	मेवाहाङ्ग कन्ट्रक्सन	जे सि वि	११७२७५०
४७।८०।१०।८	मुर्मिटोल बिसुवा सडङ्ग	बाटो	५५७५४७	५०००००	त्रिनेश्वर नि सेवा	जे सि वि	३७५६२८
६९।८०।११।२१	घेङ्गखर्क पावर हाउस बाटो उ स	बाटो	५५८९५१	४९४७१२	मेवाहाङ्ग कन्ट्रक्सन	जे सि वि	४५९६९५
८०।८०।१२।१५	बायेङ्ग याम्चाखा सडक उ स	बाटो	९९६४१७	८९३२८४	मेवाहाङ्ग कन्ट्रक्सन	जे सि वि	८७२७१४
१२५।८१।१।२४	मेल्लु पावा बोक्ताम सडक	बाटो	५६५०९१	४९५५५०	मेवाहाङ्ग कन्ट्रक्सन	जे सि वि	५२८१२९
१७७।८१।२।३१	पिसुवा सिम्ले खाम्खु सडक उ स	बाटो	२११४३६०	१८९००२२	मेवाहाङ्ग कन्ट्रक्सन	जे सि वि	१८५७४३८

६०.२ सडक विभागको अर्थवर्कको नमर्सको सेक्सन ९०० मा कडा चट्टान खन्ने काममा चट्टान प्रयोग गर्न सकिने अवस्थामा ५० प्रतिशत प्रयोग गर्नुपर्ने उल्लेख गरेको छ। कडा चट्टान आएकोमा स्टोन सोलिड लगायतको काममा सोही ढुंगा प्रयोग गर्न सकिनेमा गरेको छैन भने ढुंगा उत्खनन भएकोमा उक्त ढुंगाको रोयल्टी लिइ प्रयोग गर्न दिनुपर्नेमा सो पनि गरेको छैन। ढुंगाको मितव्ययी प्रयोग मार्फत लागत अनुमानमा किफायती ल्याउनुपर्ने गत विगतको लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा समेत औल्याईएकोमा स्थिती सुधार गरेको पाईएन । नमुना छनौट गरी परीक्षण गरिएका निम्न कार्यहरूमा खन्ने कार्यमा कडा ढुङ्गा उत्खनन भएको जनाई ढुङ्गा काट्ने कार्य वापत भुक्तानी भएको छ । केही योजनाको निर्माण कार्यमा सोही योजनामा सोलिडको कार्य तथा गाह्रो लगाउने कार्य गरी सोही ढुङ्गा प्रयोग भएको अवस्थामा समेत स्विकृत नमर्स अनुसार ढुङ्गाको परीमाण नघटाएको तथा ढुङ्गाको कार्य गर्दा ढुङ्गा खरिद वापत भुक्तानी भएकोले सोही योजनामा उत्खनन भएको ढुङ्गा प्रयोग गरी ढुङ्गा खरिद गरेको जनाई भुक्तानी लिएको असुल गर्नु पर्ने रु

गो भौ न र मिति	योजना	आईटम	परीमाण	ढुङ्गाको काम	परीमाण	हुनु पर्ने	भएको	बढी दर	बढी भुक्तानी	असुल	कैफियत
१८। ८०।८। २१	२न वडा सडक नि उस	कडा चट्टान	३८५.६५	सिमेन्ट मसला १.६ गाहो	१२.३७	१०९१९	१३४०९	१४००	१९०४९०	१७१४४	सोलिङ्गा गार्होमा खनेको ढुङ्गा नघटाएकोले
२४। ८०।९। २४	पुपाईस काथुला सडक	कडा चट्टान	२५६.३५	सोलिङ्ग	२४.६८	२२३१	३६३१	१४००	४१४६२	३६५३०	
६९। ८०। ११।२१	घेङ्गखर्क पावर हाउस बाटो उ स	कडा भट्टान	१६९.८२	सोलिङ्ग	५४.४	१५४०	२९४०	१४००	७६१६०	६८५४४	
८०। ८०। १२।१५	बायेङ्ग याम्चाखा सडक उ स	कडा भट्टान	२४३.३४	सोलिङ्ग	८०	१५४०	२९४०	१४००	१३४४००	१२०९६०	
१२५। ८१।१। २४	मेल्लु पावा बोक्ताम सडक	कडा भट्टान	९९	सोलिङ्ग	३६	१५४०	२९४०	१४००	५०४००	४५३६०	
१२९। ८१।१। १४	पांतिमा जाने सडक उ स	कडा भट्टान	४६०	सोलिङ्ग	४०	१५४०	२९४०	१४००	६१६००	५५४४०	

क्रम	कर्मचारीको नाम	असुली रकम
६०.२.१	२न वडा सडक नि उस	१७,१४४
६०.२.२	घेङ्गखर्क पावर हाउस बाटो उ स	६८,५४४
६०.२.३	पांतिमा जाने सडक उ स	५५,४४०
६०.२.४	पुपाईस काथुला सडक	३६,५३०
६०.२.५	बायेङ्ग याम्चाखा सडक उ स	१२०,९६०
६०.२.६	मेल्लु पावा बोक्ताम सडक	४५,३६०

(विस्तृत विवरण बेरुजु दफा ६०.२ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

असुल गर्नुपर्ने	३,४३,९७८
-----------------	----------

६१ कोटेशन मार्फत निर्माण कार्य

६१.१ कोटेशनवाट निर्माण - सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को नियम ८.२ अनुसार यो ऐन र अन्तर्गत बनेको नियम बमोजिम प्रतिस्पर्धा सीमित हुने गरी टुक्रा-टुक्रा पारी खरिद गर्न नहुने व्यवस्था छ। कार्यालयले रु.२५११०५८ लागत अनुमान भएको निर्माण कार्य रु २४१८६८७ मा खरिद सम्झौता गरी रु. २३७६३९५ भुक्तानी भएको छ। । यसरी निर्माण कार्य गराउदा प्रतिस्पर्धा न्यून भएको कारणले सरकारी व्ययभार वढेको अवस्था छ। यस सम्बन्धमा यथार्थता यकिन गरी यसरी टुक्रा खरिद गर्ने कार्यमा नियन्त्रण गर्नु पर्दछ ।

गो भौ न र मिति	योजना	निर्माण व्यवसायी	लागत अनुमान रु	सम्झौता रु	कार्यसम्पन्न भुक्तानी रु
६७।८०।१६	२ न वडा सडक स्तरोन्नती	निउरेनी कन्ट्रक्सन	६९६८७४	६६१५४८	६६१५४८
२३०।८१।३।२	यार्फु वडा कार्यलय माटो कटान	मेवाहाङ्ग कन्ट्रक्सन	६१४८५८	६०९७२५	५७००७०
१९७।८१।३।६	माड्वा ट्रस्ट	ईशाक ग्रिन कन्ट्रक्सन	३९९३३८	३९१४९१	३९३१९०
२०७।८१।३।११	बहिरंग कक्षा निर्माण	प्रिन्सा नि सेवा	७९९९८८	७५५९२३	७५१५८७
			२५११०५८	२४१८६८७	२३७६३९५

६१.२ सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम १२३(१) मा खरिद सम्झौता अनुसार सार्वजनिक निकायले रनिड बिल वा अन्य कुनै बिल बिजकको भुक्तानी गर्दा प्राविधिक नापजाँच गरी नापी कितावमा उल्लेख भएको वास्तविक कार्यसम्पादनको आधारमा भुक्तानी गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ ।पालिकाले माड्वा ट्रस्ट निर्माण कार्यकालागी ईशाक कन्ट्रक्सन सँग रु ३९१४९१ को सम्झौता गरी भुक्तानी गर्दा रु ३९३१९० भुक्तानी दिएकोले सम्झौता भन्दा बढि भुक्तानी दिएको रु १६९९ सम्बन्धित वाट असुल गर्नु पर्ने रु

असुल गर्नुपर्ने	१,६९९
-----------------	-------

६२ प्रशासकिय भवन

६२.१ पालिका र स्थानीयतह भवन पुर्वाधार विकास साझेदारी कार्यक्रमको लगानीमा निर्माण हुने पालिकाको प्रशासकिय भवन निर्माण कार्यका लागी तयार भएको रु.८२१५९६५० को लागत अनुमानका आधारमा बोलपत्रका माध्यमबाट मिति ८२।३।१० सम्ममा कार्य सम्पन्न गर्ने गरी २०७९।३।१ मा निर्माण व्यवसायी छुमा गणेश चैनलिङ्ग जे.भी. सँग रु.७१७३७५६०/- को सम्झौता भई गो.भौ.न.३४।८०।९। २६ मा दोस्रो विल सम्म रु. १४६६७२९४ को कार्य तथा ५४३१०० मुल्य सामायोजन समेत १५२१०३९४को कार्य भई पेशिके बाहेक रु १३०००००० भुक्तानी भएकोमा देखिएका व्यहोरा निम्नानुसार रहेका छन् ।

६२.२ सम्झौताको बिशेष शर्तमा साईट परिचालन अवधि ७ दिन उल्लेख भएकोमा सम्झौता भएको मिति ७९।३।१ भन्दा ४ महिना ढिलो २०७९।७।१८ मा मात्र कायदेशि दिएको पाईयो ।समझौता भएको लामो समय पश्चात कायदेशि जारी गर्नुको कारण माग भएकोमा कार्यालयवाट कारण पेश भएको छैन ।ढिलो कायदेशिको कारण कार्यतालिका शंसोधन भएकोले सम्झौता बमोजिमको अवधिमा कार्य सम्पन्न गराउन ध्यान दिनु पर्ने देखियो ।

६२.३ सम्झौताको विल अफ क्वान्टिटी प्रोभिजनल सम अन्तर्गत सम्बन्धित साईट ईन्चार्जको निर्देशनमा अतिरिक्त गुणस्तरण परीक्षण वापत रु १४७९९४ उल्लेख भएकोमा विल भुक्तानी गर्दा उक्त अतिरिक्त परिक्षण प्रोभिजनल सम आईटम वाट रु १४७९०० भुक्तानी भएको पाईयो ।तर निर्माण व्यवसायीलाई कार्यालयवाट अतिरिक्त गुणस्तर परीक्षण आदेश दिएको प्रमाण संलग्न नगरी भुक्तानी भएकोले अतिरिक्त परिक्षण आदेश पेश गर्नु पर्ने अन्यथा असुल गर्नु पर्ने रु

प्रमाण पेश नगरेको	१,४७,९००
-------------------	----------

६२.४ सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ११९ तथा सम्झौताको शर्त न १९.१ अनुसार निर्माण व्यवसायीले निर्माण कार्य,कामदार र मेशनरी उपकरणको निर्माण कार्य शुरुवात देखि त्रुटि सचचयाउने अवधि सम्मको विमा गर्नु पर्ने उल्लेख छ। तर निर्माण सम्झौता अनुसार रु ४३२००० भुक्तानी भएकोमा निर्माण व्यवसायीवाट विमा पोलिसिमात्र पेश भएको तर बिजक पेश गरेको पाईएन । अत सम्झौताको शर्त अनुसार विमाको बिजक पेश गर्नु पर्ने अन्यथा असुल गर्नु पर्ने रु

प्रमाण पेश नगरेको	४,३२,०००
-------------------	----------

शिक्षा : पालिकाले वित्तीय हस्तान्तरण अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरी खर्च गर्दा स्विकृत कार्यविधिको आधारमा गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । शिक्षा तर्फको कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्दा कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका २०८० को व्यवस्था अनुसार गर्नुपर्नेमा पालिकाले सञ्चालन गरेका कार्यक्रमहरूको अवस्था निम्नानुसार देखिएको छ ।

- पालिका अन्तर्गत रहेका सामुदायिक विद्यालयहरूका सबै त्रियाकलापहरूको कार्यपालिका बाट नियमित रूपमा अनुगमन गर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले विद्यालय अनुगमन मापदण्ड निर्धारण नगरेको साथै अनुगमन गरि प्रतिवेदन समेत तयार गरी सार्वजनिक गरेको पाईएन ।
- पालिकाभित्र रहेका सम्पूर्ण निजी विद्यालयहरूका निजी विद्यालय व्यवस्थापन र अनुगमन मापदण्ड निर्धारण र अनुगमन गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेकोमा निजी विद्यालय व्यवस्थापन र अनुगमन मापदण्ड निर्धारण र मापदण्ड बमोजिम अनुगमन गरेको छैन । शुल्क निर्धारण र त्यसको कार्यान्वयनको अनुगमन गरेको र अनुगमन प्रतिवेदन सार्वजनिक गरेको छैन ।

- कार्यालयले सार्वजनिक विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तरको मापन मापदण्ड नबनाएको र मापदण्ड बमोजिम अनुगमन गरेको छैन अनुगमन मूल्याङ्कन प्रतिवेदन तयार गरि प्रतिवेदन सार्वजनिक गर्नुपर्नेमा सो बमोजिम कुनैपनि त्रियाकलाप सञ्चालन गरेको पाईएन ।

सामुदायिक विद्यालयको अभिलेख अद्यावधिक र प्रत्येक विद्यालयका शिक्षक र कर्मचारीको अभिलेख अद्यावधिक भएको विवरण नरहेको, साथै अभिलेख बमोजिम निकासी अभिलेख खाता नरहेको र निकासी अभिलेख खाता र निकासी रकम भिडान भएको पाईएन ।

शिक्षकको पारिश्रमिक कर : आयकर ऐन २०५८ को दफा ८९ ले अनुसूचि १ बमोजिमको वार्षिक आयको गणना गरी पारिश्रमिक कर कट्टा गर्नुपर्ने व्यवस्था गरेको छ । पालिकाले विभिन्न विद्यालयका शिक्षकहरूको तलब, भत्ता निकासी गर्दा वार्षिक रूपमा लाग्ने पारिश्रमिक करको विवरण पेश गरेको छैन, विद्यालयहरूबाट वार्षिक लेखापरीक्षण प्रतिवेदन समेत प्राप्त नभएकोले सम्बन्धित विद्यालयहरूबाट शिक्षकहरूको पारिश्रमिक कर कट्टा भए नभएको बारेमा यकिन हुन सकिँदैन । पालिकाले यस सम्बन्धमा यकिन गरि पारिश्रमिक कर कट्टा नभएमा असुल गरि संधिय संचितकोष दाखिला हुनुपर्दछ ।

शिक्षक दरबन्दी र पदपूर्ति:स्थानीय तह अन्तर्गत रहेका सामुदायिक विद्यालयहरूमा दरबन्दी अनुसार शिक्षकको पदपूर्ति भई नियमित पठनपाठनको व्यवस्था हुनुपर्दछ । यस स्थानीय तह अन्तर्गत विभिन्न तहका ३७ सामुदायिक विद्यालयहरूको शिक्षक दरबन्दी र पदपूर्तिको अवस्था एवं विद्यार्थीको संख्या निम्नानुसार रहेको देखिन्छ ।

विद्यालयको नाम	शिक्षक दरबन्दी	पदपूर्ति	पदपूर्ति मध्ये करार	विद्यार्थी संख्या
विभिन्न ३७ विद्यालय	१५४	१५४	७२	२०६३

निकासी अभिलेख खाता:गाँउपालिकाले शिक्षकहरूको तलब भत्ता निकासी गर्नु पूर्व दरबन्दी अनुसार कार्यरत शिक्षकहरू यकिन गरी तलब भत्ता निकासी गर्नुपर्ने त्यस्तै माग फाराम सोही आधारमा रुजू गरी विद्यालयगत निकासी लेजर तयार गरी निकासी छोड्नुपर्नेमा निकासी लेजर राखेको छैन गाँउपालिकाले दरबन्दी विवरण, कार्यरत शिक्षक विवरण, सो अनुरूपको माग फाराम तथा निकासी लेजर खडा गरी व्यवस्थित रूपमा राख्नुपर्दछ ।

बिद्यालयहरूको लेखापरीक्षण : गाँउपालिका मातहतका विद्यालयले तोकिएको समयमा लेखापरीक्षण गर्नु गराउनु पर्ने व्यवस्था छ । गाँउपालिका अन्तर्गत ३७ सामुदायिक विद्यालयहरू रहेकोमा आ.व. २०८०।८१ को अन्तिम लेखापरीक्षण अवधिसम्म ३७ बिद्यालयले लेखापरीक्षण गराएको पाइएन । अतः कार्यालयबाट अनुदान जाने सम्पूर्ण बिद्यालयहरूको समयमै लेखापरीक्षण प्रतिवेदन प्राप्त गरी गाँउपालिकाले दिएको निकासी र अनुदान समेत समावेश गरी विद्यालयले वित्तीय विवरण तयार गरे नगरेको एकिन गर्नुपर्दछ ।

६४ प्रारम्भिक बाल बिकास सहजकर्ता

कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका २०८० को क्रियाकलाप नम्बर १.१.४.१(१.१) अनुसार स्वीकृत कोटा र स्थानीय तहको आफ्नै स्रोतबाट सञ्चालनको अनुमति प्राप्त बाल विकास केन्द्रको छुट्टाछुट्टै अभिलेख तयार गरि प्रारम्भिक बाल विकास शिक्षकको पारिश्रमिक प्रति महिना रु १०००० का दरले चाडपर्व खर्चसहित १३ महिना बराबरको रकम र वार्षिक रु १०००० पोशाक खर्च सहित

विद्यालयको खातामा अनुदान उपलब्ध गराउनुपर्ने र यसरी अनुदान उपलब्ध गराउदा सम्बन्धित विद्यालयले प्रमाणित हाजिरी र सिफारिस पेश गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । पालिकाले विभिन्न २८ वालविकास शिक्षकहरुलाई अनुदान रकम स्वरूप विभिन्न विद्यालयहरुलाई रु ३९२०००० निकाशा गरेकोमा बाल बिकास केन्द्रबाट प्रमाणित हाजिरी र सिफारिस नआएकोले बाल बिकास केन्द्र शिक्षकको प्रमाणित हाजिरी र सिफारिस पेश भएपश्चात रकम निकाशा गर्नुपर्दछ ।

६५ विद्यार्थी निर्वाह खर्च

कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका २०८०।८१ को क्रियाकलाप नं २.७.१३.५० (२.६) अनुसार प्रति विद्यार्थी लागत अनुदान अन्तर्गत व्यावहारिक अभ्यास (OJT) मा सहभागी हुने विद्यार्थीका लागि विद्यालयलाई निकाशा गरेको अनुदान मध्ये विद्यार्थी निर्वाह खर्च स्वरूप प्रति महिना १ हजारका दरले रकम सम्बन्धित विद्यार्थीको बैङ्क खातामा उपलब्ध गराउने व्यवस्था गरेको छ । पालिकाले भौ न १२४ मिति २०८०।१२।१५ मा सगरमाथा उच्च मा.वि. लाई ३५ जना विद्यार्थीको रु १५००० को दरले अनुदान बापत ५२५००० निकाशा गरेकोमा कक्षा १० मा अध्ययनरत ११ जना विद्यार्थीको ३ महिनाको, कक्षा ११ मा अध्ययनरत ८ जना विद्यार्थीको ३ महिनाको, र कक्षा १२ मा अध्ययनरत ५ जना विद्यार्थीको ६ महिनाको गरि जम्मा ३० विद्यार्थीको ८७ महिनाको रु १००० को दरले जम्मा रु ८७००० सम्बन्धित विद्यार्थीको बैंक खातामा जम्मा गरेको प्रमाण पेश गर्नुपर्ने रु

प्रमाण पेश नगरेको	८७,०००
-------------------	--------

६६ शिक्षण सिकाई अनुदान

६६.१ कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका २०८० को क्रियाकलाप न २.७.१३.५० अनुसार प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा सिकाइ सामाग्री तथा डिजिटल सिकाइ सामाग्री व्यवस्थाका लागि विद्यालयलाई अनुदान दिने व्यवस्था रहेको छ । यसरी अनुदान दिदा विद्यार्थी संख्या यकिन गर्नुपर्ने र यकिन गरिएको प्रत्येक तहगत विद्यार्थी संख्यालाई निर्धारण गरिएको प्रति विद्यार्थी लागत रकमले गुणन गरी आएको रकम विद्यालयलाई अनुदान दिनुपर्दछ । कार्यालयले कुन विद्यालयका कति विद्यार्थी संख्या हुन सो बारेमा स्थलगत निरिक्षण नगरिकनै IEMIS मा देखिएका विद्यार्थी संख्याको आधारमा मात्र रकम निकासा गरेको छ । यसरी रकम निकाशा गर्दा विद्यालयले बढि संख्या देखाउने र बढि रकम निकाशा हुने जोखिम रहन्छ, तसर्थ स्थलगत अनुगमन र निरिक्षण गरेर मात्र वास्तविक विद्यार्थी संख्या यकिन भएपश्चात मात्र अनुदान रकम निकाशा गर्नुपर्दछ ।

६६.२ भौ न १२४, मिति २०८०।१२।१५ मा पालिकाभित्र रहेका ३७ विद्यालयहरुलाई कक्षा १२ सम्म अध्ययनरत विद्यार्थीहरुलाई जम्मा रु ९६१९०० निकाशा गरेकोमा लेखापरिक्षण अवधिसम्म अध्यावधिक भएको IEMIS DATA लाई आधार लिएर परिक्षण गरिएकोमा देहायबमोजिमका विद्यालयहरुलाई बढी संख्यामा रकम निकाशा भएकोले सम्बन्धित विद्यालयबाट बढि भएको रकम असुल गर्नुपर्ने रु

क्रस	विद्यालयको नाम	निकाशा हुनुपर्नेरकम	निकाशा भएको रकमरु	फरक रकम रु
१	Barun Basic School Simle	4550	5050	500
२	Bhimsen Basic School Mostem	11600	12800	1200
३	Himalphedi Basic School watemala	4650	5150	500
४	Jivanjyoti Secondary School Mangtewa	22350	23600	1250
५	Maheshwori Basic School Kolba	8550	9200	650
६	Maheshwori Secondary School Yaphu	22350	28700	6350
जम्मा रु				10450

(विस्तृत विवरण बेरुजु दफा ६६.२ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

असुल गर्नुपर्ने	१०,४५०
-----------------	--------

६७ निशुल्क पाठ्यपुस्तक

६७.१ कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका २०८०।८१ को क्रियाकलाप नं २.४.६.१ अनुसार प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा कक्षा १ देखि १२ सम्म अध्ययनरत विद्यार्थीका लागि निःशुल्क पाठ्यपुस्तक अनुदान दिने व्यावस्था रहेको छ । यसरी अनुदान उपलब्ध गराउदा IEMIS मा प्रविष्ट तथ्याङ्कलाई विद्यार्थीहरूको यथार्थ तथ्याङ्कसंग सत्यापन गराई सत्यापित विवरण शिक्षा अधिकृतबाट प्रमाणित गरी पाठ्यपुस्तकको सङ्ख्या यकिन गरेर मात्र पहिलो पटकमा ७५ प्रतिशत संख्यालाई मात्र अनुदान दिने र शैक्षिक सत्रमा भएको नयाँ विद्यार्थी भर्नाको विवरण, पाठ्यपुस्तक खरिद र वितरण गरेको विवरणका आधारमा यकिन गरी नपुग हुने रकम मात्र दोस्रो पटक अनुदान दिने व्यवस्था रहेको छ । पालिकाले विभिन्न विद्यालयहरूलाई रु १३००२९३ रकम निकाशा गरेकोमा IEMIS मा प्रविष्ट तथ्याङ्कलाई विद्यार्थीहरूको यथार्थ तथ्याङ्कसंग सत्यापन नगराएको, पहिलो पटक निकाशा गरेपश्चात २५ प्रतिशत दोस्रो निकाशा गर्दा शैक्षिक सत्रमा भएको नयाँ विद्यार्थी भर्नाको विवरण, पाठ्यपुस्तक खरिद र वितरण गरेको विवरणका आधारमा मात्र गर्नुपर्नेमा सोझै निकाशा गरेकोले वास्तविक निकाशा खर्च यकिन हुन सकिएन ।

६७.२ लेखापरिक्षण अवधिसम्म अपडेट भएको IEMIS DATA अनुसार लेखापरिक्षण गरिएकोमा कार्यालयले देहायबमोजिमका विद्यालयहरूलाई भौ न १४३,२०८१।०१।२६ र भौ न २६०,२०८१।०३।१९ बाट देहायबमोजिमका विद्यालयहरूलाई पाठ्यपुस्तक बमोजिम रकम निकाशा गर्दा २०८१ सालमा भर्ना भएका IEMIS DATA मा रहेका विद्यार्थी संख्या भन्दा बढी संख्यामा निकाशा भएकोले यकिन गरि सम्बन्धित विद्यालयबाट असुल गर्नुपर्ने रकम रु

विद्यालयको नाम	निकाशा हुनुपर्ने रकम	निकाशा भएको रकम			फरक रकम रु
		७५ प्रतिशत	२५ प्रतिशत	जम्मा निकाशा	
Balayamdang Secondary School Bala	109677.4	83659	32951	116610	6932.6
Balkanya Basic School Hoyengla	12805.2	10469	3499	13968	1162.8
Barun Basic School Simle	9993.8	8388.4	2803.6	11192	1198.2
Bhimsen Basic School Mostem	37934.7	30225	9705	39930	1995.3
Bidyashwori Basic School	3741.6	4122.2	1896.8	6019	2277.4
Buddha Basic School Dangkhila	6024	5371.5	2374.5	7746	1722
Chandrajyoti Basic School Chhingkhla	13282.8	12168	2389.7	14557.7	1274.9
Gnyanodaya Basic School Yangdep	4843.2	4023.1	2480.9	6504	1660.8
Himalphedi Basic School watemma	7274.4	5456.2	3479.8	8936	1661.6
Jalpa Basic School Sisuwater	6465.6	6183.4	2060.6	8244	1778.4
Jivanjyoti Secondary School Mangtewa	79478	59335.8	24594	83929.8	4451.8
Kalika Secondary School Newatar	131611.5	90250	54601	144851	13239.5
Katunje Basic School Mangtewa Bensi	36758.6	30895	16452.7	47347.7	10589.1
Laxmi Basic School Lakuwa	24962.2	21460	6649	28109	3146.8
Pumarikuntika Basic School Tenchhong	6741.6	6718.1	1163.9	7882	1140.4
Ramite Basic School Khanigaun	15211.4	13155	4395	17550	2338.6
Shilichung Basic School Chhudak	2091.2	4850.8	0	4850.8	2759.6
Singhadevi Basic School Gumdok	18541.4	17262	5751	23013	4471.6
Sungabha Basic School Pangtima	2199.2	2487.7	830.3	3318	1118.8
Suryodaya Basic School Benchhong	7601.6	5642.8	3106.2	8749	1147.4
Tiwa basic school Tiwa	3286.8	3704.6	1236.4	4941	1654.2
जम्मा रु.	540526.2	425827.6	182420.4	608248	67721.8

क्रम	कर्मचारीको नाम	असुली रकम
६७.२.१	कटुञ्जे आधारभूत विद्यालय मड्टेवा बेसी	१०,५८९.१
६७.२.२	कालिका मावि नेवाटार	१३,२३९.५
६७.२.३	चन्द्रज्योति आधारभूत विद्यालय छिङ्गा	१,२७४.९
६७.२.४	जाल्पा आधारभूत विद्यालय सिसुवाटार	१,७७८.४
६७.२.५	जीवनज्योति मावि माडटेवा	४,४५१.८
६७.२.६	ज्ञानोदय आधारभूत विद्यालय याडदेप	१,६६०.८
६७.२.७	तिवा आधारभूत विद्यालय तिवा	१,६५४.२
६७.२.८	पुमरीकुण्टीका आधारभूत विद्यालय तेन्छोड	१,१४०.४
६७.२.९	बरुण आधारभूत विद्यालय सिमले	१,१९८.२
६७.२.१०	बालकन्या आधारभूत विद्यालय होयङ्ला	१,१६२.८
६७.२.११	बालयमदाङ माध्यमिक विद्यालय बाला	६,९३२.६
६७.२.१२	बुद्ध आधारभूत विद्यालय दाङखिला	१,७२२
६७.२.१३	भीमसेन आधारभूत विद्यालय मोस्टेम	१,९९५.३
६७.२.१४	रमित आधारभूत विद्यालय खानीगाउँ	२,३३८.६
६७.२.१५	लक्ष्मी आधारभूत विद्यालय लकुवा	३,१४६.८
६७.२.१६	विद्याश्वरी आधारभूत विद्यालय	२,२७७.४
६७.२.१७	शिलिचुङ आधारभूत विद्यालय चुडाक	२,७५९.६
६७.२.१८	सिंहदेवी आधारभूत विद्यालय गुम्डोक	४,४७१.६
६७.२.१९	सुनभा आधारभूत विद्यालय पाङ्तिमा	१,११८.८
६७.२.२०	सूर्योदय आधारभूत विद्यालय बेन्छोड	१,१४७.४
६७.२.२१	हिमालफेदी आधारभूत विद्यालय वाटेम्मा	१,६६१.६

(विस्तृत विवरण बेरुजु दफा ६७.२ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

असुल गर्नुपर्ने ६७,७२१.८

६८ गैरआवासीय छात्रवृत्ति

कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका २०८० को क्रियाकलाप नं. ७.२.१.१ को ४.२ अनुसार IEMIS मा प्रविष्ट तथ्याङ्कलाई सम्बन्धित विद्यालयबाट कक्षागत विद्यार्थीहरूको यथार्थ तथ्याङ्कसँग सत्यापन गराई शिक्षा अधिकृतबाट प्रमाणित गरी सोका आधारमा विद्यालयहरूलाई गैरआवासीय छात्रवृत्ति वितरण सम्बन्धि व्यवस्था रहेको छ । कार्यालयलले भौ.नं. १२४ मिति २०८०।१२।१५ बाट यस वर्ष छात्रवृत्तिमा रु ३४२००० रकम खर्च गरेकोमा विद्यार्थीहरूको तथ्याङ्क यकिन गरि सत्यापन गराई शिक्षा अधिकृतबाट प्रमाणित नगरेकोले निकासा भएको रकम सहि हो भनि यकिन हुन सकिएन ।

नमुना छनोट गरि परिक्षण गरिएकोमा लेखापरिक्षण अवधिसम्म अध्यावधिक भएको IEMIS DATA लाई आधार लिएर परिक्षण गरिएकोमा देहायबमोजिमका विद्यालयहरूलाई छात्रवृत्ति रकम बढी निकाशा भएकोले असुल गर्नुपर्ने रु.

विद्यालयको नाम	IEMIS संख्या			दर	निकाशा हुनुपर्ने रकम	निकाशा भएको रकम	बढी रकम
	१-८ छात्रा	१-८ दलित छात्र	जम्मा संख्या				
Bagishwari Basic School Hinguwa	33	6	39	400	15600	16000	400
Balayamdang Secondary School Bala	41	०	41	400	16400	16800	400
Balkanya Basic School Hoyengla	15	०	15	400	6000	7200	1200
Bhimsen Basic School Mostem	29	०	29	400	11600	12000	400
Jivanjyoti Secondary School Mangtewa	34	6	40	400	16000	16800	800
Shilichung Basic School Chhudak	5	०	5	400	2000	2400	400
जम्मा	157	12	169	400	67600	71200	3600
						असुल गर्नुपर्ने	३,६००

६९ दिवा खाजा

६९.१ कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका २०८०।८१ को क्रियाकलाप नं २.७.११.१ अनुसार प्रारम्भिक बाल विकासदेखि कक्षा ६ सम्मका विद्यार्थी संख्याको आधारमा वार्षिक १८० दिनका लागि प्रति विद्यार्थी रु १५ को दरले रकम निकाशा गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । यसरी रकम निकाशा गर्दा एकरूपता कायम हुने गरी दिवा खाजाको मेनु तयारी र खाजा व्यवस्थापन विधिको छनोट गर्नुपर्ने, IEMIS मा रहेको विद्यार्थी संख्या यकिन गर्नुपर्ने, पछिल्लो त्रैमासिकमा रकम निकाशा गर्दा भौतिक रुपमा पूरा कक्षा चलेको दिनलाई प्रधानध्यापक र विव्यस अध्यक्षबाट विद्यार्थीको संख्यात्मक विवरण प्रमाणित गराई स्थानिय तहमा संकलन गरी संख्या यकिन भए पश्चात मात्र थप अनुदान दिने व्यावस्था रहेको छ । कार्यालयले विभिन्न ३५ सामुदायिक विद्यालयका सम्पूर्ण विद्यार्थीहरुलाई प्रमाणित हाजिर र विद्यार्थी संख्या यकिन बेगर एकमुष्ट रकम निकाशा गरेको औचित्यपूर्ण देखिदैन । कार्यालयले यस वर्ष देहायबमोजिमका विद्यालयहरुलाई दिवा खाजा निकाशा दिदाँ तोकिएका मापदण्डहरु पुरा भएको अवस्था बेगर रकम निकाशा गरेको पाईएकोले कानुन तथा निर्देशिकाको पालना गरि दिवा खाजा रकम निकाशा गर्नुपर्दछ ।

६९.२ कार्यालयसंग आर्थिक वर्ष २०८०।८१ मा जम्मा भौतिक रुपमा विद्यालय सञ्चालन भएको दिन माग गर्दा विवरण प्राप्त भएन, आर्थिक वर्ष २०८० सालको विद्यार्थीहरुको IEMIS DATA अनुसार बढिमा १८० दिनलाई आधार मानी रकम हिसाव गरिएकोमा कार्यालयले देहायबमोजिमका विद्यालयहरुलाई दिवा खाजा बमोजिम रकम निकाशा गर्दा २०८० सालमा भर्ना भएका IEMIS DATA मा रहेका विद्यार्थी संख्या भन्दा बढी संख्यामा रकम निकाशा भएकोले यकिन गरि सम्बन्धित विद्यालयबाट असुल गर्नुपर्ने रकम रु

विद्यालयको नाम	ECD संख्या	१-५ संख्या	जम्मा संख्या	निकाशा हुनुपर्ने रकम			निकाशा भएको रकम					बढि निकाशा
				दिन	दर	जम्मा	प्रथम	दोस्रो	तेस्रो	चौथो	जम्मा निकाशा	
Bagishwari Basic School Hinguwa	4	17	21	१८०	१५	56700	17550	23475	19365	०	60390	3690
Bhimsen Basic School Mostem	4	30	34	१८०	१५	91800	28365	43335	33825	०	105525	13725
Buddha Basic School Dangkhila	2	13	15	१८०	१५	40500	12825	16768	15405	०	44998	4498
Himaljyoti Basic School Pelumba	9	41	50	१८०	१५	135000	45105	57240	39030	०	141375	6375
Himalphedi Basic School watemala	4	15	19	१८०	१५	51300	24420	22530	17565	०	64515	13215
Janasewa Basic School Chhambewa	10	43	53	१८०	१५	143100	46335	62250	42750	०	151335	8235
Jivanjyoti Secondary School Mangtewa	4	25	29	१८०	१५	78300	19890	28950	33285	०	82125	3825
Laligurans Basic School Pelumbatar	2	7	9	१८०	१५	24300	7755	10935	6915	०	25605	1305
Laxmi Basic School Lakuwa	6	47	53	१८०	१५	143100	46380	62370	43800	०	152550	9450
Mahakali Basic School Betini	5	17	22	१८०	१५	59400	20445	२५२४५	20160	०	65850	6450
Maheshwori Basic School Kolba	6	33	39	१८०	१५	105300	38820	48735	32880	०	120435	15135
Pumarikuntika Basic School TENCHHONG	3	14	17	१८०	१५	45900	14865	22350	21765	०	58980	13080
Ramite Basic School Khanigaun	3	31	34	१८०	१५	91800	26848	41372	29370	०	97590	5790
Shivashakti Basic School Kamtey	0	3	3	१८०	१५	8100	2490	3075	3915	०	9480	1380
Sungabha Basic School Pangtima	0	4	4	१८०	१५	10800	3105	5295	2820	०	11220	420
Suryodaya Basic School Benchhong	5	13	18	१८०	१५	48600	15555	20145	15300	०	51000	2400
जम्मा रु.						1134000	370753	494070	378150	0	1242973	108973

(विस्तृत विवरण बेरुजु दफा ६९.२ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

असुल गर्नुपर्ने १,०८,९७३

७० सामुदायिक सिकाइ केन्द्र सञ्चालन

शिक्षा तथा मानव श्रोत विकास केन्द्रले प्रकाशन गरेको कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका २०८०।८१ को क्रियाकलाप नं २.७.१३.११(६.७) मा स्थानीय तहको शिक्षा शाखाले नियमित रूपमा सञ्चालनमा रहेका सामुदायिक सिकाइ केन्द्रहरुको स्थलगत निरीक्षण गरी वार्षिक साधारण सभा भएको, विधान बमोजिम पदाधिकारीको निर्वाचन भएको, साधारण सभाबाट बजेट र कार्यक्रम पास गरेको, गत आ.व. को खर्च स्वीकृत गरेको र लेखापरीक्षण गरी प्रतिवेदन पेस गरेको मापदण्ड पुरा भएको अवस्थामा मात्र अनुदान दिने व्यवस्था रहेको छ । पालिकाले भौ न २२२, मिति २०८१।०३।१०, भौ न १२४, मिति २०८०।१२।१५, भौ न ६६, मिति २०८०।०९।२२ बाट उल्लेखित मापदण्ड पुरा गरेको प्रमाण बेगर अनुदान उपलब्ध गराएको रकम अनियमित रु

विद्यालयको नाम	रकम रु
सिलिचोङ्ग सामुदायिक सिकाई केन्द्र	१३००००
याफु सामुदायिक सिकाई केन्द्र	१३००००

अनियमित भएको	२,६०,०००
--------------	----------

७१ ईन्टरनेट जडान

कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका २०८०।८१ को क्रियाकलाप नं २.७.१३.१० (५.५) अनुसार सुचना तथा सञ्चार प्रविधिमा आधारित शिक्षण सिकाइ व्यावस्थापन गर्न सामुदायिक विद्यालयहरूमा इन्टरनेट जडान गर्ने र जडित इन्टरनेटको शुल्क भुक्तानी गर्ने प्रयोजनले प्रति विद्यालय रु १२ हजारका दरले अनुदान उपलब्ध गराउने व्यावस्था रहेको छ । पालिकाले भौ.नं. १२४ मिति २०८०।१२।१५ विभिन्न ३५ विद्यालयहरूमा इन्टरनेट जडान तथा सञ्चालनको रु ४२०००० खर्च जनाएकोमा विद्यालयहरूमा ईन्टरनेट जडान भएको र शुल्क भुक्तानी भएको यकिन नभएको र सक्कल बिल बिजक तथा प्रमाण पेश नभएकोले इन्टरनेट जडान भइ सञ्चालन भएको सक्कल बिल बिजकको प्रमाण पेश गर्नुपर्ने रकम रु

प्रमाण पेश नगरेको	४,२०,०००
-------------------	----------

७२ फरक खर्च शिर्षक

एकीकृत आर्थिक संकेत तथा वर्गीकरण र व्याख्या २०७४ चालु खर्च संकेत तथा वर्गीकरण र व्याख्या सम्बन्धि प्रावधान अनुसार सम्बन्धित खर्च सम्बन्धित खर्च शिर्षकबाट लेख्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ३८ मा बजेट खर्च गर्न वा खर्च निकासी गर्न दिनु अघि स्वीकृत वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम र सम्बन्धित शीर्षकमा परेको र खर्च गर्न बाँकी रहेको एकीन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । देहायबमोजिम शिर्षक तथा उपशिर्षक फरक पारी रकम खर्च गरेकोले अनियमित रु

भौ न र मिति	लेखेको	लेख्नुपर्ने	रकम रु
२२२,२०८१। ०३।१०	माध्यमिक तहका स्वीकृत दरवन्दीका शिक्षक, राहत अनुदान शिक्षक लागि तलब भत्ता अनुदान	प्रारम्भिक बाल विकास सहजकर्ताहरूको पारिश्रमिक तथा विद्यालय कर्मचारी व्यवस्थापन अनुदान	३००००
२२२,२०८१। ०३।१०	माध्यमिक तहका स्वीकृत दरवन्दीका शिक्षक, राहत अनुदान शिक्षक लागि तलब भत्ता अनुदान	प्रारम्भिक बाल विकास सहजकर्ताहरूको पारिश्रमिक तथा विद्यालय कर्मचारी व्यवस्थापन अनुदान	१००००
२५४,२०८१। ०३।१८	स्थानिय तह तर्फ मातृ तथा नवशिशु कार्यक्रम अन्तर्गत आमा सुरक्षा, गर्भवती उत्प्रेरणा सेवा, रक्तसंचार, न्यानो झोला, निशुल्क गर्भपतन र नवजात शिशुको निशुल्क उपचार कार्यक्रम	स्थानिय तह मार्फत मातृ तथा नवशिशु कार्यक्रम सन्चालन	७९०००
जम्मा रु.			११९०००

अनियमित भएको	१,१९,०००
--------------	----------

७३ ICT ल्याब

शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको च.नं. ३१५ मिति २०७९।०९।२९ को पत्रअनुसार राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार कार्यक्रम अन्तर्गतक संचालन तथा स्थापना गरिने ICT LAB को स्पेसिफिकेसन सम्बन्धि व्यवस्था रहेको छ । जसअनुसार यो कार्यक्रम संचालन गर्ने विद्यालय तथा स्थानिय तहहरूले अनिवार्य रुपमा तोकिएबमोजिमका स्पेसिफिकेसन पालना गरि देहायबमोजिमका सामग्रीहरू खरिद गर्नुपर्ने उल्लेख रहेको छ ।

1. Development of Integrated Digital Library With Learning Management System Software – 1 Set
2. Establishment of Educational AVR System – 1 Set (75” or Higher with 4k Ultra HD display)

3. Provision Of All-in-One Computer – 1set (Branded, ISO 9001 Certified)
4. Provision Of Multifunction Printer – 1 Set (1200*1200 dpl or Higher copy Resolution)
5. Trolley Stand with Locking – 1 Set (Holding Capacity Up to 150 kg)
6. Networking and Electrical Writing (As per the requirement specified by the school)

कार्यालयले महेश्वर माध्यमिक विद्यालयलाई ICT ल्याव स्थापना गर्नको लागि रु ६५०००० निकाशा गरेकोमा विद्यालयले तोकिएबमोजिमका सामग्रीहरू खरिद गरेको पाईएन, सुचना प्रविधि प्रयोगशालाको लागि अनुदान रकम निकाशा भएकोमा मापदण्ड बमोजिमका सम्पूर्ण सामग्रीहरू खरिद नभएकोले सुचना प्रविधि प्रयोगशाला स्थापना भई सञ्चालन भएको आधार र प्रमाण पेश गर्नुपर्ने अन्याथा सम्बन्धित विद्यालयहरूबाट असुल गरि संघिय संचितकोष दाखिला गर्नुपर्ने रकम रु.

गो.भौ.नं. र मिति	विद्यालयको नाम	खरिद सामग्री	रकम रु
१९९,२०८१।०३।०४	महेश्वर माध्यमिक विद्यालय	नौ कोठे दराज १ थान, कम्प्युटर टेवल ४ थान, गद्दावाल कुर्ची १३ थान, अफलाईन ई-लाइब्रेरी सफ्टवेयर र INTERACTIVE PANEL BOARD 65"	६५००००
जम्मा रु.			६५००००
			अनियमित भएको ६,५०,०००

७४ नमुना विद्यालयको शैक्षिक तथा व्यावस्थापकीय योजना

कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका २०८०।८१ को क्रियाकलाप न. २.७.१३.१३ को ९.१२ मा स्विकृत नमुना विद्यालयलाई स्वीकृत गुरुयोजनाको आधारमा वार्षिक कार्यान्वयन योजना अनुसार नमुना विद्यालय विकास एवम् सञ्चालन निर्देशिका २०७४ मा उल्लेखित क्रियाकलाप निर्धारण गरि सो बमोजिमका सर्त पूरा गर्ने लगायतका कार्यक्रम गर्न भौतिक पूर्वाधार विकासका लागि बिनियोजित बजेटको कार्य प्रगति सहित आवश्यक बजेटको प्रस्ताव विद्यालयबाट पेश गरि सो को आधारमा यस आर्थिक वर्षमा सम्पादन गर्ने कार्यक्रम निर्धारण गरी स्थानीय तह र विद्यालयबिच समझौता गरी अनुदान दिन सक्ने व्यावस्था रहेको छ । भौ न २२६।२०८१।०३।१२ र २७१।२०८१।०३।१९ बाट सगरमाथा माध्यमिक विद्यालयलाई रु २९९३२३२ अनुदान निकाशा गरेकोकोमा यस वर्ष सम्पादन गर्नुपर्ने कार्यहरूको उल्लेखित MASTER PLAN पेश भएन, पालिका र विद्यालयबिच भएको समझौतामा समेत गुरुयोजना बमोजिम यस वर्ष कार्यसम्पादन गर्नुपर्ने कार्यहरू सफ्ट उल्लेख रहेको छैन, विद्यालयले छात्रवास निर्माण र डेक्सटप, कम्प्युटर खरिद ढुवानी तथा फर्निचर व्यवस्थापनमा निकाशा भएको रकम खर्च गरेको देखियो । गुरुयोजना बमोजिम हालसम्म के कति प्रगति भएको छ, वार्षिक रुपमा सम्पादन गर्नुपर्ने कार्यहरूको प्रगति र अवस्था तयार गरि कार्यप्रगतिको अनुगमन निरीक्षण र कार्यसम्पन्न प्रमाण पेश गर्नुपर्दछ ।

७५ कक्षा ८ परिक्षा संचालन

कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका २०८०।८१ को क्रियाकलाप न. २.७.१३.३०२ (१५.१) अनुसार कक्षा ८ को परीक्षा सञ्चालन तथा प्रमाणीकरण एवम् विद्यार्थी मूल्याङ्कनको लागि प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु २७५ सम्म खर्च गर्न सक्ने व्यवस्था रहेको छ । IEMIS DATA अनुसार यस पालिका अन्तर्गत कक्षा ८ मा जम्मा १७७ विद्यार्थीहरू रहेकोमा प्रति विद्यार्थी रु २७५ को दरले जम्मा रु ४८६७५ मात्र खर्च लेख्न मिल्ने देखिन्छ । कार्यालयले भौ न १६७ मिति २०८१।०२।०३ बाट अरुण प्रेश एण्ड स्टेसनरीबाट आवश्यकता भन्दा बढी प्रश्नपत्र र उत्तरपुस्तिका छपाई गरेको र खर्च गर्न नमिल्ने अन्य विभिन्न शिर्षकमा खर्च भएको जनाई बुद्धि कुमार राई लाई समेत गरि जम्मा रु १७९६१६ खर्च लेखेकोले निर्देशिकाको मापदण्ड भन्दा बढि खर्च लेखेको रकम अनियमित रु.

अनियमित भएको	१,३०,९४१
--------------	----------

७६ मापदण्ड बेगरको खर्च

सशर्त तर्फको कार्यक्रम संचालन गर्दा तोकिएको मापदण्ड, विधि, प्रकृया र प्रचलित कार्यक्रम र कानून अनुसार मात्र कार्यक्रम संचालन गर्नुपर्दछ र सशर्त शिक्षा तर्फको कार्यक्रम संचालनको लागि कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका २०८०।८१ स्विकृत भई जारी भएको छ । कार्यालयले भौ न २७९ मिति २०८१।०३।२२ बाट शैक्षिक सुशानका लागि संस्थागत क्षमता विकास, विद्यार्थी परीक्षण मूल्याङ्कन, शिक्षक मेन्टरिङ तथा विद्यालय सुपरिवेक्षण शिर्षकबाट विभिन्न ६ विद्यालयहरूलाई विद्यार्थीहरूलाई सुरक्षीत अवतरणका साथ परिक्षामा सहभागिता गराउन प्रोत्साहन रकम जनाई रु १७४००० खर्च गरेको छ । कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिकामा सम्पादन गर्नुपर्ने ८ वटा

कार्यक्रमहरूमध्ये यस्तो खर्च लेख्न मिल्ने कार्यक्रम रहेको छैन । तसर्थ निर्देशिकाको व्यवस्था विपरीत खर्च लेखेको रकम सम्बन्धित विद्यालयहरूबाट असुल गर्नुपर्ने रकम रु

क्र.सं.	भुक्तानी पाउनेको नाम	भुक्तानी रकम
१	श्री कालिका माध्यामिक बिध्यालय	२७,०००.००
२	श्री जिवन ज्योति माध्यामिक विधालय	२१,०००.००
३	श्री बाला माध्यामिक विधालय	१५,०००.००
४	श्री बाला यामदाङ माध्यामिक बिधेयालय	४४,०००.००
५	श्री महेश्वर माध्यामिक बिध्यालय	१८,०००.००
६	श्री सगरमाथा माध्यामिक बिधालय	४९,०००.००
जम्मा रु		१७४,०००.००

असुल गर्नुपर्ने	१,७४,०००
-----------------	----------

७७ विज्ञान प्रयोगशाला

कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका २०८०।८१ को क्रियाकलाप न. २.७.१३.१३(९.६) मा एकपटक पनि यस प्रकारको अनुदान प्राप्त नगरेकोमाध्यमिक विद्यालय यकिन गरि अनुदान उपलब्ध गराउन सक्ने र सबै माध्यमिक तहले यस प्रकारको एक पटक अनुदान प्राप्त गरी सकेको भए उच्च विद्यार्थी सङ्ख्या भएको र अनुमतिले जेष्ठता क्रममा रहेको आधारभूत तह कक्षा १-८ सञ्चालित विद्यालयलाई अनुदान उपलब्ध गराउन सक्ने व्यवस्था रहको छ । कार्यालयले भौ न २३४ मिति २०८१।०३।१४ बाट हिमालज्योती आधारभुत विद्यालय पेलुम्बा लाई रु ६५०००० अनुदान उपलब्ध गराएकोमा विद्यालयले खरिद गरेका ल्याब सामग्रीहरूको नाम र स्पेशिफिकेशन खुल्ने गरि जिन्सी खातामा आम्दानी नबान्नेकोले नाम र स्पेशिफिकेशन खुल्ने गरि जिन्सी खातामा आम्दानी बान्नेको प्रमाण पर्श गर्नुपर्ने रकम रु.

प्रमाण पेश नगरेको	६,५०,०००
-------------------	----------

७८ औषधि खरिद

पालिकाकालाई आवश्यक पर्ने औषधि पालिकाबाट खरिद गर्नुपर्ने र तालुक निकायबाट प्राप्त हुने परिमाण यकिन गरी वार्षिक आवश्यकताको परिणाम विवरण तयार गरी पुल सिस्टमको आधारमा आपूर्ति व्यवस्थापन गर्नु पर्दछ । आपूर्ति हुने औषधी वा अन्य सामानमा उत्पादन मिति , म्याद सकिने मिति, ब्याच नं., उत्पादक कम्पनीको नाम र निःशुल्क वितरणको लागि लगायतका सूचना उल्लेख रहेको हुनुपर्दछ । आपूर्ति भएका औषधिको म्याद सकिने मिति भण्डार दाखिला समयदेखि कम्तीमा १२ महिना बाँकी हुनुपर्ने तथा भण्डारमा दाखिला गर्दा समेत उल्लेखित सबै विवरण खुलाउनुपर्दछ । यसवर्ष पालिकाले सन्धीय सशर्त चालु र समानिकरण चालु बजेट उप शिर्षकबाट देहायका फर्मसँग रु ३५,२१,४६१/- को औषधि खरिद गरेको देखिन्छ। आपूर्ति हुने औषधी तथा औषधिजन्य सामग्रीमा उल्लेखित सूचना पूर्ण रुपमा रहेको छैन भने औषधिको प्रयोग र मौज्दात समेत यकिन भएन । कार्यालयले खरिद गरेको औषधिहरू ELECTRONIC LOGISTICS MANAGEMENT SYSTEM मा दाखिला गरेको पाईएन, अतः पालिकाले औषधि खरिद, उपयोग र मौज्दातको अवस्था यकिन गरी औषधि खरिदलाई व्यवस्थित बनाउनुपर्दछ ।

गो भौ न र मिति	वजेट उप शीर्षक	फर्मको नाम	रकम
२६६,२०८१।०३।१९	८०१०४५०५५०१	क्युरेक्स फार्मास्युटिकल्स प्रा.लि.	९८६२६५
१४,२०८०।११।२४	८०१०४५०५१०३	अनुपमा भेटेरिनरी औषधी पसल	७,६०,१८९.००
७६,२०८०।०८।०५	८०१०४५०५००१	प्रेस्टिज मेडिसेल्स	१४,९९,३५४.००
१११,२०८०।११।२३	८०१०४५०५५०१	स्वस्थ जिवन आयुर्वेदिक ओखती घर	२,७५,६५३.००
जम्मा रु.			३५२१४६१।००

७९ पारिश्रमिक कर

आयकर ऐन २०५८ को दफा ८९ ले अनुसूचि १ वमोजिमको वार्षिक आयको गणना गरी पारिश्रमिक कर कट्टा गर्नुपर्ने व्यवस्था गरेको छ । पालिकाले स्वास्थ्य तर्फका विभिन्न स्थाई कर्मचारीहरुको सामाजिक सुरक्षा कर तथा पारिश्रमिक कर गणना गरि कट्टि गरेको पाईएन । तसर्थ कानुनबमोजिम तिर्नु बुझाउनु पर्ने कर गणना गरि कर रकम असुल हुनुपर्ने रु

कर्मचारीको नाम	पद	वार्षिक आय	छुट रकम	करयोग्य आय	जम्मा कर रकम रु
दिपेश राई	ज.स्वा.नी.	६६८१६५	८४१७४	५८३९९१	५८४०
दिपेन्द्र राई	ज.स्वा.नी.	६८७०९३	८५९२१	६०११७१	६११७
श्रद्धा राई	ज.स्वा.नी.	६४९२३७	८२४२६	५६६८११	५६६८
पवित्रा कुमारी मण्डल	हे.अ.	५२४०१०	७१६७६	४५२३३४	४५२३
जम्मा रु.					२२१४८

असुल गर्नुपर्ने	२२,१४८
-----------------	--------

८० सामाजिक सुरक्षा करकट्टी

नेपाल सरकार स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय बाट स्वीकृत स्थानीय तह कार्यक्रम संचालन मार्गदर्शन २०७०/८१ अनुसार महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरुलाई पोशाक प्रोत्साहन स्वरुप रु १०००० का दरले पोशाक प्रोत्साहन वितरण गर्ने र पोशाक भत्तामा सामाजिक सुरक्षा कर कट्टी गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । पालिकाले भौ न १६६ मिति २०८०।०२।०३ बाट ४४ जना स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरुलाई रु १०००० को दरले जम्मा रु ४४०००० भुक्तानी गर्दा सामाजिक सुरक्षा कर कट्टी नगरेकाले सम्बन्धित बाट असुल गर्नुपर्ने रकम रु ४४००

असुल गर्नुपर्ने	४,४००
-----------------	-------

८१ न्यानो झोला

स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयबाट जारी गरेको आर्थिक वर्ष २०८०।८१ मा सशर्त अनुदान तर्फ स्थानीय तहबाट सञ्चालन गरिने कार्यक्रमहरुको मार्गदर्शनमा प्रसुतिका आधारमा अनुमान गरी न्यानो झोलाको लागि अस्पतालहरुले सार्वजनिक खरिद ऐन र नियमावली अनुसार तोकिएको स्पेशिफिकेशन अनुसार खरिद गरी सो अनुसार गुणस्तर भए नभएको आधिकारिक तहबाट गुणस्तर परीक्षण गर्नु पर्ने व्यवस्था छ । यस पालिका अन्तर्गतका ७ बर्थिङ सेन्टरमा यस वर्ष १०० थान को रु. ९८८७५ मा खरिद गरेकोमा यस वर्ष ७६ जना मात्र प्रसुति भएको अभिलेखबाट देखिन्छ । पालिकाको स्वास्थ्य संस्थामा न्यानो झोला वितरण गरेको भर्पाई र अभिलेख पेश नगरेकोले के कति न्यानो झोला मौज्दातमा रहेका छन् यकिन हुन सकिएन । खरिद भएका त्यस्ता झोलाहरु तोकिएको स्पेशिफिकेशन अनुसार गुणस्तर भए नभएको आधिकारिक तहबाट परीक्षण गरेको देखिएन । तसर्थ माग र आवश्यकताको वस्तुनिष्ठ आङ्कलन गरी गुणस्तरीय झोला खरिद गर्नुपर्दछ । लामो समय भण्डारण गर्दा सोको गुणस्तरमा हास आउने हुनाले त्यसतर्फ समेत पालिकाले ध्यान दिनुपर्दछ ।

८२ बढि रकम भुक्तानी

आर्थिक कार्याविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व नियमावली २०७७ को उपनियम ३९(५) अनुसार सरकारी रकम खर्च गर्दा त्यस्तो खर्च पुष्टि गर्ने बिल, भरपाई, प्रमाण र कागजात संलग्न हुनु पर्ने व्यवस्था रहेको छ । उपनियम ३९ (१०) अनुसार जिम्मेवार व्यक्तिले सरकारी रकमको खर्च लेख्नु अघि त्यस्तो रकम खर्च गर्न वा भुक्तानी दिन आवश्यक बिल, भरपाई र कागजात संलग्न भए वा नभएको तथा संलग्न कागजात अनुसार भुक्तानी दिन रित पुगे वा नपुगेको जाँच गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । कार्यालयले भौ न १२६ मिति २०८०।१२।१८ बाट स्वास्थ्य तर्फका विभिन्न कार्यक्रमहरूको लागि दिपेन्द्र कुमार राईको पेशकी फस्यौट गरि सोधभर्ना रकम भुक्तानी गरेकोमा सहभागीहरूको रकम वितरणको भर्पाई नरहेकोले असुल गर्नुपर्ने रकम रु

असुल गर्नुपर्ने	२,३८०
-----------------	-------

८३ प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम

स्थानीयतहमा सूचीकृत बेरोजगार व्यक्तिलाई न्यूनतम रोजगारीको प्रत्याभूत गराउन एवम् सामूदायिक पूर्वाधारहरूको विकास मार्फत नागरिकको जीवनयापनमा सुधार ल्याउने उद्देश्यले स्थानीयतह भित्र प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम सञ्चालनमा रहेको छ । यस कार्यक्रम व्यवस्थित रुपमा सञ्चालनका लागि प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका, २०७५ तयार गरेको छ । यस कार्यक्रम अन्तर्गत पालिका अन्तर्गत ५ वडामा १५ वटा योजना सञ्चालन गरी यस वर्ष ७८ जनालाई औसत ६० दिनले रोजगारी उपलब्ध गराई रु ३१४८४८४ श्रमिक ज्याला खर्च गरेको छ । पालिकाका नियमित योजना र प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तर्गतका योजना छनौट गर्दा योजना छनौटको आधार नखुलाएकोले दोहोरो परे नपरेको सम्बन्धमा स्पष्ट हुन सकिएन । योजनामा दोहोरो नहुने गरी योजना छनौट गरी कार्यान्वयन गर्नुपर्दछ उक्त खर्चबाट लक्षित वर्गमा अल्पकालीन रोजगारी सृजना भए तापनि कामको दीगोपना तथा दीर्घकालीन रोजगारी सिर्जना भएको देखिंदैन । तसर्थ कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका बमोजिम व्यवस्थित तवरले कार्य सञ्चालन गर्नु पर्दछ । रोजगारी प्राप्त गर्ने श्रमिकहरूको छनोटको आधार माग गर्दा पालिकाबाट आधार पेश नभएकोले श्रमिकहरू वास्तविक हुन होइनन् यकिन हुन सकिएन तसर्थ श्रमिक छनोटको आधार बारेमा छानबिन हुनुपर्दछ ।

८४ सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण

सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम अन्तर्गत भत्ता वितरण गर्दा सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यविधि, २०७७ को प्रावधान बमोजिम गर्नुपर्दछ । सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रममा यस वर्ष रु ५४५१५७९४ खर्च भएकोमा देखिएका व्यहोराहरू निम्न अनुसार छन् ।

परदर्शिता र जवाफदेहिता : सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम संचालन कार्यविधि, २०७७ को दफा ३२ अनुसार स्थानीय तहहरूको कार्यालयले सामाजिक सुरक्षा भत्ता सम्बन्धी जानकारी (लाभग्राहीको नाम दर्ता तथा नविकरण प्रकृया, भत्ताको दर, प्राप्त हुने बैङ्क र लाभग्राहिले पुरा गर्नुपर्ने प्रकृया) स्थानीय सामाजिक संस्था, गैरसरकारी संस्था, सामाजिक परिचालनमा संलग्न संस्थाहरूको सहयोग लिएर अनिवार्य रुपमा प्रचार प्रसार गर्नुपर्ने र यस सम्बन्धी सूचना स्थानीय एफ.एम. लगायतका संचार माध्यमहरूबाट प्रचार प्रसार गर्नुपर्ने व्यवस्था मिलाउनुपर्ने र सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्ने लाभग्राहिहरूको नाम नामेसी स्थानीय तहका कार्यालयका अतिरिक्त सम्बन्धित वडा कार्यालयमा समेत सार्वजनिक गर्नुपर्ने साथै, सम्बन्धित स्थानीय तहको वेब साइटमा राख्नुपर्नेमा सो समेत नगरी यस कार्यालयले पारदर्शिता र जवाफदेहिताको विधि प्रकृयाको पालना गरेको पाइएन । यसले गर्दा भत्ता वितरण पारदर्शी ढङ्गबाट भएको छ भनि यकिन हुने अवस्था देखिएन ।

सार्वजनिक सुनुवाई : स्थानीय तहले भुक्तानी गरेको रकम र बुझिलिनेहरूको नामावली स्थानीय तहका कार्यालयका अतिरिक्त सम्बन्धित वडा कार्यालयमा समेत सार्वजनिक गर्नुपर्ने र वडा समितिले प्रत्येक चौमासिकमा कम्तीमा एकपटक सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम सम्बन्धमा सार्वजनिक सुनुवाई गर्नुपर्नेछ । सार्वजनिक सुनुवाईमा प्राप्त गुनासा तथा सुझावहरू मध्ये आफूले सक्ने कुराहरू सम्बोधन गरी नसकिने खालका सुझाव तथा गुनासाहरू सम्बोधनका लागि स्थानीय तह कार्यालयमा पठाउनु पर्नेमा सो गरेको पाइएन । सुनुवाई नगरी लाभग्राही सुची अनुसार भत्ता वितरण गरेको छ ।

अनुगमन : सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम संचालन कार्यविधि, २०७७ को परिच्छेद ६ अनुसार प्रत्येक कार्यालयले सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यक्रमको नियमित अनुगमन, मुल्याङ्कन तथा सुपरिवेक्षण गर्न एक स्थानीय स्तरको अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण समिति गठन गरि निर्देशिका बमोजिम अनुगमन मूल्याङ्कन गरी भत्ता वितरणलाई व्यवस्थित गर्नुपर्नेमा समिति गठन भएको नपाइएकाले कार्यविधि अनुसारको कार्य भएको छैन ।

एम.आई.एस. विवरण :सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यविधि-२०७७ को परिच्छेद ४ को बुँदा नं १४ मा प्रत्येक स्थानीय तहले प्रविष्ट गरेको अद्यावधिक एम आई एस लगतका आधारमा भत्ता रकम निकास पाउने सम्बन्धमा व्यवस्था छ । नगरपालिकाबाट प्राप्त एम.आई.एसमूल अभिलेखको परिक्षण गर्दा लाभग्राहीहरूको विवरण पूर्ण रुपमा भएको देखिएन । नमुना छनौट गरी परिक्षण गरिएकोमा केही लाभग्राहीको नागरिकता प्रमाण पत्र नं नभएको, ना प्र.प्र.नं दोहोरिएको वा सो भन्दा बढी रहेको, लाभग्राहीको बाबु, आमा, बाजेको नाम उल्लेख नगरेको, नाम दोहोरो रहेको समेत देखिएकोले मृत्यु भै सकेका सबै लाभग्राहीहरूको लगत कट्टा भए नभएको एकिन गर्न सकिएन । एम आई एस विवरण अद्यावधिक नहुँदा एकै नामथर भएको व्यक्तिलाई दोहोरो भत्ता जान सक्ने, मृत्यु भै सकेकालाई भत्ता भुक्तानी हुन सक्ने जोखिम रहेको हुँदा पालिकाले एम आई एस लगत अद्यावधिक गरेरमात्र भत्ता वितरण सम्बन्धी कार्य गर्नुपर्दछ ।

प्रतिवेदन :सामाजिक सुरक्षा नियमावली, २०७६ को नियम २३ मा स्थानीय तहले आफ्नो क्षेत्रभित्र वितरण गरिएको सामाजिक सुरक्षा भत्ताको त्रैमासिक तथा वार्षिक प्रतिवेदन नियमको अनुसूची ६ को ढाँचामा तयार गरि उपनियम २ मा तोकिएको समायवधि भित्र विभाग तथा प्रदेशको सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धि विषय हेर्ने निकायमा पठाउनु पर्ने मा सो अनुसार पठाउने गरेको देखिएन ।

हिसाब भिडान :सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यविधि, २०७७ को परिच्छेद ४ को बुँदा नं १४ मा स्थानीय तहले प्रविष्ट गरेको अद्यावधिक एम.आई.एस लगतका आधारमा सामाजिक सुरक्षा भत्ता रकम निकास पाउने र परिच्छेद ५ को बुँदा नं २१ मा भत्ता रकम बैंक मार्फत वितरण गर्नुपर्ने सम्बन्धमा व्यवस्था छ । सोही कार्यविधिको अनुसूची १० को शर्तनं ६ र ७ मा बैंकले तोकिएको ढाँचामा लाभग्राहीको खातामाभत्ता वितरण गरेको विवरण खुल्ने रिभर्स फिड पालिकालाई उपलब्ध गराउनुपर्ने समेत व्यवस्था रहेकोमायस पालिकालेअद्यावधिक रिभर्स फिड माग गरि आएको तर निकास भिडान गरी हिसाब फरफारक गर्ने गरेकोदेखिएन । यस सम्बन्धमा पालिकाले अद्यावधिक विवरण माग गरी हिसाब फरफारक गर्नु पर्दछ ।

बैंक रुजु:सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यविधि, २०७७ दफा २६(३) मा एक आर्थिक बर्षसम्म एकपटक पनि रकम नझिकेका लाभग्राहीको विवरण सेवा प्रदायक बैंकबाट अनुसूची ११ बमोजिमको ढाँचामा प्राप्त गरी त्यस्ता लाभग्राहीका सम्बन्धमा स्थानीय तहले आवश्यक छानबिन गरी कुनै लाभग्राहीको मृत्यु भएको वा कुनै कारणले भत्ता गर्न योग्य नभएको पाईएमा सम्बन्धित बैंकबाट लगत कट्टा हुने मिति सम्मको रकम सम्बन्धित हकवालालाई भुक्तानी गरी सो मिति भन्दा पछिको रकम फिर्ता गरी सँघीय सँचित कोषमा दाखिला गर्नुपर्ने छ भनी उल्लेख गरेको छ । तर पालिकाले सेवा प्रदायक बैंकबाट अनुसूची ११ बमोजिम ढाँचामा प्राप्त गरी आवश्यक छानबिन गर्ने गरेको छैन ।

दोहोरो सुविधा अभिलेख :सामाजिक सुरक्षा ऐन, २०७५ को दफा १५ अनुसार कुनै सरकारी वा सार्वजनिक पदमा नियुक्ति, निर्वाचित, मनोनित भएको व्यक्ति, सरकारी कोषबाट निवृत्तिभरण पाइरहेको व्यक्ति र अन्य कुनै प्रकारले नियमित रुपले पारिश्रमिक, अवकाश सुविधा एवं अन्य सुविधा पाइरहेको व्यक्तिले सामाजिक सुरक्षा पाउने छैन ।यस पालिका अन्तर्गतका वडा कार्यालयहरूमा यस किसिमको अभिलेख राखेको पाइएन । सो कारण सामाजिक सुरक्षा नपाउने व्यक्तिहरूको भिडान गर्न सकिएको छैन । आगामी दिनमा वडा कार्यालयहरूले अभिलेख राख्नुपर्ने देखिन्छ ।

८५ निष्कृत खाता

सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यविधि, २०७७ अनुसार सामाजिक सुरक्षा विशेष बचत खाता संचालन गर्ने बैंक तथा वित्तीय संस्थाले निष्कृत खाताको विवरण प्रत्येक श्रावण र माघ महिनाभित्र सम्बन्धित स्थानीय तहलाई दिनुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले यस आ.व.मा प्रथम र द्वितीय त्रैमासिकको प्रभु बैंक मार्फत सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण गरेकोमा लेखापरीक्षणको क्रममा सम्पूर्ण निष्कृत भएको खाताको विवरण उपलब्ध हुन सकेन । यस सम्बन्धमा थप यकिन र छानबिन हुनुपर्दछ, कार्यालयसंग निष्कृत खाताको विवरण माग गरेकोमा १८ जना लाभग्राहिको रु ३१९६३८।८३ मात्र विवरण उपलब्ध गराएकोले हालसम्म रहेका सम्पूर्ण निष्कृत खाताहरूको विवरण माग गरि यकिन गरि बाँकि रहेको रकम असुल गर्नुपर्दछ । देहायबमोजिमको प्राप्त विवरण अनुसार निष्कृत रहेको रकम सम्बन्धित लाभग्राहीले पाउने अंश भए सो भुक्तानी गरि बाँकी रकम संघीय सञ्चित कोषमा दाखिला हुनुपर्दछ ।

सि.नं.	खाता नम्बर	नाम	रकम रु
1	08400540200035	BUDDHI KUBIR RAI	17409.60
2	08400540200184	RADHIKA KULUNG	14728.15
3	08400540201238	2043010801502 BUDDHI KUMARI RAI	17778.70
4	08400540201357	2010101206453 HIRA DAL RAI	46737.12
5	08400540201440	BHAKTA BAHADUR RAI	90968.94
6	08400540201561	SHREE BISHESH BISHWAKARMA	5917.40
7	08400540201581	SANCHA HIRA RAI	20064.59
8	08400540201582	LAL MANG RAI	20064.59
9	08400540201584	PARSHU RAM RAI	20064.59
10	08400540201586	UTTAR KUMARI RAI	10668.02
11	08400540201589	RINJI LAMU SHERPA	16027.85
12	08400540201609	SURYARAM RAI	4001.56
13	08400540201617	BRIJA BAHADUR RAI	8003.12
14	08400540201620	PARSHURAM RAI	4001.56
15	08400540201621	RAHAL JINA RAI	12004.68
16	08400540201623	AARSAB GAJMER	532.54
17	08400540201635	MAN KUMARI RAI	2662.70
18	08400540201637	PANCHA MAN RAI	8003.12
जम्मा रु			319638.83

असुल गर्नुपर्ने	३,१९,६३८.८३
-----------------	-------------

८६ नागरिकता नम्बर एकै भएका लाभग्राही

नेपाल सरकारले जारी गर्ने नागरिकता परिचयपत्र नं. प्रत्येक व्यक्तिको फरक फरक हुने गरी जारी गर्दछ । यस पालिका अन्तर्गतका ५ वटा वडाको प्रथम त्रैमासिकको नमुना परीक्षणको रुपमा सामाजिक सुरक्षा पाउने लाभग्राहीहरूको विवरण परीक्षण गर्दा निम्न व्यक्तिहरूको नागरिकता परिचयपत्र नं. दोहोरो परेको देखिन्छ । यस पालिका अन्तर्गतका वडा कार्यालयहरूले प्रत्येक त्रैमासिकको सामाजिक सुरक्षा भत्ता पाउने लाभग्राहीहरूको विवरण परीक्षण गरी एकिन गर्ने र लगत कट्टा गर्नुपर्ने भए गरी यात् दोहोरो परेको भए सम्बन्धितबाट असुल गरी एम आइ एस प्रणालीमा अध्यावधिक गर्नुपर्ने देखिन्छ । नागरिकता नम्बर एउटै रहेका लाभग्राही फरक फरक भएको वा एउटै रहेको यकिन गरि एकै रहेमा असुल गर्नुपर्दछ ।

Ward Number	Personal Id	Member Name	Citizenship Number	Citizenship Date BS	Regular Amount	Bank Account Number	Deposited Amount
1	2006101004542	Dhan Nacho Rai	933	26-10-2044	12000	08400540200044	12000
1	2011100302137	Prasa Bahadur Rai	993	18-05-2044	12000	08400540201480	12000
1	2006031401859	Dhansira Rai	103010212	04-11-2063	12000	08400540200099	12000
1	2004031509722	Manjin Rai	103010212	29-02-2070	12000	08400540200100	12000
2	2002080503661	Narmaya Rai	103011124	29-02-2070	12000	08400540200323	12000
2	2036051501965	Sumitra Rai	103011124	27-10-2063	7980	08400540200949	7980
3	2001012005035	Tek Bahadur Rai	103012149	31-01-2070	12000	08400540200567	12000
3	2029121400664	Devi Rai	103012149	21-10-2063	7980	08400540201153	7980
4	2014051505203	Dil Kumari Bishwakarma	746	03-12-2044	7980	08400540200746	7980
4	2016052501214	Nari Maya Rai	746	03-12-2044	7980	08400540200771	7980
जम्मा रु							103920

८७ मृत्यु भएका लाभग्राहीलाई भत्ता

सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यविधि २०७७ को अनुसूची १०(९)बमोजिम निष्कृत खाताहरुको विवरण तोकिएको समयमा पालिका तथा पञ्जिकरण विभागमा पठाउनुपर्नेमा पठाएको देखिएन । सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यविधि २०७७ को बुँदा १५ अनुसार भत्ता खाइपाइ आएको कुनै लाभग्राहीको मृत्यु भएमा मृत्यु भएको दिन सम्मको भत्ता निजको हकवालालाई भुक्तानी दिन सकिने व्यवस्था रहेको छ । कार्यालयले देहायबमोजिम लगत कट्टा भएका लाभग्राही खातामा रकम जम्माभएको रकम, निकाशा भएको रकम र लगत कट्टा लागु हुने मितिको अभिलेख तयार गरेको देखिएन । तपशिल बमोजिम लगत कट्टा भएका लाभग्राहीको खातामा जम्मा भएको रकम र लगत कट्टा लागु हुने मितिसम्म जम्मा हुनुपर्ने रकम कार्यालयद्वारा यकिन गरि बढि भएको रकम असुल गरि संचित कोष दाखिला गर्नुपर्दछ ।

(विस्तृत विवरण बेरुजु दफा ८७ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

८८ सामाजिक सुरक्षा फिर्ता बाँकी

सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यविधि २०७७ को दफा १८ (३) मा भत्ता वितरणका लागि निकाशा भएको रकम सोही आर्थिक वर्षमा खर्च नभएमा बाँकी रकम फ्रिज भई नेपाल सरकारको संघीय कोषमा दाखिला गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यविधि, २०७७ को परिच्छेद ५ मा सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण बैङ्कमार्फत गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । कार्यविधिको दफा २६ मा कुनै आर्थिक वर्षमा सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमका लागि निकासा भएको रकम सो आर्थिक वर्षमा खर्च नभए सङ्घीय सञ्चित कोषमा फिर्ता गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले एभरेष्ट बैंक सिलिचोड शाखा लाई पहिलो र दोस्रो त्रैमासिकमा सामाजिक सुरक्षा भत्ता बापत रु २७२०४५२९ निकाशा दिएकोमा लाभग्राहीको खातामा जम्मा गरेको रकम बाहेक बाँकी रहेको रकम फिर्ता नगरि सोझै खर्च गरेको पाईएकोले वित्त आ.व. को समेत कार्यालयले छानविन र यकिन गरि यस वर्ष बैंकमा बाँकी रहेको रकम फिर्ता भए नभएका सम्बन्धमा पुन यकिन गरि पेशकी नजनाई सिधै खर्च लेखेको रकमको फिर्ता बाँकी रहेमा असुल गरि फिर्ता गर्नुपर्दछ । बैंकले उपलब्ध गराएको विवरण अनुसार लेखापरिक्षण अबधिसम्मको बैंक स्टेटमेन्टमा रु १००२३ बाँकी देखिएकोले फिर्ता नभएको रकम फिर्ता गरि संघीय बेरुजु खातामा दाखिला गर्नुपर्ने रु.

असुल गर्नुपर्ने	१०,०२३
-----------------	--------

८९ फरक खर्च शिर्षक:

स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को नियम ७२(२) मा गाँउपालिका तथा नगरपालिकाले नेपाल सरकारले निर्धारण गरेवमोजिमको आय र व्ययको बर्गिकरण तथा खर्च शिर्षक सम्बन्धी व्यवस्था अवलम्वन गर्नुपर्ने र दफा ७३(७)मा कार्यपालिकाले

सभावाट स्विकृत सिमा र शिर्षक वाहिर गई बजेट खर्च गर्न नपाउने व्यवस्था छ। पालिकोले निम्नानुसार फरक खर्च शिर्षक वाट भुक्तानी गरेको अनियमित रु

गो भौ न	विवरण	खर्च लेख्नु पर्ने शिर्षक	खर्च लेखेको शिर्षक	रकम
४२९।८१।३।६	स्थायी कर्मचारी जेठ अषाढ तलब	पारीश्रमिक	पोशाक खर्च	३०००००
४३४।८१।३।६	प्रा श्वा के करार कर्मचारी तलब	करार सेवा शुल्क	अन्य सेवा शुल्क	६५७९९
४८२।८१।३।१४	पेट्रोल खरिद	ईन्धन	कार्यालय संचालन तथाख मसलन्द	५७०००
४८९।८१।३।१४	ब्याकूलोडर मर्मत खर्च	मर्मत	ईन्धन अन्य प्रयोजन	७०४०५
४६९।८१।३।१	खाना खाजा खर्च	बिबिध	उत्पादन सामग्री	३४६४०
५११।८१।३।१५	वडा न १ बैठक भत्ता	बैठक पदाधिकारी	कर्मचारी प्रोत्साहन	९००००
५१५।८१।३।१५	भ्रमण खर्च	भ्रमण खर्च	ईन्धन अन्य प्रयोजन	७२२५
५१६।८१।३।१५	ईन्धन वापत भुक्तानी	ईन्धन	ईन्धन अन्य प्रयोजन	११४२६
५३२।८१।३।१८	वडा न २ खाजा खर्च	बिबिध	आयोजना व्यवस्थापन	९८५४०
५३४।८१।३।१८	वडा न ५ बैठक भत्ता	बैठक भत्ता पदाधिकारी	कर्मचारी प्रोत्साहन	१९७०००
५३९।८१।३।१८	वडा न पालो पहरा खर्च	बिबिध	कर्मचारी पारीश्रमिक	१४३२५
६३३।८१।३।२३	मोटरसाईकल मर्मत	मर्मत	निर्मित सार्वजनिक सम्पत्ती	२४९९९
६३७।८१।३।२३	मोटर साईकल मर्मत	मर्मत	अनुगमन मुल्याङ्कन	४९१३४
४०।२०८०।६।१७	कासमु पुनरावलोकन बैठक खर्च	बैठक खर्च	बिबिध	४४८५०
६३५।८१।३।२३	एम्बुलेन्स संचालनअनुदान	कार्यक्रम खर्च	करारा सेवा शुल्क	४०००००
				१४६५३३५

अनियमित भएको	१४,६५,३३५
--------------	-----------

९० शिक्षक तलब भत्ता:

अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा ९ ले स्थानीय तहलाई स्वीकृत दरबन्दी भित्रका शिक्षकको तलब भत्ता बापत सशर्त अनुदान उपलब्ध गराउने व्यवस्था छ ।विद्यार्थी सङ्ख्या कम भएका विद्यालय एकआपसमा गाभ्ने कार्य तथा शिक्षक दरबन्दी समायोजन नगरी पालिकाले विभिन्न ११ विधालयका स्वीकृत दरबन्दीभित्र नपरेका एवं विद्यालयले गत विगतदेखि नै आन्तरिक स्रोतबाट तलब भत्ता व्यहोरेका १८ जना शिक्षकलाई राजश्व बाडफाड बाटर्नु ८२५९२४०। तलब भत्ता भुक्तानी गरेको पाइयो। विद्यार्थी सङ्ख्या कम भएका विद्यालय एकआपसमा गाभ्ने कार्य तथा शिक्षक दरबन्दी समायोजनसम्बन्धि कार्य नगरी तलब भत्ता भुक्तानी गरेको अनियमित रु

अनियमित भएको	८२,५९,२४०
--------------	-----------

९१ यातायात खर्च:

कोशी प्रदेश गाँउ तथानगर सभाका सदस्यहरुले पाउने सुविधा सम्बन्धी ऐन, २०७५ को दफा ३ को अनुसूची-१ (क) मा गाउँपालिकाका पदाधिकारीले पाउने यातायात खर्च सम्बन्धी व्यवस्था उल्लेख छ ।उक्त व्यवस्था अनुसार वडाध्यक्षले मासिक रु ४०००,कार्यपालिका सदस्यले रु २५००, वडा सदस्यले रु २००० यातायात खर्च पाउने तर सवारी साधन उपलब्ध गराउने व्यवस्था

छैन। पालिका बाट उपलब्ध विवरण अनुसारदेहायका पदाधिकारीहरु लाई सवारीसाधन(मोटरसाईकल)तथा मासिक यातायात खर्च दुबै सुविधा उपलब्ध गराएको पाइयो।यसरी दोहोरो सुबिधा उपलब्ध गराएकोले यातायात खर्च वापतको रकम असुल गर्नुपर्ने रु

नाम	पद	वडा नं	यातायात खर्च मासिक	जम्मा महिना	रकम
गणेश राई	वडाध्यक्ष	१	४०००	१२	४८०००
मोहन सम्सेर राई	वडाध्यक्ष	२	४०००	१२	४८०००
प्रताप सिंह तामाङ	वडाध्यक्ष	३	४०००	१२	४८०००
देवेन्द्र राई	वडाध्यक्ष	४	४०००	१२	४८०००
ईश्वर राई	वडाध्यक्ष	५	४०००	१२	४८०००
जम्मा					२४००००

असुल गर्नुपर्ने	२,४०,०००
-----------------	----------

९२ अनुगमन प्रतिवेदन:

कोशी प्रदेशगाँउ तथा नगरसभाका सदस्यहरुको सुविधा सम्बन्धि ऐन २०७५ को अनुसूची १ (क) मा गाँउपालिका अध्यक्षको रु. १००००/-, उपप्रमुखको रु. १००००/-, वडाध्यक्षको रु. ४०००/- र कार्यपालिका सदस्यको रु. २०००/- मासिक अनुगमन भत्ताको व्यवस्था छ । उक्त अनुगमन भत्ता भुक्तानी लिदा मासिक रुपमा अनुगमन प्रतिवेदन तयार गरी पेश गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेकोछ। पालिकाले योजनागत आधारमा पदाधिकारीको अनुगमन प्रतिवेदन तयार गरेको पाइयो।मासिक अनुगमन प्रतिवेदन पेश हुनु पर्दछ।

पद	संख्या	मासिक अनुगमन भत्ता दर	वार्षिक अनुगमन भत्ता
अध्यक्ष	१	१००००	१२००००
उपाध्यक्ष	१	१००००	१२००००
कार्यपालिका सदस्य	६	२०००	२८८०००
जम्मा			५२८०००

९३ विविध खर्च:

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ बमोजिम व्ययको बजेट अनुमान आन्तरिक आयको परिधिभित्र रही औचित्यताको आधारमा विविध खर्च गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । यस स्थानीय तहले यो वर्ष खाना तथा विविधतर्फ मात्र रु २७४६३३६। खर्च गरेको छ । यस्तो खर्चमा मितव्ययिता कायम गर्नु पर्दछ ।

अनुसूचीहरू

अनुसूची - १

आर्थिक कारोबारको स्थिति

आर्थिक वर्ष: २०८०/८१

कार्यालय र स्थान : सिलीचोड गाउँपालिका, संखुवासभा, सिलीचोड गाउँपालिका, संखुवासभा

पद	नाम	कार्यकाल सुरु मिति	कार्यकाल समाप्त मिति
कार्यालय प्रमुख	Babunandan Mehata	२०८०-५-१	हाल सम्म कार्यरत
लेखा प्रमुख	Dipak Khadka	२०७९-११-५	हाल सम्म कार्यरत

बेरुजु वर्गीकरण:

असूल गर्नुपर्ने	अनियमित भएको	प्रमाणका कागजात पेश नभएको	जिम्मेवारी नसारेको	सोधभर्ना नलिएको	जम्मा पेशकी
१,८८८,५४३.६३	१३,६३७,७४४	१३,७२०,५५५	०	०	०
प्रारम्भिक प्रतिवेदनबाट देखिएको बेरुजु रु.					२९,२४६,८४२.६३
प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर फर्क्यो गरी संपरीक्षण भएको रकम रु.					०
संपरीक्षणबाट थप भएको बेरुजु रु.					०
लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा कायम बेरुजु रु.					२९,२४६,८४२.६३

स्थानीय तह :

गत बर्षको जिम्मेवारी		५७३४९९५२	
आम्दानी		खर्च	
संघीय सरकारबाट अनुदान	२५९८३२४९२	चालु खर्च	२६९२९३५०३
प्रदेश सरकारबाट अनुदान	९३२२९६९४	पूर्वजीगत खर्च	९३९४३७०४
राजश्व बाँडफाँट	७४८७२६९८	वित्तीय/अन्य व्यवस्था	७७२६०३५९
आन्तरिक आय	२५४९६२६.०		
अन्य आय	६६०९९२९७		
कुल आय	४९६५७५६४७	कुल खर्च	४३२४९७५५८
बाँकी मौज्दात		४९५०८०४९	

बेरुजु दफा ८७ सँग सम्बन्धित विवरण - अनुसूची - ३

क्र.सं.	वडा नं.	परिचय नं.	नाम	नागरिकता नं.	लगत कट्टाको कारण	लगत कट्टा लागु मिति	लगत कट्टा गरेको मिति
1	4	2011100703961	धन बहादुर राई	८०४१९८०	मृत्यु	2081-01-31	2081-02-07
2	1	2002030411239	फुल बहादुर राई	62919754	बसाइ सराइ	2080-06-30	2080-08-24
3	1	2001081507184	सासर मान राई	69233468	बसाइ सराइ	2080-12-30	2081-02-02
4	3	1995010506285	जस बहादुर राई	111611830	मृत्यु	2080-10-17	2080-12-21
5	2	2000052201017	मकर धोज राई	64662	मृत्यु	2080-10-20	2080-12-21
6	2	2000010704367	भोतिमाया राई	9633602	मृत्यु	2081-03-25	2081-04-13
7	2	2000111002729	जमान सिङ राई	53166	मृत्यु	2081-03-19	2081-05-16
8	2	2005010144092	थेप्ली माया राई	86	मृत्यु	2081-03-22	2081-04-31
9	4	2075080207285	अनमोल विश्वकर्मा		जन्मको ६० महिना	2080-08-02	2078-02-30
10	5	2075111704391	सुप्रिया रुचाल		जन्मको ६० महिना	2080-11-17	2078-02-30
11	4	2076011703582	आर्य विश्वकर्मा		जन्मको ६० महिना	2081-01-17	2078-02-30
12	1	2034010700919	राम जिना राई	1884	बसाइ सराइ	2080-12-30	2081-02-01
13	1	2006012200759	गोरीमाया राई	1886	मृत्यु	2080-12-30	2081-01-20
14	1	2013011504991	तिर्थमाया राई	662	बसाइ सराइ	2080-12-30	2081-02-01
15	1	2006080102572	मनि प्रजा राई	72316693	बसाइ सराइ	2080-12-30	2081-01-31
16	1	2019122001421	पुर्वाधनी राई	१०३०११२२७	बसाइ सराइ	2080-12-30	2081-02-02
17	4	1987070800286	चन्द्र माया बि.क.	49633658	मृत्यु	2080-12-30	2081-03-28
18	4	1995011301421	दौमान बि.क.	43733529	मृत्यु	2080-06-15	2080-10-22
19	1	2011121022698	बिं सरी राई	७१६॥७१३	मृत्यु	2080-12-04	2081-01-20
20	1	1993040505062	बन्जन बिर राई	640518	बसाइ सराइ	2080-12-30	2081-02-01
21	1	1994090800705	चरेमचोरि राई	641795	बसाइ सराइ	2080-12-30	2081-02-01
22	1	1999030801056	दान बहादुर राई	732119995	बसाइ सराइ	2080-12-30	2081-02-02
23	1	2003042801086	गोरीमाया राई	74539	बसाइ सराइ	2080-12-30	2081-02-01
24	1	2000020206262	गोवा सिंह राई	53718738	बसाइ सराइ	2080-09-29	2080-10-25
25	1	2000030405543	मैतिमाया राई	112611	मृत्यु	2080-10-07	2080-10-28
26	2	2000011102561		45429946		2080-11-10	2080-12-12

			अवि बहादुर राई		मृत्यु		
27	5	2003010511766	रामटिका राई	38232	मृत्यु	2080-07-07	2080-09-17
28	5	1990010800964	बिजनमाया राई	15413175	मृत्यु	2080-07-05	2080-09-17
29	1	2005010143946	कुविर जिन राई	718828	बसाइ सराइ	2080-09-29	2080-10-25
30	5	2003010206607	खिजममाया राई	186142	मृत्यु	2080-12-10	2080-12-19
31	4	1993110500951	कोन्जो बहादुर राई	18838116	मृत्यु	2080-08-29	2080-10-22
32	3	1995122906104	चतुर राम राई	1206332	मृत्यु	2080-10-03	2080-12-21
33	3	1997061502767	फकिम्मा शेर्पा	12601	मृत्यु	2080-06-05	2080-12-21
34	5	2036071501302	सीता राई	10301482	बसाइ सराइ	2081-03-31	2081-05-09
35	5	1997123224525	जिनमाया राई	1363	मृत्यु	2080-12-01	2080-12-01
36	1	2010101014527	मैतीमाया राई	५५९	बसाइ सराइ	2080-12-30	2081-02-03
37	1	2010102504104	विष्णु माया राई	२३०९	बसाइ सराइ	2080-12-30	2081-02-01
38	1	2008110700987	दिलफुला राई	१०३०१०।२८२	बसाइ सराइ	2080-12-30	2081-01-31
39	1	2010101511969	मै सहर राई	६९०।३३४७१	बसाइ सराइ	2080-09-29	2080-10-25
40	1	2010050508982	विक्रम राई	६६४।३४४८०	बसाइ सराइ	2080-12-30	2081-02-03
41	1	2011121022683	जुल्फे सिं राई	७६१—१९९९४	बसाइ सराइ	2080-09-29	2080-10-25
42	1	1996062001209	आइत सुख राई	10017100070	बसाइ सराइ	2080-12-30	2081-02-01
43	1	1991011002655	कान्छीमाया राई	919।33879	मृत्यु	2080-12-11	2081-03-28
44	1	2002023003183	संचा सहद राई	55519998	बसाइ सराइ	2080-12-30	2081-02-01
45	4	2004020303541	मन माया राई	62533177	मृत्यु	2080-11-10	2080-12-21
46	4	2005100506408	लम्बसिं राई	1141	मृत्यु	2080-12-01	2081-02-17
47	5	2001111701898	जिनामाया राई	१०-१०-७५-०००६७	बसाइ सराइ	2081-03-31	2081-04-30
48	4	2000010211603	रन बहादुर राई	93713539	मृत्यु	2081-03-15	2081-05-16
49	3	1994121900461	गिरिङ राई	7616198	मृत्यु	2080-09-25	2080-10-19
50	2	2002062700525	नर बहादुर राई	217656	मृत्यु	2081-01-02	2081-02-30
51	1	2017011800598	नन्दा सरि राई	1204	बसाइ सराइ	2080-12-30	2081-02-02
52	1	2022010300973	डोमा शेर्पा	342730	एकल वा विधवा महिला विवाह	2080-09-29	2080-11-03

					गरेको		
53	1	2021041001227	बुद्धिजिना राई	1922	बसाइ सराइ	2080-12-30	2081-02-01
54	1	2030111200692	मंगल देवि राई	103010235	बसाइ सराइ	2080-12-30	2081-02-01
55	1	2048080702191	सोमिता कुलुङ	101012144	बसाइ सराइ	2080-12-30	2081-02-02
56	1	2007052003459	रत्न बहादुर राई	995	बसाइ सराइ	2080-12-30	2081-02-02
57	2	2020041601093	गञ्जी माया राई	10107500227	मृत्यु	2081-01-22	2081-05-16
58	5	2075091704247	समिर - त्रिखत्रि		जन्मको ६० महिना	2080-09-17	2077-05-02
59	5	2075122801434	आशिष दर्जी		जन्मको ६० महिना	2080-12-28	2079-12-30
60	4	2007010128117	मान बहादुर कार्की	8671262	मृत्यु	2080-12-01	2080-12-23
61	4	2076041206473	बबिता बि०क०		जन्मको ६० महिना	2081-04-12	2078-02-30
62	2	1995021801337	गणेश बहादुर राई	27427787	मृत्यु	2080-07-26	2080-10-22
63	1	2012122902615	तुलसीरा राई	1243	मृत्यु	2080-08-19	2080-10-24
64	3	2015010202014	दिलकुमारी राई	1243392	मृत्यु	2080-07-08	2080-12-21
65	3	2006013004507	उत्तर माया राई	794307	मृत्यु	2080-06-05	2080-07-15
66	1	2005010212543	ज्ञान बहादुर राई	९७७।९६२०४	मृत्यु	2080-08-07	2080-12-21
67	2	1999051601252	प्रतिमाया राई	47357	मृत्यु	2080-07-02	2080-07-19
68	2	2018051300762	रहनमाया राई	767	बसाइ सराइ	2080-06-30	2080-08-10
69	1	2002061203059	रह माया राई	10017701622	मृत्यु	2080-06-04	2080-07-15

सुझाव

स्थानीय तहहरूद्वारा प्रदान गरिने सेवालाई छिटो, सरल, सुलभ र गुणस्तरीय बनाई स्थानीय जनताको जीवनस्तरमा सुधार ल्याउन यस स्थानीय तहले कानून तथा नीति निर्माण, साधन स्रोतको प्रभावकारी परिचालन, विकास प्रशासन, राजस्व परिचालन, नियमित सेवा प्रवाह, आर्थिक प्रशासन लगायतका विषयमा तपसिल अनुसारका सुधार गर्नुपर्दछः

- वित्तीय हस्तान्तरण र राजस्व बाँडफाँटबाट प्राप्त हुने रकम सम्बन्धित मार्गदर्शनमा तोकिएबमोजिम विनियोजनमा कुशलता, कार्यान्वयनमा दक्षता र अपेक्षित नतिजा प्राप्त हुने गरी बजेट विनियोजन गरी समयमै पारित गर्नुपर्दछ।
- आन्तरिक आयका क्षेत्रहरू पहिचान गरी आन्तरिक आय वृद्धि गर्नुपर्दछ। कार्ययोजना तयार गरी विगतका आय बक्यौता असुल गर्ने व्यवस्था गर्नुपर्दछ।
- नेपालको संविधानको धारा ५९ को उपधारा ७ मा सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहको बजेट घाटा व्यवस्थापन तथा अन्य वित्तीय अनुशासन सम्बन्धी व्यवस्था संघीय कानून बमोजिम हुने उल्लेख भएकोमा कतिपय प्रदेश र स्थानीय तहले यस सम्बन्धी कानून निर्माण गर्दा संघीय कानूनसँग सामाञ्जस्यता कायम नगरेकोले यसमा सुधार हुनुपर्दछ।
- स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यहरूको सुविधा सम्बन्धी ऐन अनुसार मात्र पदाधिकारीलाई तोकिएको सुविधा व्यवस्था गर्नुपर्दछ। निर्वाचित हुने पद बाहेक राज्यकोषबाट तलव सुविधा बेहोर्ने गरी नियुक्त हुने सबै पदमा योग्यता र मापदण्ड तोकिएको हुनुपर्दछ।
- स्थानीय सेवा ऐन र नियम अनुसार सङ्गठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षणको आधारमा सङ्गठन संरचना निर्माण गरी स्थायी पद सिर्जना, पद दर्ता र पदपूर्ति गरी कर्मचारी व्यवस्थापन गर्नुपर्दछ।
- भौगोलिक अवस्था, स्रोतको उपलब्धता, सेवा प्रवाहको अवस्थासमेतका आधारमा कानून बमोजिम जनशक्ति व्यवस्थापन गर्नुपर्दछ। पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरूको क्षमता विकास गरी कार्यसम्पादनमा प्रभावकारिता ल्याउन प्रशिक्षण तथा तालिमको व्यवस्था गर्नुपर्दछ।
- अनुदान दिने विषय, क्षेत्र, वर्ग, समूहबारे कानूनबाट नै स्पष्ट गरी अन्तिम प्रयोगकर्तालाई प्रत्यक्ष फाइदा पुग्ने तथा उत्पादन र उत्पादकत्वमा वृद्धि हुने गरी अनुदान प्रदान गर्नुपर्दछ। अति विपन्न र न्यून आय वर्गलाई सेवामा पहुँच दिन प्रदान गरिने सुविधा सोही वर्गमा पुगेको सुनिश्चित गर्न सो प्राप्त गर्नेको विवरण सार्वजनिकीकरण गर्नुपर्दछ।
- व्यावसायिक प्रकृतिको संस्थाहरूलाई पुँजीगत अनुदान प्रदान गर्दा लाभग्राहीले प्राप्त गर्ने लाभको सुनिश्चितता हुनुपर्दछ। यस्ता संस्थाहरू विघटन भएमा बाँकी सम्पत्ति लगानीको अनुपातमा फिर्ता हुने सुनिश्चितता हुनु पर्दछ। यस्तो निर्माण व्यक्तिगत स्वामित्व रहेको जग्गा वा सम्पत्तिमा गरिनु हुँदैन।
- एउटै प्रकृतिको काममा समेत लागत अनुमान टुक्र्याई सोझै खरिद गर्ने, पूर्वानुमान गर्न सकिने अवस्थामा पनि लागत अनुमान यथार्थपरक तवरले तयार नगरी भेरिएसनबाट थप कार्य गराउने प्रवृत्तिमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ।
- खरिद सम्झौताको निर्धारित समयमा ठेक्काको काम सम्पन्न गर्नुपर्दछ। म्याद थप कार्यलाई वस्तुनिष्ठ र तथ्यमा आधारित बनाउनुपर्दछ। निर्माण व्यवसायी वा उपभोक्ताबाट भएको निर्माण कार्यको विस्तृत विवरण देखिने गरी तोकिएको ढाँचामा अभिलेख राख्नुपर्दछ।
- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७८(५) बमोजिम स्थानीय तहले सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई पारदर्शी, उत्तरदायी र जवाफदेही बनाउन सार्वजनिक तथा सामाजिक परीक्षण र सार्वजनिक सुनुवाइ गर्नुपर्दछ।
- स्थानीय तहले आन्तरिक आयको परिधिभित्र रही मापदण्डका आधारमा आर्थिक सहायता वितरण गरी प्राप्त गर्नेको नाम सार्वजनिक गर्नुपर्दछ। त्यसैगरी अनुत्पादक र वितरणमुखी कार्यक्रममा गरिने खर्च घटाउनुपर्दछ।
- आधारभूत तथा माध्यमिक तहका विद्यालयहरूमा प्रचलित नियमले तोकेअनुसार शिक्षक विद्यार्थी अनुपातको आधारमा शिक्षक संख्या कायम गरी बढी भएका शिक्षकहरू समायोजन गर्नुपर्दछ।
- एकीकृत शैक्षिक व्यवस्थापन सूचना प्रणालीमा रहेका विद्यार्थी संख्याको आधारमा दिवा खाजा, छात्रवृत्ति, पाठ्यपुस्तक र अन्य अनुदान रकम विद्यालयलाई निकास दिनुपर्दछ।
- बजेट तर्जुमा पूर्व नै अनुमान गर्न सकिने शीर्षकमा समेत अर्थ विविध वा अबण्डामा बजेट राख्ने र वर्षान्तमा रकमान्तर गरी खर्च गर्ने परिपाटी नियन्त्रण गर्नुपर्दछ।

- पूर्व तयारीका कार्य सम्पन्न भएका आयोजनामा मात्र बजेट विनियोजन गर्नुपर्दछ। स्रोतको सुनिश्चितताबेगरका कार्यक्रम/आयोजनामा आगामी वर्षको लागि दायित्व सिर्जना गरी भुक्तानी बाँकी राख्ने कार्यमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ।
- कार्यालय तथा अस्पताल भवन, सडक, सिँचाइ, खानेपानी जस्ता आयोजनाहरू कार्यान्वयन गर्दा स्पेसिफिकेशनले तोकेको संख्यामा निर्माण सामग्रीहरूको गुणस्तर परीक्षण गराउनुपर्दछ। साथै रनिङ्ग बिलसाथ गुणस्तर परीक्षण प्रतिवेदन संलग्न गरेर भुक्तानी दिनुपर्दछ।
- उपभोक्ता समितिबाट काम गराउँदा खरिद सम्झौतामा तोकिए बमोजिमको जनसहभागिताको अंश समितिबाट व्यहोर्ने गरी सम्झौता गरेकोमा कतिपय काममा सो अंश व्यहोरेको यकिन नगरी भुक्तानी दिएकोले सम्बन्धित कर्मचारीलाई जवाफदेही बनाउनुपर्दछ।
- जटिल प्रविधि तथा उपकरणको प्रयोग हुने निर्माण कार्य र सामग्री खरिद गर्ने कार्य समेत उपभोक्ता समितिबाट गराएकोले सोमा नियन्त्रण हुनुपर्दछ।
- कृषि, पशु, सहकारी संस्था लगायतलाई विभिन्न प्रयोजनमा अनुदान उपलब्ध गराउँदा किसानको सूचीकरण, वर्गीकरण, परिचयपत्रको व्यवस्था गरी तीनै तहको समन्वयमा दोहोरो नपर्ने व्यवस्था गर्दै एकीकृत विद्युतीय अभिलेख राखी वितरण गर्नुपर्दछ। नाफामूलक संस्थालाई अनुदान वितरण गर्नु हुँदैन।
- सहकारी तथा गरिबी सम्बन्धी व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (कोपोमिस) तथा विद्यमान सहकारी ऐन तथा नियमको आधारमा सहकारी संस्थाहरूको सुपरिवेक्षण गरी उक्त ऐन नियम अनुसार सञ्चालन भए नभएको सुनिश्चित गर्नुपर्दछ।
- आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली कार्यविधि तयार गरी कार्यसम्पादनलाई मितव्ययी, पारदर्शी र व्यवस्थित गर्नुपर्दछ। अन्तिम लेखापरीक्षण अगावै आन्तरिक लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी सोबाट देखिएका बेहोरा जिम्मेवार व्यक्तिले फर्स्यौट गर्नुपर्दछ।
- वित्तीय अनुशासन कायम गर्न लेखापरीक्षण प्रतिवेदनको सार्वजनिकीकरण तथा बेरुजु फर्स्यौटको कानुनी व्यवस्था एवं संयन्त्र तय गरिनुपर्दछ। लेखा समितिको कार्यसञ्चालन सम्बन्धी कानून तर्जुमा गरी सो समितिलाई प्रभावकारी बनाई बेरुजु फर्स्यौट कार्यलाई व्यवस्थित बनाउनुपर्दछ।
- सरकारी पेशकी बाँकी रहेकालाई सार्वजनिक पदमा नियुक्ति नगर्ने तथा निर्वाचित हुने पदको हकमा उम्मेदवार हुन वञ्चित गर्ने एवं म्याद नाघेको पेशकीको विवरण सार्वजनिक निकायले आर्थिक वर्ष समाप्त भएको ७ दिनभित्र सार्वजनिकीकरण गर्ने कानुनी व्यवस्था हुनुपर्दछ।
- सार्वजनिक पदमा रहेका व्यक्तिको नाममा असुल गर्नुपर्ने बेरुजु कायम रहेकोमा सो फर्स्यौट नगरुञ्जेल वृत्ति विकासमा रोक्का गर्ने तथा नयाँ नियुक्ति नहुने कानुनी व्यवस्था गर्नुपर्दछ।
- सार्वजनिक पदमा रहेका व्यक्तिको नाममा बेरुजु कायम भएमा सो व्यक्तिलाई उक्त बेरुजुबारे समयमै जानकारी गराउनुपर्ने र जानकारी नगराउने कर्मचारी उपर विभागीय कारबाही गर्ने कानुनी व्यवस्था गर्नुपर्दछ।
- जिन्सी सामग्री, यन्त्र उपकरण तथा औजारहरू आवश्यकता र औचित्यका आधारमा खरिद गरी उपयोगको सुनिश्चितता हुनुपर्दछ। मौज्जातमा रहेका यन्त्र, उपकरण र औजार मर्मत सम्भार गरी उपयोग हुन नसक्ने अवस्था एकीन गरेर मात्र खरिद गर्नुपर्दछ।
- जुनसुकै तरिकाले प्राप्त गरेको जिन्सी एवं सार्वजनिक सम्पत्तिको अभिलेख अनिवार्य रूपमा सार्वजनिक सम्पत्ति व्यवस्थापन प्रणाली (पाम्स) मा अभिलेख राख्नुपर्दछ।
- सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा २९ अनुसार कार्यालयको जनशक्तिले गर्न नसक्ने कामको लागि मात्र परामर्श सेवा खरिद गरी परामर्शदाता माथिको निर्भरता कम गर्नु पर्दछ। तयार गरिएका विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन लगायतका प्रतिवेदनहरू क्रमिक रूपले कार्यान्वयन गर्नुपर्दछ।
- सरकारी डिजिटल सेवाहरूको गुणस्तर, पहुँच र विश्वसनीयता बढाउन सेवा स्तर सम्झौता तथा गोपनीयता सम्झौता अनिवार्य गर्नुपर्दछ। एकै प्रकारको कामको लागि निकायगतरूपमा अलग - अलग सूचना प्रविधि प्रणाली खरिद गर्ने कार्यमा नियन्त्रण हुनुपर्दछ।
- सेवा प्रवाहको प्रभावकारिता लागि नागरिक सचेतना वृद्धि कार्यक्रम गर्नुका साथै नागरिकबाट पृष्ठपोषण प्राप्त गर्ने विधि अवलम्बन गर्नुपर्दछ। समयको उपलब्धता एवं सेवा खरिद गर्ने सामर्थ्य सहितको सेवा प्रवाह तय गरिनुपर्दछ।
- सेवाग्राही समेतको योगदानमा आधारित रही विभिन्न कोषको स्थापना भएकोमा यस्ता कोषको रकम खर्च गर्दा सेवाग्राहीको हित संरक्षण भएको सुनिश्चितता हुनुपर्दछ।

